

BESTUURS- VERSLAG 2018

BESTUUR VERSLAG 2018

Stichting Eye Filmmuseum

MISSIE

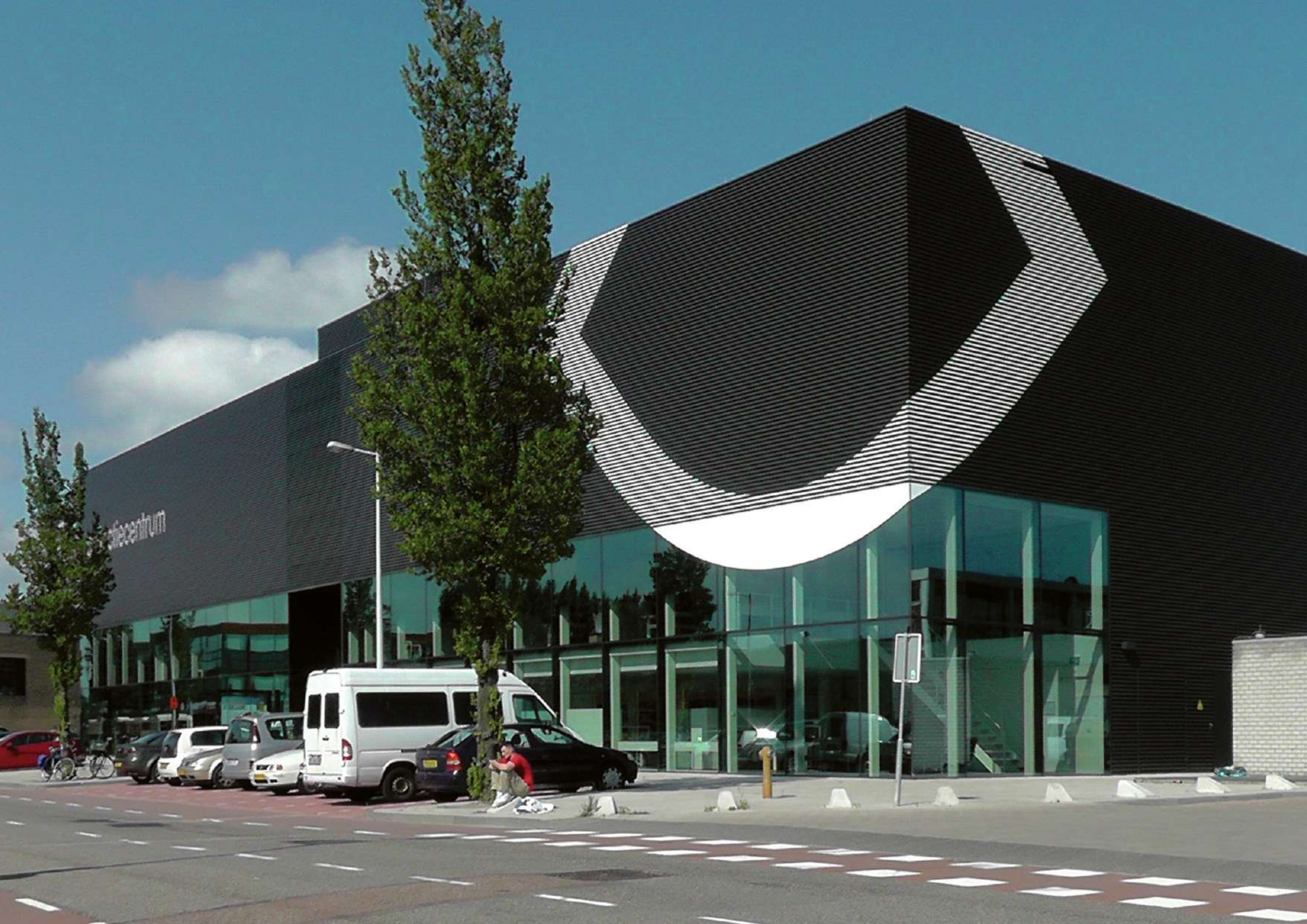
Eye is schatbewaarder, gids en pionier in de wereld van de film en de kunst van het bewegend beeld.

VISIE

Eye wil wereldwijd toonaangevend zijn in de wijze waarop film en bewegend beeld binnen een museale context worden getoond.

We conserveren en presenteren film als kunst, vermaak, cultureel erfgoed en maatschappelijk document. Eye laat zien hoe bepalend bewegend beeld is voor het ervaren en begrijpen van de wereld om ons heen. Door verleden, heden en toekomst van de film te verbinden, verschaffen we de noodzakelijke context.

Eye laat je anders kijken.

INHOUD

6	1. Inleiding	
10	2. Museale presentaties	
11	2A. Tentoonstellingen	
16	2B. Filmprogrammering	
22	3. Educatie	
31	4. Internationale promotie: Eye International	
37	5. Collectie	
49	6. Academische activiteiten	
55	7. Branche activiteiten	
59	8. Marketing & Communicatie	
63	9. Development	
67	10. Financiën en organisatie	
68	10A. Bedrijfsvoering	
72	10B. Risicomanagement	
78	10C. Verslag Raad van Toezicht	
79	10D. Governance Code Cultuur	
83	10E. Code Culturele Diversiteit	
85	10F. Fair Practice Code	
86	11. Bijlagen	
87	1. Diverse lezingen en presentaties (Collectie & Academische functie)	
88	2. Rooster van optredens Raad van Toezicht	
89	3. Nevenfuncties leden Raad van Toezicht	
91	4. Nevenfunctie Bestuurder	
92	5. Hoofdsponsors Eye; Projectpartners Eye; Eye Connect	
93	6. Media Jaaroverzicht 2018	
95	7. Begroting 2019	
96	8. Jaaroverzicht 2018 Archival Loans	

1. INLEIDING

1. INLEIDING

Artistieke hoogtepunten

Vanuit het principe dat (artistieke) kwaliteit leidend is in het presentatie- en collectiebeleid van Eye, kan 2018 gerust een topjaar genoemd worden.

Met de nieuwe cinematic VR reeks Xtended met werken van onder meer Alejandro González Iñárritu (*Carne y Arena*) en Laurie Anderson (*Chalkroom*) is een nieuwe standaard gezet. Uitzonderlijke kunstenaars en filmmakers als Alex van Warmerdam en Ryoji Ikeda maakten spraakmakend nieuw werk voor hun tentoonstellingen in Eye.

Met zorgvuldig gecureerde thematische filmprogramma's als *1968*, *You Say You Want a Revolution* boden we het publiek nieuwe perspectieven op de (film)geschiedenis en met het filmprogramma als *The Man Machine* zelfs op onze eigen toekomst.

Nergens anders in de Benelux dan in Eye waren films als *2001 A Space Odyssey*, *Dunkirk* en *The Sound of Music* op het majestueuze 70 mm-formaat te zien. En dan hadden we ook nog eens een lange, warme zomer met in Eye het gerestaureerde werk van Billy Wilder en daarbuiten een rondreizende tentoonstelling *Cinema Magique* met de aller vroegste films uit onze collectie op het theaterfestival De Parade.

Innovatie in het ontsluiten van de Eye-collectie

Sinds de opening van het nieuwe Eye Collectiecentrum in 2016 ontwikkelden we – naast de workflow van het conserveren en digitaliseren van de collectie en de continue instroom van digital born film – nieuwe manieren om de collectie zo breed mogelijk te ontsluiten. Wekelijks plaatsen we nieuw gedigitaliseerde films en filmfragmenten op het Eye Channel op YouTube. En dagelijks verspreiden we via social media fragmenten uit de collectie, vaak voorzien van actuele context.

In 2018 ging ook 'Jan Bot' live: een speciaal voor Eye ontwikkeld algoritme dat dagelijks – geïnspireerd door trending topics op het internet – zoekt naar beelden in de collectie en daarvan nieuwe filmpjes maakt voor Facebook en Instagram.

In 2018 presenteerden kunstenaar Alexandra Navratil en wetenschapper Christian Olesen voor het eerst de resultaten van het nieuwe Artist & Scholar-in-Residence programma van Eye.

Een hoogtepunt in 2018 was zeker ook de première van de door Eye, in samenwerking met het San Francisco Silent Film Festival, gerestaureerde Russische film *Fragment of an Empire* (1929) met een live uitgevoerde nieuwe score van en door Colin Benders.

Op academisch niveau speelde Eye in 2018 zowel nationaal als internationaal wederom een vooraanstaande rol, onder meer door middel van internationale publicaties, lezingen, openbare colleges en de organisatie van een drukbezochte internationale conferentie in Eye.

Het door NWO gefinancierde onderzoeksproject SEMIA (The Sensory Moving Image Archive), dat zich richt op het onderzoeken van erfgoedcollecties op basis van visuele kenmerken (licht en kleur, vorm of beweging), is mede onder aanvoering van Eye verder ontwikkeld.

Internationale aandacht voor de Nederlandse film(cultuur)

Ook in het buitenland wisten we – werkend vanuit een integrale aanpak – aandacht te genereren voor de Nederlandse film, zowel voor de allernieuwste films in selecties van internationale topfestivals, als hoogtepunten uit onze filmgeschiedenis in cinematheken en musea over de hele wereld.

Het jaar begon goed met een stevige selectie nieuwe Nederlandse films in Rotterdam en Berlijn. Het SEE NL paviljoen in Cannes (de door Eye i.s.m. het Filmfonds en andere partners georganiseerde stand voor de Nederlandse filmindustrie) bruisde van activiteiten en ontmoetingen tussen Nederlandse makers en hun buitenlandse collega's.

Ook ging voor het eerst in Cannes een gerestaureerde Nederlandse film in première, *João en het Mes* van George Sluizer. Andere gerestaureerde films gingen in première in onder andere Bologna en Pordenone. Er waren retrospectieven van Nederlands werk te zien, van Parijs tot Havana.

De Desmet-tentoonstelling was dit jaar te zien in Zuid-Korea.

In het najaar waren nieuwe Nederlandse films opnieuw goed vertegenwoordigd op de grote

festivals (tien in de officiële selecties van Toronto, en wel vijftig Nederlandse films op het IDFA). Nederlandse films, zoals ondermeer *Cobain* van Nanouk Leopold en de (LGBT) kortfilm *Something about Alex* van Reinout Hellenthal, wonnen prijzen op talloze festivals over de hele wereld.

Politieke aandacht voor filmeducatie

Na jarenlange lobby en mede dankzij de goede samenwerking met het onderwijs en vele partners uit de filmindustrie zijn er in 2018 grote stappen gezet om meer aandacht te genereren voor filmeducatie. De minister van OCW vermeldde het belang van filmeducatie in haar Visiebrief d.d. 12 maart 2018. Op 30 mei heeft het Tweede Kamerlid Vera Bergkamp (D66) vragen gesteld over filmeducatie aan de minister van OCW, Ingrid van Engelshoven. De minister reageerde positief en reserveerde vervolgens extra budget voor de komende jaren.

Met het onderwijs (Curriculum.nl), en rechtstreeks met docenten en pabo's hebben we inmiddels concrete plannen uitgewerkt, zoals de opzet voor een digitale leeromgeving en een doorlopende leerlijn. Met de diverse aanbieders, zoals filmtheaters en filmfestivals wordt in het vernieuwde Netwerk Filmeducatie.NL samengewerkt om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, onder meer door de instelling en versterking van regionale filmeducatiehubs.

Tot slot

We kijken met buitengewoon veel plezier terug op 2018. Naast de hierboven beschreven mooie artistieke hoogtepunten, succesvolle innovaties

bij het toegankelijk maken van onze collectie, brede nationale en internationale aandacht voor de Nederlandse film(cultuur) en de extra subsidie voor filmeducatie, mogen we ook tevreden zijn met de bezoekercijfers.

Meer dan 700.000 mensen bezochten Eye, waarvan ruim een half miljoen voor de culturele activiteiten. Met de landelijke uitbreng van klassiekers, rondreizende retrospectieven, online vertoningen, scholenprogramma's en internationale festivalselecties bereiken we overigens nog veel meer film liefhebbers.

Dat alles wordt gedaan door zo'n 180 bevlogen en deskundige medewerkers en nog eens zo'n honderdveertig trouwe vrijwilligers, aan wie we veel dank verschuldigd zijn.

Hoewel de motivatie en betrokkenheid bijzonder groot is, zoals blijkt uit de medewerker- en vrijwilligerstevredenheidsonderzoeken, realiseren we ons wel dat de werkdruk hoog is.

We doen ons best om ons motto bij de opening in 2012 'Eye is er voor iedereen' concreter te vertalen naar een inclusiever Eye. Daarover meer in dit jaarverslag, maar zeker ook in de jaarplannen van de volgende jaren.

Alexander Rinnooy Kan
Voorzitter Raad van Toezicht

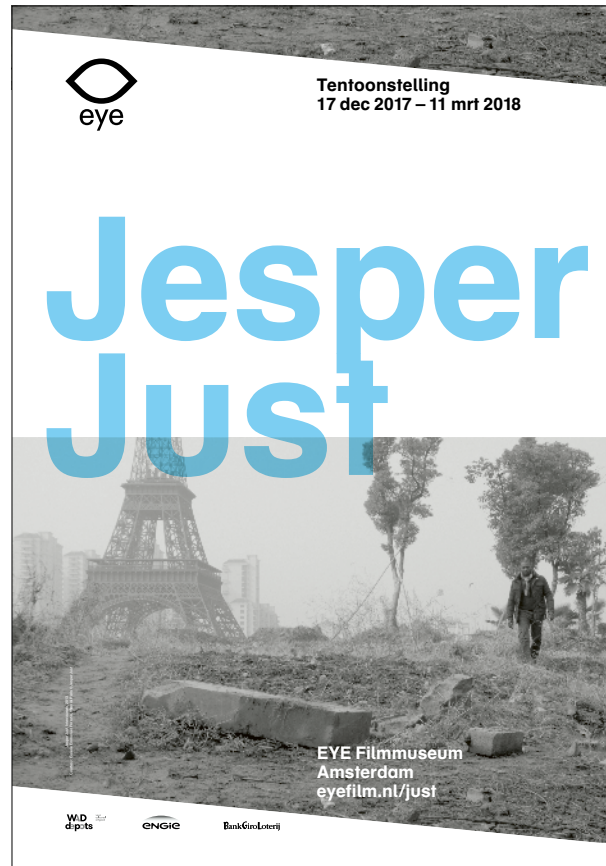
Sandra den Hamer
Directeur/bestuurder

2. MUSEALE PRESENTATIES

2. MUSEALE PRESENT

2A. TENTOON- STELLINGEN

Jesper Just (17 december 2017 t/m 11 maart 2018)

De wintertentoonstelling 2017-2018 bestond uit een drietal grote, speciaal op Eye toegesneden installaties van de Deense kunstenaar Jesper Just. Eye had Just gevraagd omdat hij bij goed past in het beleid van Eye om in haar tentoonstellingsruimten aandacht te besteden aan het grensgebied tussen film en beeldende kunst. Just gebruikt een cinematografische taal zonder deze aan te wenden om er een speelfilm van te maken. Het was een radicale tentoonstelling, waarin hem is gevraagd om specifiek gebruik te maken van de architectuur van het gebouw. Dit resulteerde in een ruimtelijke presentatie waarin Just zijn projecties, heel precies, losliet op de schuine muren en ontbrekende hoeken van de tentoonstellingsruimte. Ook veranderende hij de gebruikelijke looproute door de glazen gang er in een vroeg stadium bij te betrekken: vol met bamboe planten en badend in het roze neonlicht van tientallen groeilampen. Momenteel wordt nog gewerkt aan een publicatie waarin wordt ingegaan op een van de drie in Eye gepresenteerde installaties *Intercourses*. Een installatie die Just voor het eerst ten tijde van de Biënnale van Venetië heeft getoond.

Daarnaast organiseerde Eye een *artist talk* met Just en een avond waarin dieper is ingegaan op de relatie tussen mens en architectuur (met onder andere een documentaire over een aantal mensen die een oprechte liefdesrelatie hebben met een gebouw!).

De tentoonstelling rond Jesper Just is in januari uitgebreid onder de aandacht gebracht van cultuur- en film liefhebbers aanwezig in Rotterdam

tijdens het IFFR en Art-Rotterdam. De tentoonstelling heeft veel aandacht gekregen op Facebook en Instagram. Met name de weekenddagen waarop we gratis rondleidingen aanboden zijn druk bezocht. Deze rondleidingen zijn onder meer onder de aandacht gebracht van Museumkaarthouders met belangstelling voor hedendaagse kunst, film en fotografie. De tentoonstelling heeft in krap drie maanden tijd ruim 25.000 toeschouwers getrokken.

Hito Steyerl – Ben Rivers – Wang Bing.
Eye Art & Film Prize
(24 maart t/m 27 mei 2018)

De tentoonstelling *Hito Steyerl – Ben Rivers – Wang Bing. Eye Art & Film Prize* toonde de eerste drie winnaars van de *Eye Art & Film Prize*, die in 2015 is gestart in samenwerking met en mogelijk gemaakt door het Paddy and Joan Leigh Fermor Arts Fund.

De tentoonstelling is bewust opgezet als een drietal afzonderlijke projecten/tentoonstellingen om iedere kunstenaar zoveel mogelijk in zijn/haar waarde te laten.

Na binnenkomst in de expositieruimte toonde Ben Rivers een drietal installaties in de daartoe fors aangepaste en verbouwde aparte ruimtes. Het zijn lyrische, vaak naar Utopia-zoekende installaties, waarin de materialiteit van het medium, de analoge film, het celluloid een belangrijke rol speelt.

Vervolgens kwam de bezoeker bij een recente installatie van Hito Steyerl, waarbij in tegenstelling tot de materialiteit van het werk van Ben Rivers de nadruk juist ligt op de digitale wereld; zowel thematisch, als qua beeldtaal.

Deze installatie heeft zij mede dankzij het geld van de Eye Art & Film Prize kunnen realiseren. In 'zaal 5' bevond zich nog een tweede installatie van Hito Steyerl: *Liquidity Inc.*, uit 2014, een werk dat zij voor onze tentoonstelling voor het eerst in een nieuwe versie liet zien. In het grote achterstuk van de tentoonstellingszaal presenteerden we een vijftal installaties van Wang Bing, die tezamen een mooi beeld gaven van zijn oeuvre.

Een belangrijke pijler in het communicatieplan voor deze tentoonstelling was de speciale bijlage die bij de Groene Amsterdammer verscheen. Naast een online versie is de bijlage in een oplage van 22.000 verspreid onder abonnees en boekhandels. Het campagnebeeld van de tentoonstelling is afkomstig uit een werk van Hito Steyerl. In de marketing hebben wij ons met medewerking van ons jongerenteam EXPOSED specifiek gericht op een jong publiek, waarbij de thema's die Steyerl aansnijdt zeer actueel zijn. Het was opvallend dat de tentoonstelling met name jonge studenten trok om "Hito te zien", zoals dat bij de aankoop van een ticket aan de balie vaak werd gezegd. Hito Steyerl is op dit moment één van de grote sterren van de hedendaagse kunst en niet voor niets uitgeroepen tot "*the most influential person in the art world*" (quote in 2018 uit Art Review).

Met zo'n 18.500 bezoekers in twee maanden heeft de tentoonstelling aan de verwachtingen voldaan.

EYE Art & Film Prize

Op het Filmbal is de EYE Art & Film Prize 2018 (prijzengeld £25,000) uitgereikt aan de vierde winnaar, de Belgisch/Mexicaanse kunstenaar Francis Alÿs. De Eye Art & Film Prize is een samenwerking tussen Eye en het Paddy and Joan Leigh Fermor Arts Fund sinds 2015. Deze kunstprijs is bedoeld voor het maken van nieuw werk, en wordt jaarlijks uitgereikt aan een kunstenaar die zich met zijn of haar werk een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkelingen op het snijvlak tussen kunst en film, hetzij qua onderwerp, hetzij qua vorm.

L'histoire kaputt van en met Alex van Warmerdam (10 juni t/m 2 september 2018)

In de zomer presenteerde Eye een grote tentoonstelling met het werk van Alex van Warmerdam. Van Warmerdam is één van die zeldzame multitalenten die niet alleen films regisseert, bedenkt, schrijft, er in acteert en wat dies meer zij, maar die ook nog eens als schrijver, als dichter en als beeldend kunstenaar actief is. Hij is onmiskenbaar een van Nederlands belangrijkste filmregisseurs. Een messcherp observator, die alle details van zijn films en toneelstukken tot in de puntjes uitwerkt.

Van Warmerdam's films zitten vol droge humor, nukkige personages, strak gestileerde decors en surrealistische scènes. Op ons verzoek maakte Alex van Warmerdam speciaal voor de tentoonstelling allemaal nieuwe werken. De reden hiervan was dat Eye het interessant vindt om in het tentoonstellingsbeleid te onderzoeken hoe het oeuvre van een begenadigd filmauteur 'vertaald' kan worden naar een interessante tentoonstelling.

Onder de kunstwerken bevonden zich een mysterieuze afgesloten kamer, een zoekgeraakt meisje, een zelfbladerend boek, twee schilderfilms waarin 'schepselen van het woud' in steeds andere en veranderende gedaanten voorbij kwamen, een korte film waarin een man een groot zwart ding uit de kast haalt, en er weer in terug legt, een grote projectie waarin een 'informant' af en toe poolshoogte komt nemen, en een bijzonder aquarium. Aanvullend op deze nieuwe werken zijn precies gekozen filmfragmenten uit het oeuvre van Van Warmerdam op grote schermen in de ruimte geprojecteerd. In de filmzalen draaiden de volledige films, inclusief restauraties van Abel en *De Noorderlingen* (35mm-kopieën uit de Eye-collectie).

Na afloop van de tentoonstelling heeft Van Warmerdam de vier nieuwe films die hij voor de tentoonstelling maakte en die ook door Eye geproduceerd zijn, aan de collectie van Eye geschonken.

VPRO's *Nooit Meer Slapen* besteedde met een podcast-serie aandacht aan het evenement. Goede recensies en een extra investering in de marketing heeft bij deze tentoonstelling tot meer dan 35 duizend bezoekers geleid. Dit ondanks de lange, hete zomer. De tentoonstelling is mede ondersteund door het Mondriaan Fonds, het Filmfonds, en de BankGiro Loterij.

Het Parade Museum (55 dagen)

In de zomer presenteerde Eye een deel van de stillefilm-collectie op de Parade, het rondreizend theaterfestival dat op 29 juni in Rotterdam van start ging en vervolgens via Den Haag en Utrecht en op 2 september in Amsterdam eindigde. Eye bracht met *Cinema Magique* de vroege film weer terug naar waar het allemaal begonnen is, namelijk in een tent op de 'kermis'.

Cinema Magique presenteerde 'een filmische reis naar de beginjaren van de cinema', een doorlopende tentoonstelling/voorstelling gebaseerd op onze eigen collectie vroege, stille films, waaronder de Desmet-collectie, maar ook veel andere films uit dezelfde periode. Op diverse schermen waren loops van ca. 15 minuten te zien, gekoppeld aan een achttal thema's.

Op enkele vaste momenten waren op alle schermen hetzelfde beeld te zien. Dit gaf de presentatie een installatief karakter. Voor de gehele installatie is een eigen geluidscore samengesteld op basis van bestaande muziek in de sfeer van de muziek die Nino Rota maakte bij Fellini-films.

De films uit de vroege jaren van de vorige eeuw verrassen de toeschouwer van vandaag door hun vindingrijkheid, hun onbevangen blik en hun artistieke gebruik van filmische middelen. Film-makers experimenteerden met films als attractie, als levende fotografie van verre werelden, met verfilmingen van literatuur, theater en historische verhalen en met vorm- en stijlmiddelen die de specifieke mogelijkheden van het medium onderzochten.

Meer dan twaalfduizend bezoekers stapte de droomwereld van de vroege cinema binnen en verwonderden zich over de speelsheid, de schoonheid en de rijkdom van de vroege film. Ook deze presentatie is mede ondersteund door de BankGiro Loterij.

Ryoji Ikeda

(15 september t/m 2 december 2018)

De periode na de zomer stond in het teken van Ryoji Ikeda, een Japanse kunstenaar afkomstig uit de wereld van de elektronische muziek. Ikeda begon eind jaren zeventig te werken aan een 'minimal' oeuvre gebaseerd op het zoeken naar de fundamenteën van geluid, licht en de weergave van de 'onzichtbare werkelijkheid'.

Hij ontleedt geluid tot zijn meest basale vorm, namelijk sinus golven en 'white noise', hij ontleedt geprojecteerd licht tot de basis eenheid, namelijk de pixel, en hij zoekt naar een alfabet dat de wereld het best kan bevatten en vindt deze in data. Data die niets meer zijn dan een binaire code van nullen en enen. Met deze ingrediënten creëert Ikeda veelal *immersieve* werken, die pogen de bezoeker een beeld te geven van de immense datastromen die ons voorstellingsvermogen te boven gaan.

Speciaal voor Eye maakte hij twee nieuwe installaties, waarvan *Point of No Return* zijn allerlaatste werk is. De installatie bestaat uit een door data gecreëerd zwart gat aan de ene kant van een muur, en een heel sterke lamp aan de andere kant van de muur die een witte cirkel maakt. De beide projecties heffen elkaar als het ware op en zorgen voor een zeer intense ervaring.

Aan het einde van de tentoonstellingsperiode organiseerden wij nog een tweetal live concerten met Ikeda. De eerste speciaal voor de VIP gasten van Amsterdam Art Weekend en een tweede voor regulier publiek die binnen *no time* was uitverkocht.

De tentoonstelling was vanaf de openingsavond (met meer dan 2.500 gasten) tot en met de sluitingsdag (met ruim 1.600 bezoekers) zeer populair. In totaal bezochten meer dan 46.000 bezoekers de tentoonstelling.

Jan Švankmajer – *The Alchemical Wedding* (15 december 2018 t/m 3 maart 2019)

In onze wintertentoonstelling presenteerde Eye het werk van de Tsjechische grootmeester van de animatie Jan Švankmajer. Biefstukken, kiezelstenen, ijzeren sloten: bij meesteranimator Jan Švankmajer (Praag, 1934) kan alles tot leven komen. Hij maakt films vol obsessie, lust, horror en erotiek, met machtsmisbruik als onderstroom. Het was de eerste grote overzichtstentoonstelling van zijn bizarre en duistere films en sculpturen in Nederland. In Eye was ook een grote selectie van zijn tactiele objecten, collages, prenten en *sick maps* te zien. Het was ook de eerste tentoonstelling ooit, waarin een grote selectie van zijn bijzondere korte films gelijktijdig in één ruimte te zien zijn: zijn sculpturen, tekeningen en collages. In de filmzalen van Eye waren tot maart 2019 zijn speelfilms te zien, en organiseerde Eye een aantal talks en events. Veel complimenterende recensies, waaronder ook een groot artikel in The New York Times en zoals het zich laat aanzien een bezoekcijfer van meer dan dertigduizend bezoekers.

Jean Desmet

In de tussentijd organiseerde Eye eveneens een kleine presentatie van onze Jean Desmet-collectie in Zuid-Korea. Dit in het kader van een festival dat jaarlijks in Cheongyu gehouden wordt ter ere van hun bijdrage aan de UNESCO World Heritage: het eerste mechanisch gemaakte boek dat daar in de viertiende eeuw gemaakt is.

Filmposter *Filibus* (1915, regie Mario Roncoroni);
Collectie Eye Filmmuseum

2B. FILM- PROGRAM- MERING

Frans Weisz

Frans Weisz is in 2018 tachtig jaar geworden, maar dat acht hij zelf van ondergeschikt belang. Belangrijker is ademen, leven, blijven leven en films maken. Onder de noemer *Filmen is Verrukkulluk* zette Eye Frans Weisz in het zonnetje.

Naast de vriendenpremière van zijn nieuwste film *Het leven is verrukkulluk* was de feestelijke opening met *Een zwoele zomeravond* het startschot voor de vertoning van een brede selectie van zijn omvangrijke oeuvre. In aanwezigheid van cast en crew, vrienden en fans, genoot zowel de meester, als het publiek van zijn films. Het eerbetoon aan Frans Weisz belichtte verschillende facetten van zijn carrière, van de invloed van de nouvelle vague in de debuutfilms *Een zondag op het eiland van de Grande Jatte* (1965) en *Het gangstermeisje* (1966) tot Weisz' reflectie op zijn joodse achtergrond in *Charlotte* (1980) en *Happy End* (2009).

Het programma heeft veel pers aandacht gekregen. Veel media-attention was gericht op zijn nieuwste film, maar er is ook veel geschreven over zijn films in de collectie van Eye. Zoals bijvoorbeeld het paginagrote artikel in de Volkskrant over *Het Gangstermeisje*. Eye heeft tevens diverse marketing acties op touw gezet, zoals met het Joods Historisch Museum, waar op dat moment net de tentoonstelling van zijn film *Charlotte* was.

Frans Weisz was aanwezig in diverse radio-programma's en bleef onvermoeibaar de beste ambassadeur voor zijn eigen films. En daarmee ook voor Eye!

In juni tenslotte heeft hij een koninklijke onderscheiding gekregen voor zijn vijftigjarige inzet voor de Nederlandse film en is hij benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Hij kreeg de onderscheiding in Eye uit handen van de Amsterdamse cultuurwethouder en locoburgemeester Touria Meliani tijdens het eindexamenfestival *Keep an Eye* van de Filmacademie.

1968: You Say You Want a Revolution

Eind april presenteerde Eye het themaprogramma *1968: You Say You Want a Revolution*. Vijftig jaar geleden kwamen studenten, fabrieksarbeiders, jongeren en filmmakers in opstand tegen het gezag, van Parijs tot Mexico-Stad. In hun handen niet alleen stenen, maar ook wendbare, lichte 16mm-camera's. Eye Filmmuseum liet zien hoe de filmcamera strijdmakker werd van een generatie die het recht opeiste haar leven zelf vorm te geven.

Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de mei-revolutie in Parijs onderzocht het filmmuseum in een veertigtal voorstellingen de geest van '68 en de internationale lichting dwarse filmmakers die toen opstond. De stem van '68 klonk in de zalen van Eye, met uniek materiaal uit de collectie: van vernieuwende speelfilms en kritische documentaires van een nieuwe generatie filmmakers tot heet-van-de-naald actiejournaals en officiële nieuwsbeelden.

Vragen die wij stelden betroffen: Wat beklijft? In hoeverre was er sprake van een revolutie? En: wat kunnen we in Trump-tijden leren van de cinema van protest, activisme en de strijd om gelijke rechten voor iedereen?

eye

Eye Filmmuseum, Amsterdam
eyefilm.nl/1968

1968

**You Say You Want
a Revolution**

26 april – 25 mei 2018

Films, gasten & uniek materiaal

Vijftig jaar na het revolutiejaar maken we samen de balans op. Waar ging het over in 1968 en hoe zien we dat terug in de filmkunst? Bekijk uniek materiaal uit de Eye-collectie. Van vernieuwende speelfilms en kritische documentaires tot nieuwsbeelden uit 1968.

W.D. d.p.s. ENGIE BankGiroLoterij

© Bruno Barbey, 1968

Op het programma stonden films uit het jaar 1968, films over '68 en talkshows en debatten met gasten als popjournalist Hester Carvalho, de Instant Composers Pool en Tracy Metz, directeur van het John Adams Instituut.

Billy Wilder – Sweet and Sour

Wilder was zonder enige twijfel een van de meest succesvolle regisseurs en scenaristen van zijn tijd, en geldt ook vandaag de dag nog steeds als een groot inspiratiebron voor veel vakgenoten. Wilders beroemde quote “I’m a writer, but then nobody’s perfect”, is een goed voorbeeld van zijn cynische humor en spitse dialogen, maar ook zijn vaak baanbrekende onderwerpen en de originele benadering van bekende genres zijn slechts enkele van de vele kwaliteiten Wilder.

De hele zomer door vertoonde Eye de beste films van Wilder, soms in prachtige nieuwe restauraties, maar soms ook vintage met 35mm kopieën uit onze eigen collectie.

We organiseerden tal van specials, zoals een dagdeel in samenwerking met het Netwerk Scenario-schrijvers, een avond over Wilders ‘Berlijnse periode’, een avond over alcoholisme in film en een avond over de impact van fake news: allemaal net zo afwisselend als Wilder zelf.

In het land bracht Eye een drietal Wilder films uit: *Double Indemnity*, *Ace in the Hole* en *The Lost Weekend*. In Eye Filmmuseum vertoonden wij ultieme klassiekers als *The Apartment*, *Irma la Douce*, *The Seven Year Itch* en natuurlijk *Sunset Boulevard*.

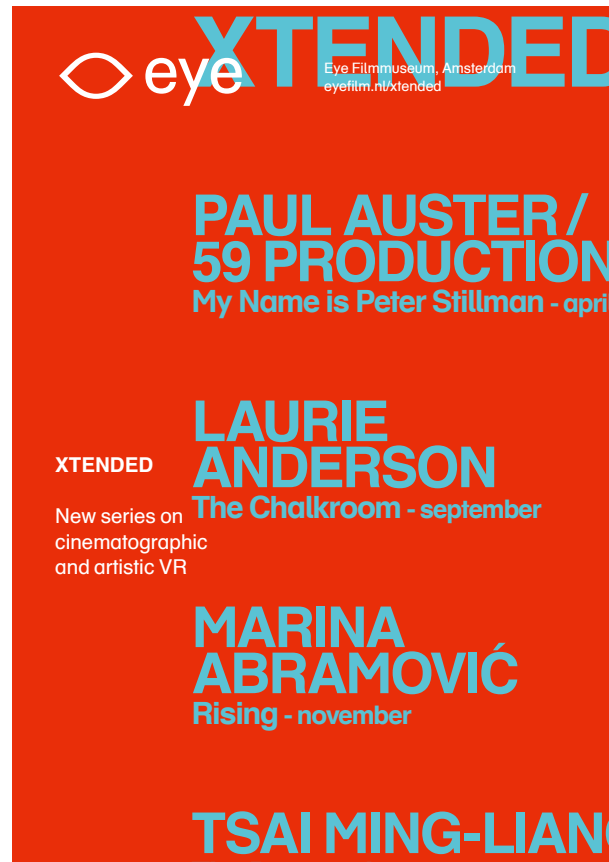
The Man Machine

De meest waardevolle bron die we in dit universum hebben, is intelligentie. Om hier optimaal van te profiteren moeten menselijke en machine-intelligentie samenwerken; maar hoe ver willen we dit laten gaan? Big data in handen van robots klinkt eerder als een probleem dan als een oplossing. En wat te denken van siliconen-chips in onze hersenen? De fusie van en barrières tussen mens en machine worden al verbeeld in fictie sinds de Tsjechische schrijver Karel Čapek het woord robot muntte in 1920.

Alle denkbare scenario's kwamen langs in het vier weken durende filmprogramma *The Man Machine*, waarin rijklijk uit de collectie van Eye is geput: van *Futura de Maschinenmensch* in Fritz Langs klassieker *Metropolis* (1927), tot de aarde-reddende robot Gort in *The Day the Earth Stood Still* (1951) en *Ex-Machina* (2014), waarin de hoogste vorm van kunstmatige intelligentie wordt onderworpen aan de Turingtest. Is het moment dat kunstmatige intelligentie de onze voorbijgaat droom of nachtmerrie? Film-makers weten het antwoord al lang: beide.

Xtended

Het innovatieve nieuwe programma van Eye over Cinematic VR Xtended stratte in 2018 met drie spraakmakende VR-Installaties van Alejandro González Iñárritu (*Carne y Arena*), Marina Abramović (*Rising*) en Laurie Anderson (*Chalkroom*). Meer dan honderd jaar geleden stormde een trein de bioscoopzaal binnen. De vertoning van *L'arrivée d'un train en gare de La Ciotat* (1896) van de filmpioniers gebroeders Lumière bleek

een enerverende ervaring: de kijkers, zo wil de overlevering, doken in angst weg onder hun stoelen, de filmkunst was geboren. Ruim een eeuw later zet Eye Filmmuseum de nieuwste ontwikkelingen op de kaart.

Xtended is een opwindende museale toevoeging aan de ervaring van bewegend beeld. Nieuwe manieren van vertellen worden mogelijk waarbij de comfortabele omhelzing van de bioscoopstoel wordt ingeruild voor fysieke interactie in een virtuele wereld.

De serie in Eye is een primeur: het is de eerste keer dat een museum systematisch aandacht besteedt aan VR als filmische kunstvorm. Daarbij past ook een museale presentatie met begeleidende thematische filmprogramma's, events en talks.

Xtended is mede mogelijk gemaakt door het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Carne y Arena

Eye presenteerde in de zomer de baanbrekende VR installatie *Carne y Arena* van de Mexicaanse regisseur Alejandro González Iñárritu, die naast extreem lovende kritieken ook volledig uitverkocht is geraakt (meer dan 3.600 bezoekers). En dat is niet verwonderlijk, want de installatie combineert de meest vernieuwende en geavanceerde filmtechniek met een hoog en indrukwekkend artistiek niveau, zoals we dat van Iñárritu gewend zijn. De verhalen van de vluchtelingen zijn juist in deze tijd actueler dan ooit en maken de impact na het zien van dit meesterwerk nog groter. In 2017 ontving Iñárritu voor *Carne y Arena* een speciale ere Oscar op de Academy's 9th Annual Governor's Awards viering. *Carne y Arena* is cinema van het allerhoogste

niveau en we zijn dan ook bijzonder trots dat wij deze installatie hebben kunnen en mogen presenteren met steun van onder andere Stichting Droom en Daad en het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Lumière! L'aventure commence

Artistiek directeur van het Cannes-festival (en tevens directeur van het Lumière Film Festival in Lyon), Thierry Frémaux was op 27 februari in het filmmuseum om de voorpremière bij te wonen van zijn documentaire *Lumière! L'aventure commence* over de filmpioniers Lumière.

Hij nam ons mee naar de oertijd van de cinema toen de gebroeders Lumière de Cinématographe uitvonden, een mix van camera en projector. Voor zijn documentaire over de opwindende begintijd van de film selecteerde Frémaux de eerste filmbeelden die de broers aan het publiek presenteerden. Ook waren fragmenten te zien van de ruim honderd filmpjes die de broers meer dan een eeuw geleden maakten.

70mm en filmklassiekers

Eye presenteerde als enige theater in de Benelux de 70mm versie van het nieuwe meesterwerk van Paul Thomas Andersson *The Phantom Thread*.

2001: A Space Odyssey bestaat inmiddels alweer vijftig jaar en dat is ook bij Eye gevierd. Kubricks kritische kijk op de technologische evolutie geldt door zijn inventieve verhaalstructuur en baanbrekende special effects als filmhistorische mijlpaal.

Eye Filmmuseum vertoonde, als enige in de Benelux, de nieuwe 70mm-print van het originele cameranegatief, gemaakt onder supervisie

van regisseur Christopher Nolan. De print ging in 2018 in première tijdens het filmfestival van Cannes.

De vertoningen van *Dunkirk* op 70mm van de iets jongere cinema maestro Christopher Nolan waren eveneens een groot succes.

Eye is de enige plek in de Benelux waar films op bijzondere formaten als 70mm tot filmkunst verheven wordt. Dit tot grote tevredenheid van onze bezoekers. Zo vertoonde Eye de 4K restauratie van *Lawrence of Arabia*, eveneens op 70mm.

En tenslotte luidden we het jaar uit met de 70mm versie van de klassieker *The Sound of Music* (1965) en de 4K gescande film, winnaar van de afgelopen editie van het filmfestival van Venetië en tevens tienmaal Oscar-genomineerde film *Roma* van Alfonso Cuarón. De film op dit speciale formaat was tot begin januari in Nederland exclusief bij Eye te zien.

Cinerama Adventures

Over bijzondere formaten gesproken: met het programma *Cinema Adventures* heeft Eye aandacht besteed aan het bijna vergeten breedbeeld formaat. De populaire Cinerama-films haalden in de jaren vijftig en zestig bijna altijd de Top Tien van de beste bezochte films van het jaar.

Vaak waren het documentaires in de vorm van een spectaculaire wereldreis, spannende achtbaanritten en andere *bigger than life* ervaringen, die het publiek het gevoel gaven midden in de actie te zitten. Veel van de films raakten na het verdwijnen van de Cinerama-bioscopen, zo'n 35 jaar geleden, in de vergetelheid. De film-

archivarissen en -restaurators David Strohmaier (Disney, Warner Brothers, 20th Century Fox) en Randy Gitsch (RKO Studio Archives, PRO-TEK Vaults, Association of Moving Image Archivists) leidden zeven digitaal gerestaureerde films in. Alle voorstellingen hadden een pauze van 15 minuten en hadden, evenals de Cinerama-voorstellingen destijds ouverture-, pauze- en finalemuziek.

Fanny och Alexander

Ingmar Bergman (1918-2007) zou in 2018 honderd jaar zijn geworden. Hij geldt met Michelangelo Antonioni en Federico Fellini als een van de vertegenwoordigers van de 'auteurscinema'. Bergman heeft een fascinatie voor beklemmende existentiële vragen (Hoe te leven zonder religie? Hoe te leven als man en vrouw?). Ook nam hij graag een kijkje achter de façade van de Scandinavische welvaart. In *Scènes uit een huwelijk* (1973) bijvoorbeeld, heeft vrijwel iedereen een Volvo en een zomerhuis, maar blijken menselijke relaties zonder uitzondering problematisch en ontwrichtend neurotisch. Vanaf 20 december presenteerde Eye *Fanny och Alexander* (1982). In zijn laatste bioscoopfilm blikt Ingmar Bergman terug op zijn 'idyllische en panische' jeugd jaren: de door de ogen van het tienjarige jongetje vertelde familiechroniek is een verkapt zelfportret – de fantasievolle Alexander is de kleine Ingmar zelf.

Previously Unreleased

Eye besteedde ook aandacht aan films die wel de selecties van prominente internationale festivals haalden, maar onterecht de Nederlandse bioscopen/filmtheaters niet bereikten.

Onder de noemer *Previously Unreleased* zijn in de zomer tien van deze films – met onder andere Kirsten Dunst, Ethan Hawke en Pilou Asbaek in opmerkelijke rollen – vertoond.

Opvallend aan veel van deze films is de uitgesproken stijl: soms woest, surrealistisch of psychedelisch, maar altijd betoverend, zoals de films *Winter Brothers*, *Rey*, *Woodshock* en *Dawson City: Frozen Time*. De films brengen de kijker van de nachtelijke whisky-sessies van een dominee naar de permafrost in Canada, waar lange tijd oude filmblikken begraven lagen. En leiden je langs een vervallen Olympisch dorp in Athene naar een afgelegen plek in Patagonië, waar een advocaat een koninkrijk wil stichten. Journalisten van de Filmkrant verzorgden inleidingen bij de premièrevoorstellingen, die afwisselend in Eye en de FilmHallén te zien waren.

Cinema Egzotik

Na tien jaar aandacht voor film buiten de perken namen Martin Koolhoven en Eye-programmeur Ronald Simons afscheid van *Cinema Egzotik*. Met een double bill van Castellari's *Inglorious Bastards* (1978) en *Street Law* (1974) opende Cinema Egzotik januari 2009 de deuren in OT301, het oude Filmacademie-gebouw in Amsterdam. In 2012 volgde de overstap naar Eye Filmmuseum. Bij die pioniersarbeid stonden de spotlights vaak op Enzo G. Castellari, met Walter Hill, Dario Argento, Sergio Corbucci en John Carpenter, een van de Egzotik-favorieten. De inmiddels tachtigjarige genreregisser, man van spaghettiwesterns en snoeiharde Italiaanse misdaadfilms, was op 18 januari 2019 aanwezig in Eye om *Cinema Egzotik* ten grave te dragen. Als eerbetoon aan Castellari zijn twee titels van

Ontwerp Hayo de Boer; Collectie Eye Filmmuseum

zijn hand vertoond, de politiethriller *La polizia incrimina la legge assolve* (*High Crime*, 1973) en als verrassingsfilm zijn favoriet *Street Law* (1974).

Tien jaar Cinema Egzotik was tien jaar lang kijken naar slecht gehumeurde zombies, bloedarme vampieren en spaghetti-shoot-outs in de ongetemde Spaanse zon, met felgekleurde *gialli*, *fantasy* en dystopische sciencefiction *on the side*. Om de herinnering aan de onvergetelijke programmering vast te houden, verschijnt in 2019 *Het Grote Cinema Egzotik Koffietafelboek*. Filmjournalist Gawie Keyser schrijft over de betekenis van cult- en genrecinema, Koolhoven & Simons blikken terug in interviews en voor de fans is een overzicht opgenomen van alle *double bills*, met de affiches. Vanaf maart 2019 gaat Martin Koolhoven bij Eye verder met een gloednieuw programma: *De keuze van Koolhoven*. In zijn nieuwe programma vertelt regisseur Martin Koolhoven over alles wat film de moeite waard maakt.

Eye on Music

In 2018 is Eye gestart met *Eye on Music*, een verzamelnaam voor programma's die de veelzijdige relatie tussen beeld en geluid agenderen. Wat zouden de films van Sergio Leone zijn zonder Ennio Morricone's wereldberoemde scores? En wat blijft er over van *Blade Runner* zonder de onwereldse synthesizers van Vangelis? Wie denkt bij *Ascenseur pour l'échafaud* niet meteen aan de lome, nachtelijke jazz van Miles Davis? Muziek en geluid zijn wezenlijk onderdeel van de filmervaring. Sterker nog: ze zijn essentieel voor de magie van filmbeleving.

Met vier thematische programma's wordt de veelzijdige relatie tussen beeld en geluid belicht: *Cinema Concert: The Classics*; *Cinema Concert: The Clashes*, *Eyeshadow* en *Eye School of Music*. Samen vormen ze *Eye on Music*, een reeks over de betekenis van filmgeluid en live muzikale begeleiding van film.

Maak kennis met historische klassiekerscores vertolkt door klassieke instrumenten, nieuw geschreven scores bij nieuwe films uitgevoerd door hedendaagse muzikanten, live optredens na vertoning van hedendaagse klassiekers of thematische specials.

Cinema Concert: The Classics

Fritz Langs *Metropolis* of Charlie Chaplins *The Kid*: als stille films geboekstaafd, maar nooit in stilte bekeken door het publiek, want altijd voorzien van live muziek. *Cinema Concert: The Classics* duikt in de filmgeschiedenis en reconstrueert de jaren van de stille film met bijbehorende klassieke filmmuziek. Maar je kunt er ook de Belgische cultbigband Flat Earth Society verwachten die muziek speelt bij Ernst Lubitsch' *Die Austernprinzessin* (1919) of *De Vuurvogel*, film van Lukas van Woerkum uit 2005 met een live-uitvoering van Stravinsky's gelijknamige balletmuziek door symfonieorkest. Samenwerking met onder andere Muziekgebouw aan 't IJ, Strijkkwartet Biënnale en Conservatorium van Amsterdam

Cinema Concert: The Clashes

Cinema Concert experimenteert: nieuwe scores bij oude en nieuwe films. Begeleiding in diverse genres (pop, rock en elektronisch), gedurfde keuzes: geluidsfilms worden live geremixt en krijgen een nieuwe score. Denk bijvoorbeeld aan Colin Benders' score voor *Fragment of an Empire* (1929), de Sovjetklassieker van Friedrich Ermler, gemaakt met een modulaire synthesizer; het compositieproces was live te volgen via social media. Samenwerking met onder andere Dekmantel, The Rest Is Noise, en La Notte.

Eyeshadow: opwindende films en live optredens

Vertoning van alternatieve klassiekers van grofweg 1990 tot nu, met na afloop spraakmakende, op maat gesneden live acts in de lijn van de film. De koppeling van film en band komt tot stand via inhoudelijke overeenkomsten: soms zijn het de lijkige synths uit de soundtrack, een andere keer is het de melancholische sfeer, maar het kan ook de rauwe verhaallijn zijn of de persoonlijke keuze van de band.

Eye School of Music: themaprogramma's, masterclasses

Thematische filmprogramma's rond filmmuziek/sounddesign zoals bijvoorbeeld een programma over synthesizer-filmscores met films als Nicholas Nayfacks *Forbidden Planet* (1956), Ridley Scotts *Blade Runner* (1982) en *Apocalypse Now* (1979) van Francis Ford Coppola. Verwacht ook masterclasses met filmcomponisten en sound designers. Samenwerking met onder meer HKU, Buma Music In Motion

Premières, reeksen en series

Eye draait films die in het eigen gekozen profiel passen; altijd eerst om artistiek inhoudelijke, niet direct om commerciële redenen. Films die ook op andere plekken in Amsterdam draaien, draait Eye minder vaak in de eerste weken van de release, maar Eye geeft die films daarentegen waar mogelijk wel meer lengte dan in andere theaters gebruikelijk en/of financieel mogelijk wordt geacht. Daardoor heeft Eye aan het eind van een release vaak een van de beste (meeste bezoekers per print) kopieën van Nederland, gerealiseerd met minder voorstellingen in meer speelweken.

Wanneer in Eye dezelfde titels draaien als in andere filmtheaters (gesubsidieerd, dan wel ongesubsidieerd), streven we naar een onderscheidende aanpak (bijv. met een begeleidend contextprogramma), of vertonen we ze in ander formaat (beeld en/of ondertitels).

Uit de *filmtheater top 20* heeft Eye zo'n zes titels als dagelijks premièretitel gedraaid. Andere, meest populaire titels uit de top 20 zijn bewust niet gedraaid omdat deze films al op (te) veel plaatsen in Amsterdam te zien waren en/of Eye aan de vertoningen niet echt iets wezenlijks toe kon voegen (bv. door een andere versie te vertonen en/of een ander formaat (70mm, 35mm, of 4K), dan wel door hieraan een speciaal randprogramma te koppelen).

3. EDUCATIE

3. EDUCATIE

Team: Herschikken en uitbreiden

Vanwege een aantal vrijgekomen functies is het team van de afdeling educatie herschikt en uitgebreid met het oog op positieve ontwikkelingen in de sector.

Het team bestaat uit het Hoofd van de afdeling, een senior coördinator onderwijs en senior coördinator educatie (vrije tijd), drie medewerkers onderwijs (primair, voortgezet onderwijs, mbo, hbo, wo, museumeducatie en landelijke film-educatie) en twee medewerkers educatie (vrije tijd families, jongeren en jong volwassenen). Vier medewerkers richten zich op overkoepelende taken, zoals communicatie, digitale presentatie en boekingen.

Voorts ondersteunen twee stagiaires het team, een denktank van zes jongeren (allen met een bi-culturele achtergrond), een social team van vijf jongeren voor MovieZone, en zo'n vijfenzeventig museumdocenten, gastdocenten, en auteurs ten behoeve van de ontwikkeling van filmeducatieve teksten.

Museumtalent 2018

Teamlid en EXPOSED coördinator Femke Veeman is door Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit vijftien voorgedragen kandidaten gekozen tot een van de drie genomineerden voor Museumtalent 2018. Op het Museumcongres in oktober presenteerde zij hoe Eye nieuwe publieksgroepen onderdeel laat zijn van het museum. Uiteindelijk behaalde zij een gedeelde 2e en 3e prijs.

Kerntaken Educatie

Eye voert in educatieve activiteiten en diensten twee functies uit:

- Museumfunctie
 - Landelijke coördinatie filmeducatie.
- Daarnaast is de afdeling ook intensief betrokken in de lobby op het gebied van filmeducatie en internationaal werkzaam als trekker en deelnemer in diverse uitwisselingen en samenwerkingen.

MUSEUMEDUCATIE

Museumeducatie is een verzamelnaam voor activiteiten die erop gericht zijn kinderen en jongeren te leren over wat er in het museum te zien is, en dat er ook buiten de muren van de school geleerd kan worden. Bezoekers ervaren en beleven het museum en de kunst op een intensieve manier aan de hand van verhalen, voorwerpen en verschillende werkvormen. En dit liefst op een interactieve wijze. Museumeducatie biedt activiteiten die onder te verdelen zijn tussen formeel (binnen een onderwijs of opleidingscontext) en informeel (buitenschools, vrije tijd) leren.

De activiteiten met betrekking tot museum-educatie in Eye Filmmuseum hebben tot doel:

- de collectie van Eye voor jongeren toegankelijk te maken;
- kinderen, jongeren en jong volwassenen kennis te laten maken met film als kunst- en erfgoedvorm;
- film te presenteren als een complex geheel van cinematografisch, cultureel, maatschappelijk, historisch en cross mediaal product;

- bezoekers de kans bieden om zijn/haar mediawijsheid te vergroten via filmeducatie.

Eye richt zich met museumeducatie specifiek op:

- Families met kinderen in de leeftijd 2-12 jaar (informeel leren)
- Schoolgroepen primair onderwijs: van groep 1 tot en met groep 8
- Schoolklassen voortgezet onderwijs: van klas 1 t/m 6, alle niveaus
- Beroepsonderwijs: studentengroepen mbo
- Programma's op maat voor speciaal onderwijs (mede afhankelijk van budget van de school en/of extra financiering door fondsen/sponsoring)
- (aankomende) docenten PO, VO en MBO.

Groeiend aantal deelnemers

Het aantal scholen dat Eye bezoekt blijft stijgen. Vooral workshops zijn erg populair, net zoals de programma's voor het mbo. De workshop *History Repeats* is het afgelopen jaar het meest geboekt door het voortgezet onderwijs. Eveneens heel succesvol waren de rondleidingen speciaal voor het mbo ontwikkeld bij de tentoonstellingen van de *Eye Art & Film Prize* en Ryoji Ikeda.

In de mei-, herfst- en kerstvakantie organiseert Eye traditiegetrouw speciale familie workshops. De familiewerkshops *Spelen met Ikeda* in de herfstvakantie waren een groot succes en allemaal uitverkocht. Tijdens de negentig minuten durende workshop brachten de deelnemers een bezoek aan de tentoonstelling. Na het bezoek aan de tentoonstelling gingen ze zelf aan de slag in de studio met strepen, stippen, codes en cijfers. De workshop is in samenwerking met de Taartrovers ontwikkeld. Zij hebben ook in de

kerstvakantie de familiewerkshops verzorgd, waarbij families een Nieuwjaarsvideoboodschap maakten met materiaal uit de collectie.

EXPOSED, het jongvolwassenmerk van Eye, blijft een grote groep jongvolwassenen aantrekken, met de ontwikkeling en uitvoering van de randprogrammering bij alle openingen van de tijdelijke exposities.

EXPOSED bestaat inmiddels vijf jaar en is in die periode zeer succesvol gebleken. Om het toekomstbestendig te houden, is besloten om het format van EXPOSED onder de loop te nemen.

Het eigen onderzoek naar de huidige en toekomstige betekenis van EXPOSED, is onlangs afgerond.

In het voorjaar 2019 worden de uitkomsten van het onderzoek verwacht en uitgewerkt in een nieuw concreet projectplan.

Docententrainingen

Niet alleen boeken scholen programma's voor kinderen, ook zijn scholen steeds meer geïnteresseerd in docententrainingen. Deze trainingen worden door Eye op maat gemaakt en aangeboden.

Hierbij kijkt Eye naar behoeftes en mogelijkheden docententeams in relatie tot het aanbod van Eye. Zowel docententeams van het primair onderwijs (bijvoorbeeld De Poolster en STAIJ) als voortgezet onderwijs (Marcanti College en Hyperion) zijn door diverse Eye-educatoren getraind op het gebied van film- en mediawijsheid.

Nieuwe doelgroepen: kleuters en speciaal onderwijs

Door het nieuwe kleuteraanbod *Toveren met Film* én programma's op maat voor het speciaal onderwijs, heeft Eye de afgelopen periode nieuwe scholen aan zich weten te binden. Vlak voor de zomervakantie zijn bijvoorbeeld alle groepen van het speciaal onderwijs Orion College Drostenburg in Eye op bezoek geweest. Een bijzondere ervaring, want veel kinderen zijn langdurig ziek, meervoudig gehandicapt of hebben gedragsproblemen.

Rondleiding mbo-onderwijs

Eye heeft bij diverse programma's in Eye rondleidingen speciaal voor het mbo ontwikkeld, zoals bij de *Eye Prize* en de exposities van Alex van Warmerdam en Ryoji Ikeda. Het doel hiervan is om beter te kunnen aansluiten bij de inhoud van de mbo-onderwijs en bij de belevingswereld van mbo-studenten. Ruim eenentwintig rondleidingen zijn door MBO-scholen geboekt bij de *Eye Prize* tentoonstelling.

Activiteiten voor kinderen en families

Ook dit jaar deed Eye weer mee met de kindercollegereeks van de Museum Jeugd Universiteit. Verschillende filmexperts gaven colleges en workshops over diverse filmonderwerpen. Het afgelopen jaar stond in het teken van *production design, stunts, regie en montage*. De workshops vonden gedurende vier maanden plaats op elke laatste zondag van de maand. In de ochtend voor 8-10 jarigen, in de middag van 10-12 jarigen. De beschikbare tickets hiervoor waren in één dag uitverkocht!

Maatschappelijke projecten

In samenwerking met Stichting Wijsneus hebben kinderen uit Amsterdam-Noord zich kunnen opgeven voor de buitenschoolse activiteit *Cineclub*. Op tien maandagen kwam de club bijeen en werkten ze samen aan een eigen film. Het project is feestelijk afgesloten met de vertoning van de door kinderen gemaakte films aan hun ouders en familieleden.

Master Class

Voor jongvolwassenen die zichzelf willen verbeteren op het gebied van filmjournalistiek, organiseerde Eye dit najaar de *Masterclass Film & Leven – Editie Popculture*, o.l.v. Gawie Keyser in samenwerking met het Domein voor Kunstkritiek. In vijf intensieve sessies leerden de cursisten na te denken en te schrijven over film; de esthetiek en de filosofie van cinema te onderzoeken; en vervolgens dieper in te gaan op het fenomeen genre en het idee van film als maatschappijcommentaar.

Dit jaar zijn de cursisten op zoek gegaan naar het antwoord op de vraag 'Hoe ziet de cinema van morgen eruit en hoe kunnen critici er over schrijven?'. Twee recente ontwikkelingen waren uitgangspunt voor de te ontwikkelen essays: de wereldwijde trend om klassiekers te restaureren en opnieuw uit te brengen, en de opkomst van *virtual reality* als een nieuwe vorm in de filmkunst.

Fotograaf Corinne de Korver

LANDELIJKE COÖRDINATIE 2018

De diensten en activiteiten die Eye uitvoert ten behoeve van de landelijke coördinerende taak, hebben tot doel:

- Filmeducatie op de kaart te zetten;
- bundeling, afstemming en samenwerking te stimuleren tussen de verschillende partijen in het filmeducatieveld om een duurzaam, efficiënt en kwalitatieve aanbod te generen;
- hiaten op te vullen met (ver)nieuw(en)de projecten (i.s.m. de verschillende partijen);
- via Filmeducatie ieder kind/mens de kans te bieden om zijn/haar mediawijsheid te vergroten.

De specifieke landelijke coördinerende activiteiten worden bepaald door de behoefte van het onderwijs- én filmveld. Om deze behoefte te detecteren, spreekt Eye regelmatig met een breed scala van kinderen, jongeren, jongvolwassenen, mensen werkzaam in het onderwijsveld (PO, VO en Pabo), en met filmmakers, festivals, distributeurs en vertoners, politici, et cetera.

Lobby Filmeducatie in het curriculum

Het belang van filmeducatie en beeldtaal is inmiddels door veel mensen onderkend. Het ministerie van OCW heeft hiervoor extra financiële middelen gereserveerd voor 2019 en de periode daarna. Bij de ontwikkelteams Digitale Geletterdheid, Kunst en Cultuur en Nederlands van Curriculum.nu staat beeldtaal nu ook prominent op de agenda. De voorzichtige conclusie is dat daarmee de lobby rondom filmeducatie zijn vruchten begint af te werpen.

Professionalisering Netwerk Filmeducatie

Binnen het Netwerk Filmeducatie, waarvan Eye de landelijk coördinator is, worden de bestaande taken geconsolideerd en waar nodig verbeterd, en tegelijkertijd wordt het netwerk uitgebreid met sterke regionale partners.

Nieuwe doelen van het Netwerk:

- het landelijk aanspreekpunt zijn voor film-educatie voor de filmbranche, het onderwijs en de overheid;
- het met elkaar verbinden van de diverse activiteiten en diensten van verschillende leden met en dit als een consistent geheel presenteren en aanbieden;
- het vergroten van kennis door expertise-uitwisseling, samenwerking en afstemming tussen de deelnemende partijen;
- het verbeteren van de kwaliteit van activiteiten en diensten;
- het vergroten van de bekendheid met het belang van filmeducatie en het voeren van de gezamenlijke lobby voor beeldtaal in het onderwijs;
- het gezamenlijk trainen van filmprofessionals, docenten en beleidsmedewerkers;
- het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe activiteiten die aansluiten bij de behoeftes en trends.

Het netwerk wordt versterkt met professionele regionale partners, met name actieve filmtheaters. Deze organisaties vervullen een lokale rol met een (inter)nationaal karakter. Ze zijn actief, vernieuwend en met het op maat leveren van filmeducatie in de regio. Regionale partners zijn essentieel in het bieden van filmeducatie.

De filmeducatiehubs ondersteunen het onderwijs en de filmvertoners in hun eigen regio. Zij fungeren als curator, bemiddelaar, inspirator en ondersteuner; dit om meer filmeducatie in het lokale onderwijs te promoten en te ondersteunen. Met een tegelijkertijd sterkere landelijke organisatie én meerdere regionale organisaties wordt kwalitatief filmeducatieaanbod voor iedereen bereikbaar, is evenwichtige spreiding gegarandeerd en wordt geleidelijk toegewerkt naar een definitieve inbedding in het curriculum. Zowel in de randstad, als in de regio.

Het Netwerk Filmeducatie vormt tezamen met regionale hubs hét informatie- en adviespunt voor overheid, onderwijs, culturele instellingen en de filmbranche, zowel op internationaal, nationaal als regionaal niveau.

Lesmateriaal

Eye heeft in samenwerking met het onderwijs, kinderen en het Netwerk Filmeducatie een tweede educatieve voorfilm ontwikkeld waarin beeldtaal van film en begrijpend kijken centraal staan.

De film *Zoveel te zien!* is ongeveer zes minuten lang en is gericht op kinderen in de leeftijd 6-9 jaar.

De lesmethode *Avonturen in het donker* is met financiële steun van Hella en Freek de Jonge Foundation gedigitaliseerd. Hiermee is de map voor iedereen (gratis) beschikbaar. De map wordt gebruikt door leerkrachten in het primair onderwijs, studenten aan de Pabo (aankomende docenten), en educatief-medewerkers van filmtheaters en bioscopen.

Ontwikkeling digitale leeromgeving film

In samenwerking met LessonUp is de ontwikkeling gestart van een interactief digitaal platform over film. Op dit platform kunnen docenten uit het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO) vanaf 2019 beeldende lessen over film vinden, die ze direct kunnen inzetten in het klaslokaal (op het digitale schoolbord).

MovieZone

De MovieZone Talent Days zijn naast het IFFR (Rotterdam) en het festival *Movies that Matter* begin dit jaar ook uitgebreid met edities van het *Go Short Film Festival* in Nijmegen en *Keep an Eye Festival* (van de Filmacademie) in Eye. In het najaar haakte tenslotte ook het *Noordelijk Film Festival* aan dat plaatsvindt in het Groninger Forum. Eye heeft in 2018 een nieuwe *position paper* voor MovieZone geschreven. Deze is inmiddels uitgewerkt tot een eenjarige subsidieaanvraag bij Fonds 21 om in 2019 te kunnen experimenteren met de nieuwe opzet waarbij MovieZone veel meer als verbinder zal gelden tussen en met jongeren en professionals.

Voor de ontwikkeling van het nieuwe project betreft Eye verschillende doelgroepen. Er is een start gemaakt met een denktank van zes mensen in de leeftijd 16-21, die MovieZone nog niet kennen.

Ook denkt het kersverse MovieZone social team mee (allen in de leeftijd 16-18 jaar).

Zij gaan tevens de komende tijd concreet aan de slag met het bedenken en maken van (video) content voor het Instagram account van MovieZone. Het team is te volgen op de site www.instagram.com/moviezone_nl/.

Deskundigheidsbevordering i.s.m. filmfestivals

Tijdens het *Nederlands Film Festival* en *Cinekid* zijn docenten uitgenodigd om deel te nemen aan speciale programma's over film- en media-educatie. Het stimuleert hen om zelf in de klas aan de slag te gaan met film. Aan de hand van zes filmische kernbegrippen (verhaal, camera, art direction, acteren, montage en geluid) krijgen docenten praktische scholing in kritisch (film)kijken.

Met concrete voorbeelden en handige tips voor lesmateriaal dat direct op school is te gebruiken. Ook wordt er aandacht besteed aan het maken van film. Docenten leren zelf een instructiefilm maken, waarmee ze kunnen aansluiten bij de trend dat leerlingen steeds meer online leren, aan de hand van YouTube tutorials bijvoorbeeld.

Filmeducatie seminar op Nederlands Filmfestival (NFF)

Op 28 september organiseerde Eye in samenwerking met het NFF het *Filmeducatie Seminar Film: Valt er wat te leren?*, waarin onder meer het belang van filmeducatie in het onderwijs centraal stond. Het publiek bestond uit alle relevante partners: onderwijs, filmmakers, filmvertoners, aanbieders, politiek.

Om bij het onderwijs meer draagvlak voor filmeducatie te kweken, is tijdens het seminar tevens de eerste editie van *Filmleraar van het jaar* verkiezing gehouden, een initiatief van Eye en het Netwerk Filmeducatie. Jeroen Stultiens van Montessoribasisschool Roermond is de eerste leerkracht die zich *Filmleraar van het Jaar* mag noemen. Hij is gedurende het schooljaar 2018/2019 hét boegbeeld van filmeducatie in het Nederlandse onderwijs.

De prijs is hem uitgereikt door Barbera Wolfensberger, directeur-generaal Cultuur en Media bij het Ministerie van OCW.

De Nationale Onderwijsweek

Ook in 2018 is – nu voor de zevende keer – de Nationale Onderwijsfilm gekozen. Zes films en documentaires zijn genomineerd door Eye Film-museum, het Nationaal Onderwijsmuseum en door het vakblad Van12 tot 18. Deze films zetten stuk voor stuk aan tot diepgaande gesprekken en actie. Stichting NIVOZ was betrokken bij de verkiezing van de publieksprijs.

Op 4 oktober is de film *De spiegel als metafoor: zie jezelf, zie de ander, zie je zelf in de ander en zie de ander in jezelf* van regisseur Marjoleine Boonstra gekozen en bekend gemaakt in film-theater Lux in Nijmegen, Onderwijsstad van het jaar.

Via de Onderwijsweek blijft Filmeducatie.nl zich sterk maken om filmeducatie zélf het thema te laten zijn van het onderwijs. Film wordt al jaar en dag ingezet in het onderwijs, vaak als extraatje, maar het is ook een krachtig middel om diverse thema's met de klas te bespreken.

Fotograaf Ramon Mangold

INTERNATIONALE UITWISSELING EN SAMENWERKING

Film Literacy InCubators Klub (FLICK)

FLICK is een Europees project dat getrokken wordt door Cineteca di Bologna en waarin Eye partner is.

FLICK heeft een reeks workshops en bijeenkomsten georganiseerd, waarbij telkens één urgent onderwerp in het filmeducatieveld op de agenda stond. De workshops vonden plaats in Bologna, Brussel, Frankfurt en Amsterdam en behandelden onderwerpen als digitalisering, digitale tools, teacher training, lobbying en film-curriculum.

Op 23 oktober heeft Eye de afsluitende workshop van FLICK, in samenwerking met *Cinekid* en de European Children's Film Association (ECFA), in Nederland georganiseerd: *Film Literacy Seminar: Exploring visual culture*. Tijdens dit seminar is duidelijk geworden dat de internationale collega's tegen dezelfde obstakels en uitdagingen aanlopen als Eye in Nederland. Op internationaal niveau is er daarom behoefte aan meer samenwerking op het gebied van lobby, de ontwikkeling van een leerlijn, het trainen van docenten en het (digitaal) toegankelijk maken van films en lesmateriaal.

Visual notes van Film Literacy Seminar: *Exploring visual culture*

Cinemini Europe – a practical film educational approach for 3-6 years old

Eye heeft als penvoerder voor het project *Cinemini Europe – a practical film educational approach for 3-6 years old* subsidie ontvangen van Creative Europe. De internationale partners die hierin zijn betrokken zijn Deutsches Film-instituut (Duitsland), Austrian Film Museum (Oostenrijk), Kinodvor (Slovenië) en Taartrovers (Nederland).

Eind 2018 is Eye gestart met een kick-off event tijdens *Cinemini* in Eye. Het project heeft een looptijd van twee jaar. Eind 2020 is het doel een filmeducatiemethode voor 3-6 jarigen beschikbaar te hebben voor crèches, voorscholen, kleuterklassen, (film)educatieve instellingen en culturele instellingen in Europa; waarbij op locatie een grote verscheidenheid aan Europese korte films beschikbaar wordt gesteld in combinatie met speelse installaties en activiteiten.

4.

EYE

INTERNATIONAL

4.

EYE

INTERNAT

Eye International heeft traditiegetrouw in de eerste maanden van het jaar weer acte de présence gegeven op het International Film Festival Rotterdam, het International Short Film Festival Clermont-Ferrand en de Berlinale. Tijdens het IFFR is een groot diner georganiseerd voor alle Nederlandse filmmakers aanwezig op het festival, de regisseurs deelnemend in het Hubert Bals Fonds en een select gezelschap van internationale producenten, distributeurs, sales agenten, festival- programmeurs en journalisten.

Op het grootste korte-film filmfestival in Clermont-Ferrand is Nederland steevast goed vertegenwoordigd. Niet alleen in het filmprogramma, zoals in 2018 met acht films, waaronder een retrospectief van Rost, maar ook op de Short Film Market is Eye International aanwezig in de gezamenlijke SEE NL stand van Eye, Filmfonds, Go Shorts, Some Shorts en Cinekid.

Op de Berlinale bemande Eye International de Nederlandse stand in het Martin Gropius Bau en begeleidde Eye Nederlandse teams met een film geselecteerd in een van de festivalsecties: o.a. de speelfilms *Cobain* van Nanouk Leopold en *Dikkertje Dap* van Barbara Bredero, de documentaire *The Trial* van Maria Ramos en de korte film *Kiem Holijanda* van Sarah Veltmeyer. De laatste twee films zijn respectievelijk onderscheiden met de *Audience Award* van de Panorama sectie en een Kristallen Beer voor beste korte film in de *Generation 14 Plus* sectie van het festival. Naast een drukbezochte Nederlandse receptie verdient ook het privébezoek van minister Van Engelshoven aan de Berlinale speciale vermelding.

Mei staat jaarlijks voornamelijk in het teken van het Cannes International Film Festival. Eye International heeft de rol van organiserende partij van het Nederlandse Paviljoen (SEE NL) dat tijdens het festival de thuisbasis vormt voor Eye International, het Filmfonds en de Nederlandse Film Commissioner. Tevens is het dé ontmoetingsplek voor *business meetings* en diverse netwerk evenementen, waar Nederlandse film-professionals hun internationale collega's kunnen ontmoeten. Een nieuwe strategie in 2018 ingezet is om kleinere en meer specifieke netwerkbijeenkomsten te organiseren. Dit heeft tot gevolg gehad dat er dagelijks op kleine schaal lunch- en cocktailbijeenkomsten hebben plaatsgevonden, intensiever gericht op verdieping en efficiëntie. Deze evenementen zijn door Eye International en het Filmfonds gezamenlijk georganiseerd, in samenwerking met onder andere Film Producenten Nederland, International Film Festival Rotterdam, EFP – *Producers on the Move* (European Film Promotion) en *Bridging the Dragon*.

Interieur Nederlands Paviljoen SEE NL

De digitaal gerestaureerde versie van *João en het mes* (1971), de eerste speelfilm van de Nederlandse regisseur George Sluizer (*Spoorloos*, *Dark Blood*), was geselecteerd voor Cannes Classics. Na het overlijden van George Sluizer in 2014 zijn Eye Filmmuseum, Sluizer Films, Stoneraft Films en Haghefilm Digitaal een samenwerking begonnen om zijn oeuvre te digitaliseren en restaureren.

João en het mes is nu in 4K digitaal gerestaureerd op basis van het 35 mm Techniscope camera- negatief. Om de selectie in Cannes te vieren heeft Eye International een feestelijke lunch in het Nederlandse Paviljoen georganiseerd; dit in de aanwezigheid van actrice Ana Maria Miranda, toenmalig camera assistent Theo van de Sande, George Sluizer's weduwe Anne Lordon en zijn dochter Anouk Sluizer.

Een ander belangrijk festival waar Eye International jaarlijks met een stand aanwezig is, is het *Annecy International Animation Festival* in juni. Samen met het Filmfonds en Animatie Producenten Nederland (ApN) is de SEE NL stand door Eye International bemand. De jury van het festival heeft van de elf Nederlandse animatiefilms in het programma er twee bekroond met een prijs: *Bloeistraat 11* van Nienke Deutz won de *Cristal Award* voor Best Short Film en *Happy* (videoclip voor Mark Lotterman) van Alice Saey's ontving de *Jury Award* voor Television and Commissioned Films.

Bloeistraat 11 werd in oktober in Chicago wederom bekroond als beste korte animatie. Een andere belangrijke prijs is gewonnen door de documentaire *Tanzania Transit* van Jeroen van Velzen, die op het Tribeca Film Festival een

award in de wacht sleepte voor *Best Cinematography in a Documentary Film*.

De internationale coproducties bleven ook in 2018 weer goed scoren. Zo waren er successen in Berlijn, Cannes, Locarno en San Sebastian. Nederlandse producenten als Topkapi Films met *Girl* (4x), Viking Film met *Rojo* (4x), Circe Film met *Late to Die Young* (1x), Volya Films met *A Land Imagined* (1x) en Graniet Film met *Donbass* (1x) vielen op deze festivals in de prijzen.

De Nederlandse film met de meeste prijzen in 2018 was kortfilm *Something about Alex* van Reinout Hellenthal. Na een succesvolle toer in het internationale (LGBT) festivalcircuit heeft de film achtentwintig prijzen op zijn naam. Onder andere de *Audience Award voor Best Queer Short*

op het Regensburg Queer-Streifen Film Festival in Duitsland, de *Audience Award voor Best Short Film* op het Rochester Lesbian and Gay Film and Video Festival – ImageOut in Groot-Brittannië en de *Jury Award Otras Miradas* op het Zaragoza Film Festival in Spanje.

De maand september stond zoals altijd in het teken van de inzendingen naar de Oscars. De speelfilm *Bankier van het Verzet* van regisseur Joram Lürsen was verkozen tot de Nederlandse inzending voor de Oscar voor de categorie *Best Foreign Language Film*. Eye treedt met betrekking tot de organisatie van de Nederlandse Oscar-inzending op als coördinerend bureau en zette zich de maanden daarop in voor de Oscar-campagne voor de geselecteerde films. Tijdens de Oscars-campagne zijn er in november ver-

Nederlandse Oscarinzending *The Resistance Banker* in Los Angeles (regie: Joram Lürsen, links op de foto)

schillende *Academy Award-Screenings* georganiseerd. Een professionele PR campagne is gevoerd door rechthebbende Netflix, PR bureaus Required Viewing en Dada Films, in samenwerking met Eye International, European Film Promotion en Dutch Culture USA.

De screenings van *De bankier van het verzet* (AMPAS Screenings, EFP Screenings en een extra screening & lunch in het Soho House LA ge-cohost door Eye en Dutch Culture USA) zijn goed bezocht door een groot aantal Academy-leden en andere professionals.

Helaas is *Bankier van het Verzet* uiteindelijk niet op de *short list* van de Oscars terecht gekomen. Eye International coördineerde daarnaast ook de campagne voor de categorieën *Best Animated Short Film* en *Best Live Action Short Film*.

Tijdens de Biënnale in Venetië gingen dit jaar drie Nederlandse producties in première. De korte film *L'été et tout le reste* van Sven Bresser, *The Trial* van Maria Ramos en de lange documentaire van Claire Pijman *Living the Light – Robby Müller*. Deze beleefde later die herfst in Eye bij wijze van eerbetoon en in memoriam aan Robby Müller de Nederlandse première.

Première *Living the Light* over werk en leven Robby Müller in Venetië (Sandra den Hamer met Nastassja Kinski)

Op het Toronto International Film Festival (TIFF) waren Nederland en de Nederlandse film in het bijzonder, zichtbaar aanwezig. Naast maar liefst tien Nederlandse producties en co-producties in de officiële selectie van het festival, maakte Eye onderdeel uit van de zogenaamde *umbrella stand* van European Film Promotion. Tevens organiseerde Eye International, in samenwerking met het Nederlands Filmfonds en de Netherlands Film Commission, een netwerkevenement waar Nederlandse filmprofessionals hun internationale collega's konden ontmoeten en nieuwe werkrelaties konden opdoen.

Eye was ook vertegenwoordigd op verschillende andere belangrijke internationale filmfestivals; onder andere op het San Sebastian International Film Festival, het Mumbai Film Festival en het Lyon Lumière Festival. Op laatstgenoemd festival was Eye aanwezig met een stand op de markt van het International Classic Film Market (MIFC). De MIFC is geopend in Lyon met een *keynote* van directeur Sandra den Hamer over de rol van Eye in filmrestauratie, -preservering en -digitalisering.

De 31e editie van het International Documentary Film Festival Amsterdam (IDFA) opende op 14 november met meer dan vijftig Nederlandse films en coproducties in selectie. Maar liefst negentien van deze films zijn geselecteerd voor één van de IDFA-competities.

De Nederlandse coproductie *Kabul, City in the Wind* van de Nederlands-Afghaanse regisseur Aboozar Amini was IDFA's openingsfilm en won de *IDFA Special Jury Award for First Appearance*. Naast publicaties over Nederlandse documentaires, zoals de documentaire uitgave van het

SEE NL Magazine en een festivalcatalogus, heeft Eye International zich ook op andere manieren ingezet voor extra zichtbaarheid van de Nederlandse documentaires tijdens IDFA.

Tijdens *Docs for Sale*, de filmmarkt van IDFA, was een promotieplek ingericht exclusief voor Nederlandse documentaires.

Eye was dit jaar eveneens co-host en medefinancier van de dagelijkse industry netwerkbijeenkomst *Docs for Sale Happy Hours*. Daarnaast organiseerde Eye International in samenwerking met Documentaire Producenten Nederland (DPN), het Filmfonds, VEVAM en IDFA, het netwerkevenement *Fresh Dutch Docs – A Preview*, bestemd voor Nederlandse filmprofessionals en internationale industrie. Tijdens dit evenement zijn trailers vertoond van Nederlandse films in de diverse IDFA-competities. Daarnaast is een aantal vooraanstaande programmeurs uitgenodigd van festivals als Tribeca, Hotdocs, CPH:DOX, Visions du Réel en de Awards Manager van de Academy (Oscars) om in een vraaggesprek met het hoofd Eye International, Marten Rabarts, wat meer te vertellen over hun festival. Het geheel is afgesloten met een netwerkbijeenkomst.

Internationaal documentaire succes was er in 2018 voor onder andere de Nederlandse documentaire *Etgar Keret: Based on a True Story* (regie Stephane Kaas en producent BALDR Film), die een *Emmy Award (Arts Programming Category)* en een *Prix Italia (Performing Arts Award)* won.

Behalve op festivals werkt Eye International ook intensief samen met ambassades en culturele instellingen in de presentatie van Nederlandse

film. Zo organiseerde Eye, vijf jaar na de veelgeprezen tentoonstelling die Eye organiseerde in de Bibliothèque publique d'information (Bpi) van het Centre Pompidou in Parijs, het grootste Johan van der Keuken-retrospectief ooit gehouden buiten Nederland. Het programma is op 17 januari geopend door Van der Keukens weduwe Noshka van der Lely en duurde tot 18 maart 2018. De meeste films zijn afkomstig uit de collectie van Eye, dat eveneens nauw betrokken was bij de organisatie. Het retrospectief markeert de start van de reeks *Cinémathèque du Documentaire*, waarin via een landelijk Frans netwerk van festivals, filmarchieven en tv-zenders de documentaire film wordt gepromoot.

De keuze voor de Nederlandse documentairemaker Johan van der Keuken (1938-2001) is een teken van de waardering voor zijn werk in Frankrijk. Op 18 januari zond ARTE een reportage uit over de *Cinémathèque du Documentaire* en het Van der Keuken-retrospectief in ARTE Journaal. Een aantal Franse en Nederlandse filmmakers leidde de voorstellingen in het Centre Pompidou in, onder wie Claire Simon, François Albera, Ramón Gieling en producent Pieter van Huystee.

In juni is ook in Parijs het programma *Dutch Sex Wave: cinéma néerlandais et révolution sexuelle* (6 - 27 juni; 25 titels) in de Cinémathèque française in Parijs van start gegaan. Dit in het bijzijn van onder andere de Nederlandse filmmaker Pim de la Parra. Het negentien dagen durende retrospectief over de (erotische) Nederlandse film uit de jaren '70 van de vorige eeuw, opende met *Blue Movie* van Wim Verstappen. Het programma bestond nagenoeg geheel uit films uit de collectie van Eye en kwam tot stand in samenwerking met programmeur Harry Bos, Cinémathèque française en de Nederlandse ambassade in Parijs.

Filmweek Havana, Cuba

Eind oktober vond, in samenwerking met Eye International, de Nederlandse filmweek in Havana, Cuba plaats. Deze achtste editie was ingebed in een groot *Nederlands Cultureel Festival – Mes Cultural de los Paisés Bajos*. Behalve de drie Nederlandse winnaars van de *Foreign Language Oscar®* en de film *Sonny Boy* (regie Maria Peters; 2011) zijn ook meer recente successen als *La Holandesa* (regie Marleen Jonkman), *De wilde stad* (regie Mark Verkerk) en *Doof kind* (regie Alex de Ronde) vertoond.

Doof kind was de openingsfilm in Havana en derhalve was de regisseur samen met Tobias de Ronde, zijn (dove) zoon en onderwerp van de film aanwezig in Havana. De film en hun aanwezigheid waren een groot succes. Zij bezochten onder andere een dovenschool en woonden een uitverkochte vertoning bij die georganiseerd was in samenwerking met ANSOC, de dovenfederatie van Cuba. Ook gaven zij een workshop bij de Filmacademie EICTV in San Antonio de los Baños en hebben zij een interview gegeven bij Radio Taino, A Buena Hora.

Activiteitenverslag ICB-project-subsidie – Programma Buitenlandse Bezoekers

Met steun van het Buitenlands Bezoekersprogramma worden jaarlijks belangrijke

vertegenwoordigers uit de internationale film- en cultuursector uitgenodigd voor een bezoek aan Nederland. Dit om hen kennis te laten maken met de Nederlandse film en Nederlandse film-industrie. De bezoekers worden zoveel mogelijk in aanraking gebracht met Nederlandse kunst & cultuur in bredere zin en andere creatieve disciplines, bijvoorbeeld door middel van een bezoek aan het Rijksmuseum, Architectuur Instituut of een voorstelling.

In 2018 brachten vijftig internationale gasten een bezoek aan Nederland in het kader van het Buitenlands Bezoekersprogramma. Dit is een toename ten opzichte van 2017, waarin tweeëntwintig internationale gasten naar Nederland kwamen. De bezoekers waren afkomstig uit drieëntwintig verschillende landen. De grootste groep bezoekers kwamen uit de VS (zeven bezoekers), Frankrijk (zes bezoekers) en Duitsland (vijf bezoekers), gevolgd door België, Polen en het Verenigd Koninkrijk (elk met vier bezoekers). Hieruit blijkt een wat sterkere oriëntatie op de landen uit Europa dan het jaar daarvoor, waarin Canada nog op de 3e plaats stond wat betreft aantal bezoekers. Voor een overzicht van de bezoekers in het kader van de ICB projectsubsidie Buitenlandse Bezoekers, zie Bijlage 4 van de Jaarrekening.

Resultaten bezoeken georganiseerd door Eye International

Op initiatief van Eye International kwamen een aantal programmeurs van internationaal toonaangevende filmfestivals naar Nederland. Voor deze groep is een individueel programma samengesteld dat bestond uit een privé screening van recent voltooide Nederlandse films, waar

mogelijk aangevuld met een bezoek aan een Nederlands museum en/of culturele instelling. Dit jaar zijn de programmeurs van onder andere de volgende festivals uitgenodigd: Karlovy Vary International Film Festival, Shanghai International Film Festival, Rome International Film Festival en Premiers Plan Film Festival. Dit resulteerde bijvoorbeeld in de selectie van *An Impossibly Small Object* (David Verbeek) en *Light as Feathers* (Rosanne Pel) voor Rome International Film Festival. *Light as Feathers* werd tevens geselecteerd voor het Premiers Plan Film Festival. Het Karlovy Vary International Film Festival selecteerde maar liefst zeven Nederlandse producties en coproducties, waaronder *Cobain* (Nanouk Leopold) en *Donbass* (Sergei Loznitsa).

Soms zijn de resultaten van een bezoek van een internationale programmeur pas later merkbaar. Zo resulteerde het bezoek in 2017 van de programmeur van het prestigieuze Sundance Film Festival in januari 2019 tot de internationale première van *Dirty God* (Sacha Polak). Het is de eerste keer dat een Nederlandse speelfilm geselecteerd is voor de prestigieuze World Cinema Dramatic Competition van Sundance.

Resultaten bezoeken georganiseerd i.s.m. Nederlandse filmfestivals

In 2018 is met zeven Nederlandse filmfestivals samengewerkt bij het uitnodigen van buitenlandse bezoekers: International Film Festival Rotterdam, Cinemasia, Go Short International Film Festival, Cinekid, Nederlands Film Festival, KLIK! Animatie Festival en IDFA. Dit leverde dit jaar wederom een mooi aantal internationale festivalselecties, verkopen, internationale co-

producties en internationale samenwerkingen op. Wij beperken ons hier tot een paar bijzondere voorbeelden.

Vanwege haar tien-jarig bestaan ontving het Go Short International Film Festival extra ondersteuning voor het uitnodigen van internationale gasten. Hiermee nodigde het festival een groot aantal vooraanstaande programmeurs, sales agents en andere internationale filmprofessionals uit om deel te nemen aan het festival en het industry programma. Dit leverde een aantal mooie internationale selecties en prijzen op voor Nederlandse korte films. Zo ontving de korte documentaire *L U I S T E R* (Astrid Bussink) tijdens de Internationale Kurzfilmtage Oberhausen zowel de ECFA Short Film Award als een eervolle vermelding van de jeugdjury.

In het kader van het project *Never Grow Up!:* *Film, Literature and Performing Arts for Young Audiences*, is het hoofd programmering van het New York Int'l Children's Film Festival uitgenodigd voor een bezoek aan Cinekid. *Never Grow Up!* vindt plaats in 2019 en is gericht op de promotie van Nederlandse kinder- en jeugdproducties in de VS. Het programma komt tot stand i.s.m. verschillende Nederlandse culturele instellingen als Eye, Cinekid, Nederlands Filmfonds met het Nederlands consulaat te New York en Dutch Culture USA.

5.
COLLECTIE

5.
COLLECT

Collectiebeleidsplan 2018-2021

Omslag Collectiebeleidsplan. Filmbeeld uit *L'écrin du radjah* (FR, 1906); Collectie Eye Filmmuseum

Het Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021: consolideren en innoveren, alle ambities op een rij

Het Eye Collectiebeleidsplan 2018-2021 is gereed en voor alle *stake holders* en belangstellenden te downloaden en te lezen (www.eyefilm.nl/files/eyecollectiebeleidsplan2018-2021pdf/download).

Het Collectiebeleidsplan geeft inzage in onze werkzaamheden en ambities op het gebied van conservering, digitalisering, restauratie en ontsluiting van filmerfgoed.

Eye heeft de afgelopen zeventig jaar een internationaal toonaangevende collectie verworven die de hele filmgeschiedenis omspannt, van stille films uit de beginperiode van de cinema tot en met de meest recente Nederlandse bioscoopfilms. Voor de beleidsperiode 2018-2021 heeft Eye een aantal ambities geformuleerd met betrekking tot onze taken als schatbewaarder, gids en pionier.

Op het gebied van beheer en behoud van de collectie wil Eye zijn digitale ecosysteem verder uitbreiden en zijn beleid en de praktijk ten aanzien van digitale duurzaamheid laten toetsen. Daarnaast zal Eye voorzieningen treffen om de huidige opslagcapaciteit en bewaaromstandigheden van de collectie nitraatfilms te verbeteren.

De komende jaren zal Eye de restauratieateliers in het Eye Collectiecentrum verder professionaliseren en het team van restauratoren trainen op nieuwe disciplines.

Op het gebied van ontsluiting heeft Eye de ambitie om jaarlijks twee grote restauratieprojecten te presenteren en de collectie in de volle breedte en in vernieuwende presentatievormen toegankelijk te maken.

De collectie van EYE bestaat uit:

220.000 blikken acetaatfilm
30.000 blikken nitraatfilm opgeslagen in bunkers in de duinen
50.000 filmtitels, waarvan zich een geregistreerde kopie in de collectie bevindt
60 miljoen meter film
8, 16, 35 en 70mm positief en negatief (zwart-wit en kleur)
2.5 Petabyte digitale data
12.000 digitale assets
85.000 affiches
700.000 foto's
211 archieven
27.000 boeken
2.000 tijdschriften
1.600 precinema- en filmapparaten
6.000 (tover)lantaarnplaten
7.000 bladmuziekitems
250.000 knipsels

Collin Bender aan het werk bij *Fragment of an Empire* in Eye

Wat betreft research en ontwikkeling zal Eye investeren in onderzoek dwars door alle deelcollecties heen, al dan niet in samenwerking met externe onderzoekers en/of gastcuratoren. Tenslotte ambieert Eye zich verder te ontwikkelen als een internationaal toonaangevend expertisecentrum, waarbij wordt ingezet op kennisuitwisseling en samenwerking met collega-instellingen en universiteiten in binnen- en buitenland.

Het volledige overzicht van alle ambities is te vinden op pagina 50 van het *Collectiebeleidsplan* (zie: www.Eyefilm.nl/files/Eyecollectiebeleidsplan2018-2021pdf/download).

Grote Eye-restauraties: *Fragment of an Empire*

Eén van de twee grote restauraties van 2018 is die van de Russische propagandafilm *Fragment of an Empire/Oblomok imperii* uit 1929 van Friedrich Ermler, (1929, Sovkino). Eye bezit een nitraatkopie van deze film (onderdeel van de Filmliga-collectie). De restauratie is uitgevoerd in samenwerking met het *San Francisco Silent Film Festival* en het nationaal filmarchief van Rusland, *Gosfilmofond* en het *Filmarchief in Zwitserland* (waar zich een tweede, weliswaar incomplete nitraatkopie bevindt).

De film is op de *Collectiedag* in mei dit jaar in Eye in wereldpremière gegaan met een nieuwe live score van Colin Benders (voorheen: Kytman). Deze bijzondere voorstelling ging later in 2018 in reprise. Ook is de film veel gevraagd op vele andere plekken in de wereld. Zo is film op de *Stummfilm Tagen* in Bonn en op het *London Silent Film Festival* vertoond en is hij ook in Istanbul te zien geweest op de *Istanbul Silent*

Cinema Days (4-9 december). In 2019 vindt er een vertoning plaats van *Empire* in Eindhoven, tijdens het NL silent film festival (11-13 januari 2019), en staan er vertoningen geprogrammeerd in Dublin en Zurich.

Tot slot is een dvd- en blu ray-release in voorbereiding voor medio 2019 (distributeur Flickr Alley).

Collectiedag

Het thema van dit jaar was *Meet the Archive: From the magic lantern to 3D*. Traditioneel organiseert Eye de Collectiedag als opmaat naar de jaarlijkse internationale conferentie. Op de Collectiedag presenteren Eye-curatoren recente restauratieprojecten en nieuwe en innovatieve presentatievormen van de collectie. Het gaat om zowel historische Nederlandse film-materiaal (de allereerste 3-D films!) als internationale producties. De curatoren leiden de voorstellingen in en vertellen over de bijzondere verzamelingen van Eye.

Grote Eye-Restauraties: Tjoet Nja Dhien

In samenwerking met *IdFilmCentre*, een restauratie-atelier in Jakarta onder leiding van de Nederlandse cineast Orlow Seunke, restaureert Eye de Indonesische film *Tjoet Nja Dhien* van Eros Djarot uit 1986. De film heeft ooit in *Un Certain Regard* van het internationale filmfestival van Cannes gedraaid met in de hoofdrol *Christine Hakim*. Naar verwachting zal deze restauratie vanaf oktober 2019 worden gepresenteerd.

Filmposter *Oblomok imperii* (1929, regie Friedrich Ermler) (*Fragment of an Empire*); Collectie Eye Filmmuseum

OPEN DAG 24-NOORD, UNESCO-DAG EN HOME MOVIE DAY

Filmposter *Mon Oncle* (1958, regie Jacques Tati);
Collectie Eye Filmmuseum

Op 27 en 28 oktober was het Collectiecentrum open voor een “kijkje in de keuken”. We combineerden de *UNESCO Werelderfgoed-dag*, met *Home Movie Day* en een open huis in het kader van 24 NOORD. Op beide dagen bood Eye vertoningen, presentaties (onder andere 95 jaar 9,5mm en oude projectie-apparatuur) en rondleidingen, dit in samenwerking met IBG/ Stichting Amateurfilm.

Home Movie Day

Home Movie Day in Eye Filmmuseum is het internationale eerbetoon aan de amateurfilm. De *Home Movie Day* bestaat sinds 2002 en wordt jaarlijks gevierd in landen als de Verenigde Staten, Argentinië en Japan. Dit jaar belichtte de gratis toegankelijke *Home Movie Day* de ruim 100-jarige geschiedenis van de amateurfilm: van smalfilm tot selfie. Hoe is het maken en vertonen van amateurfilms en home movies veranderd in de afgelopen eeuw? Wie filmde er? Hoe en wat filmde men? En welke rol speelde het veranderende media-landschap daarbij?

Aan de hand van bijzondere objecten en historisch archiefmateriaal zoomden wij dit jaar in op een aantal ingrijpende veranderingen in het amateur-filmen. Van de opkomst van homevideo in de jaren '70 en '80 naar de overgang van analoog naar digitaal. Filmden de amateur- en familie-filmer eerst nog op smalfilm of Super8, na deze transitie kwamen er tal van nieuwe mogelijkheden om het dagelijks leven mee vast te leggen. Tim van der Heijden (media historicus) verzorgde een lezing en presentatie in Eye i.s.m. Stichting Amateurfilm en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid.

Unesco-dag

Eye vierde op 27 oktober de Unesco Werelderfgoed-dag met veel verhalen over onze rijke collectie films en filmapparaten. De vaste expositie van Eye in het Panorama was de hele middag gratis toegankelijk, speciaal voor de gelegenheid uitgebreid met unieke pré-cinema apparaten.

Robot filmmaker *Jan Bot* was die dag ook in de Panorama beschikbaar. (zie ook pagina 46)

Ook organiseerde Eye speciale attracties en een puzzeltocht voor kinderen (herfstvakantie). *Werelderfgoed-dag* draaide dit jaar om *Your Story is Moving* (*Jouw verhaal beweegt*). Miljoenen mensen tekenen continu verhalen op. Deze verhalen worden bewaard op een vele soorten dragers, zowel analoog als digitaal. Een bonte verzameling van grote en kleine verhalen uit de laatste honderdvijftig jaar liggen in de audiovisuele archieven opgeslagen en vertellen onze collectieve geschiedenis. Maar hoe beheren we deze groeiende hoeveelheid verhalen (de cultuurgeschiedenis van vandaag)? En hoe zorgen we ervoor dat dit collectieve geheugen in de toekomst ook nog beschikbaar is? De conservatoren van Eye vertelden er graag over. In de filmzalen vertoonde Eye de gerestaureerde versies van *Mon Oncle* (Jacques Tati, 1958), *Bride of Frankenstein* (James Whale, 1935) en *Forbidden Planet* (Fred Wilcox, 1956). Aan het eind van de middag is het boek *Images of Dutchness* van Sarah Dellmann gepresenteerd. Deze publicatie verscheen binnen de reeks *Framing Film* die door Eye samen met Amsterdam University Press (AUP) wordt uitgegeven.

DE EYE-COLLECTIE TE ZIEN BUITEN EYE IN NEDERLAND

Stan Laurel uit de film *Detained* (1924);
foto Fries Film Archief

Nederlands Silent Film Festival in Eindhoven met ontdekte film *Detained* met Stan Laurel

De eerste editie van het Nederlands Silent Film Festival vond plaats in Pand P Eindhoven. Op 12, 13 en 14 januari waren daar prachtige, grappige, ontroerende en spectaculaire geluidloze films te zien, gemaakt in de jaren '10 en '20 van de vorige eeuw, zoals *Filibus de luchtpirater* uit 1915 en spectaculaire stunts in *Rinaldo Rinaldini* uit 1927. Ook was er een film van Nederlandse bodem te zien: *Het geheim van Delft* (1917). Voorafgaand was een korte film met sightseeing beelden uit Eindhoven te zien van honderd jaar geleden.

Drie programma's vertoonden films uit de Eye-collectie. Ook te zien was de nieuw gerestoreerde film *Detained* met Stan Laurel, een unieke vondst van het Fries Film Archief.

Lyrisch Nitraat; Collectie Eye Filmmuseum

Poster *De avonturen van Pietje Bell* (1964, regie Henk van der Linden); Collectie Eye Filmmuseum

Eye-collectie op het IFFR

Eye leverde tijdens het Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR) 2018 beelden aan voor een bijzonder project van Apitchatpong Weerasethakul. Hij ontwierp een 24 uren Sleep-in cinema/hotel. Eye hielp hem zoeken naar en leverde beelden van onder meer water, schepen, slapende mensen en dieren.

Limburgs Film Festival

In januari 2018 vond er een speciale voorstelling plaats van *De avonturen van Pietje Bell* (1963) van de *founding father* van de Nederlandse kinderfilm: Henk van der Linden. Jeu Consten, die destijds de hoofdrol speelde was aanwezig. Eye werkte samen met het Limburgs Museum voor deze voorstelling in het Limburgs Film Festival. Tevens lanceerde Eye bij deze gelegenheid een 'dossier' over Henk van der Linden op de Eye-website.

Henk van der Linden
geboortedatum 03-05-1925

biografie
Henk J. van der Linden is regisseur, scenarioschrijver en producent van Nederlandse jeugdfilms. Hij had zijn eigen productiemaatschappij, Rex Film. Onder eenvoudige productieomstandigheden, met een klein budget en met behulp van vrienden en kennissen als acteurs, maakte Van der Linden bijna veertig speelfilms. Van der Linden heeft daarmee het hoogste aantal Nederlandse speelfilms op zijn naam staan. Hij had veel succes en zijn films trokken in een tijdspanne van dertig jaar miljoenen bezoekers. De verhalen van zijn films baseerde hij veelal op reeds bekende figuren uit de jeugdliteratuur zoals Billie Turt, Soren en Simmie en Dix Trom. De film *Nieuwe avonturen van Dix Trom* (1958) kreeg een eerste vermelding in het Guinness Book of Records als de langst lopende Nederlandse speelfilm ooit: de film draaide achtenwintig jaar lang onafgebroken in de bioscoop. Ook heeft Henk J. van der Linden de eerste Nederlandse western op zijn naam staan, *De jongen uit het wude westen*. Zoals al zijn films werd ook deze western opgenomen in de omgeving van zijn woonplaats Thull in Zuid-Limburg.

filmografie
De bericht der verschrikkingen 1943 – Scenarioschrijver, Decoor, Acteur, Productent, Regisseur, Montage
Richard knoopt het op 1944 – Regisseur, Acteur, Camera, Montage, Scenarioschrijver, Decoor
Kampereenvoeren 1952 – Productent, Scenarioschrijver, Art director, Camera, Regisseur
Drie jongens en een hond 1954 – Regisseur, Productent, Scenarioschrijver, Decoor, Camera, Montage
Soren van de Rodekruis 1955 – Regisseur, Scenarioschrijver, Decoor, Camera
Twee komedies 1957 – Regisseur, Productent, Camera, Montage, Scenarioschrijver, Decoor
De nieuwe avonturen van Dix Trom 1958 – Productent, Scenarioschrijver, Decoor, Camera, Montage

www.eyefilm.nl/collectie/filmgeschiedenis/persoon/henk-van-der-linden

CINEBLEND OPEN AIR MET OPENLUCHT- VOORSTELLINGEN IN DE TOLHUISTUIN

Deze zomer waren bijzondere beelden uit het voormalige Ottomaanse gebied, Nederlands-Indië in kleur en de herontdekte film *The Rose of Rodesia* te zien tijdens openluchtvoorstellingen in de Tolhuistuin (gevestigd naast Eye). Deze *Cineblend*-serie met live muziek is samengesteld uit stille films uit de Eye-collectie. Live muzikanten voerden bij iedere editie een nieuw gemaakte soundtrack uit.

Bologna Cinema Ritrovato 2018

Op 23 juni opende Martin Scorsese de 32ste editie van *Il Cinema Ritrovato* in Bologna, het jaarlijkse filmfestival van filmheritage. Met meer dan vijfhonderd films en meer dan 2.000 grotendeels professionele deelnemers, is het festival

het grootste en langst lopende archieffilmfestival van de wereld. Eye was in 2018 aanwezig met meer dan veertig titels, verdeeld over zeven sub-programma's!

In de categorie 'teruggevonden & gerestaureerd' vertoonde Eye twee recente vondsten die van '100 jaar geleden' zijn; Elif Rongen (Eye) heeft op het festival beide films geïntroduceerd. Verder is er aandacht besteed aan diverse titels die in Eye zijn 'teruggevonden', maar elders zijn gerestaureerd. In deze categorie valt de Italiaanse film *Nerone* (1909), die dit jaar is gerestaureerd door onze Italiaanse collega's.

In het programma *120 jaar geleden* waren drieëntwintig titels uit onze 68mm Mutoscope-collectie te zien. Eye presenteerde daarin onder meer films over de kroning van koningin Wilhelmina. Meer Eye-films (uit de Desmet-collectie) waren te zien in de *Arrigo Frusta* hommage, in het Napoli-programma en in het Painlevé-programma. De film *Regen* van Joris Ivens is tenslotte vertoond in het kader van de hommage aan Ella Bergmann-Michel.

Het festival brengt ieder jaar een dvd uit. Dit jaar zijn de eerder individueel uitgegeven Italiaanse *Diva* dvd's gebundeld; hetgeen betekent dat er meerdere *Diva*-titels uit de Desmet-collectie onderdeel zijn van de dvd-box 2018.

Pordenone: Festival Le Giornate del Cinema Muto

Ook dit jaar was Eye weer volop zichtbaar tijdens de 37ste editie van het jaarlijkse *Festival Le Giornate del Cinema Muto* in Pordenone, Italië. Eye was aanwezig met twaalf films, o.a. *The Last of the Mohicans* (1920, Tourneur) en een Desmet-compilatieprogramma. Het boek *The Colour Fantastic* is op de bookfair in Pordenone gepresenteerd.

Last of the Mohicans (1920, regie Clarence Brown en Maurice Tourneur); Collectie Eye Filmmuseum

Mutoscope & Biograph films (1896-1903) op het London Film Festival

The American Mutoscope and Biograph Company is in 1895 opgericht en vanaf 1898 vestigde zich een tak van dit filmbedrijf in Nederland. De *Mutoscope and Biograph* films zijn in hoge resolutie geschoten op een bijzonder filmstrook van 68mm breedte, zonder perforatie en worden op hoge projectiesnelheid vertoond.

Henny Porten in *Gräfin Küchenfee* (1918); Collectie Eye Filmmuseum

Deze collectie bevat de vroegste Nederlandse films en daarmee de oudste titels in de collectie van Eye. In samenwerking met British Film Institute (BFI) is deze collectie in het jaar 2000 fotochemisch gerestaureerd en gekopieerd op 35mm film. Momenteel onderzoekt Eye de mogelijkheid om samen met BFI en MoMA (waar ook films uit deze collectie bewaard zijn) om een digitale restauratieproject te initiëren op hoge resolutie, zodat de rijkdom aan details van de originele films blijvend kan worden weergegeven. In London is onlangs op het *London Film Festival* een eerste presentatie gegeven van vijftig films, waarvan er dertien uit de Eye collectie afkomstig waren. De films waren gescand op 8K. Het ligt in de bedoeling de komende jaren hier verder aan te werken en uiteindelijk alle tweehonderd titels op hoge resolutie te digitaliseren en te presenteren.

DE EYE-COLLECTIE ONLINE

Onze nieuwste medewerker is een robot: *Jan Bot**

Eye en Stichting Modern Times presenteren: *Jan Bot*. Deze bot brengt filmerfgoed naar het tijdperk van het algoritme. Een computerprogramma dat dag en nacht experimentele films in elkaar sleutelt waarin vroeg twintigste-eeuws beeldmateriaal wordt gekoppeld aan actuele thema's op sociale media. Dat is *Jan Bot*, de eerste robotmedewerker van Eye Film-museum.

* *Bot* (komt van robot) is een computerprogramma dat op een autonome manier taken kan uitvoeren die normaal door mensen uitgevoerd worden. Een *bot* kan bijvoorbeeld een computerspel spelen, een webpagina raadplegen, chatten, of een bericht op een site (bijvoorbeeld een forum of wiki) plaatsen. (Wikipedia) Gemiddeld streamt *Jan Bot* tien films van dertig seconden per dag op de eigen website, waar nu al meer dan zeven-duizend items op staan. *Jan Bot* selecteert elke dag een filmpje die hij op zijn [Facebook-](#) en [Instagramprofiel](#) post. Om deze enorme hoeveelheid werk af te kunnen leveren maakt *Jan Bot* gebruik van diensten op het gebied van artificiële intelligentie die door zijn makers op het web zijn gevonden. Op het eerste gezicht lijken tekst en beeld willekeurig te zijn gecombineerd in de films van *Jan Bot*, maar bij nader inzien kan men er veel meer in ontdekken. De website [jan.bot](#) ging op 26 mei live. De presentatie vond plaats tijdens de Eye Collectie-dag.

Spiegel van Nederland; Collectie Eye Filmmuseum

Bioscoopjournaal *Spiegel van Nederland* (1958-1960) online

Het bioscoopjournaal *Spiegel van Nederland* (1958-1960) is sinds 2018 online te bekijken op de website van Eye. Een bescheiden mijlpaal in het (gratis) zichtbaar maken van onze filmcollectie.

Spiegel van Nederland heeft maar kort bestaan: het verscheen wekelijks vanaf 1958 tot het voorjaar van 1960. Wat *Spiegel van Nederland* bijzonder maakt, is dat het een nagenoeg complete reeks is en dat er weinig items zijn 'weggeknipt'. Veel andere journaals, zoals *Orion Revue*, *Centra Varia* en *City Film Nieuws*, zijn veel minder goed bewaard gebleven.

Het fenomeen 'bioscoopjournaal' is vooral bekend van Polygoon, maar er zijn legio journaalreeksen geproduceerd in de loop van de vorige eeuw. *Spiegel van Nederland* is er daar één van.

De meeste journaals verschenen periodiek – meestal wekelijks – en lieten beelden zien bij de actualiteit: de koningin die een lint doorknipt, hoog bezoek uit het buitenland, de tewaterlating van een schip. Na de oorlog won de televisie de race om het snelste nieuws, dus verschoven de aandacht van bioscoopjournaals langzaam naar 'gezellig' nieuws: nog steeds veel koningshuis, maar ook drukte in de bollenvelden, winterpret, mode en curiositeiten, zoals gekke uitvindingen. Sport bleef de afsluiter, vooral voetbal. Dit zijn ook het soort items dat je bij *Spiegel van Nederland* ziet.

Eye werkt al jaren aan het online tonen van de collectie in de context van de Nederlandse filmgeschiedenis, maar tot nu toe bleef dat voornamelijk beperkt tot vooroorlogs materiaal. Met het online zetten van *Spiegel van Nederland* hebben we dus een bescheiden mijlpaal bereikt. Nou ja, bescheiden, het gaat om meer dan honderd journaals!

BIJZONDERE SCHENKINGEN EN COLLECTIES

Collectie van VJ-pionier Peter Rubin geschonken aan Eye, remix op *Researchlabs*

Het complete archief van VJ-pionier Peter Rubin is geschonken aan Eye. Zijn collectie omspannt drie decennia en bevat zijn complete collectie met VHS-bandens, dia's, films, documentatie, apparatuur, posters en meer. Voor Eye vormt deze collectie een unieke kans om nieuwe inzichten te krijgen in de crossovers binnen de multi-mediakunst en de wisselwerking tussen cinema en de videokunst.

In samenwerking met de VJ Academy en LIMA, twee experts op het gebied van VJ- en videokunst, is Eye begonnen met het ontsluiten en conserveren van deze collectie.

Op 17 februari maakte de VJ Academy een nieuwe mix van origineel werk uit deze verzameling. Eye bood hiermee een podium aan een nieuwe lichting curatoren en kunstenaars. Studenten van acht kunstacademies en universiteiten stelden een programma samen met nieuw werk, remixes van films of korte historische avant-gardefilms uit de collectie van Eye. Drie VJ's van de VJ Academy mixten live een deel van Peter Rubins videowerk uit de vroege jaren '90 met gebruik van de originele video-apparatuur. Het optreden vormde de spetterende afsluiting van Researchlabs in Eye.

De van geboorte Amerikaanse filmmaker Peter Rubin (1941–2015) woonde sinds de jaren '70 in Amsterdam.

Als curator heeft hij een grote rol gespeeld in de culturele scene in Nederland en daarbuiten, via zijn organisatie *Holland Experimental Film* (HEF). Maar Peter Rubin was meer dan filmmaker en curator. Hij stond aan de wieg van de VJ-beweging in Nederland, Duitsland en Oost-Europa. Van 1980 tot 1989 was hij de vaste *visual artist in residence* bij de destijds bekende Amsterdamse club Mazzo. Deze club bood hem een vrije speeltuin om audiovisuele installaties uit te proberen met gebruik van 16mm en Super8-loops, veel diaprojectoren en videoprojectie die live werden gemixt. De ontstane synergie van geluid, beelden en licht is medebepalend geweest voor de faam van Mazzo.

In de jaren 90 heeft Rubin een zeer actieve rol gespeeld bij het ontstaan van de rave- en technocultuur in Duitsland en Oost-Europa. Als visual artist heeft hij opgetreden tijdens grote internationale evenementen zoals Mayday, Chromopark, Loveparade en speelde daarna in Amsterdamse clubs als Escape en Panama.

Toverlantaarn en lantaarnplaten uit de nalatenschap van Boudewijn Büch toegevoegd aan de collectie

Eye heeft de toverlantaarn en fantasievolle lantaarnplaten uit de nalatenschap van Boudewijn Büch verworven. De lantaarnplaten tonen vliegmachines, dieren in het wild en het leven in Lapland. De in 2002 overleden schrijver en tv-presentator Boudewijn Büch verzamelde van alles om zijn rijke fantasie te voeden. Een van zijn verzamelobjecten was een charmante toverlantaarn en de tweeën- vijftig bijbehorende platen over onderwerpen als vroege vlieg-machines, dieren in het wild en het leven in Lapland. De acquisitie is een bijzondere aanvulling op de al duizenden platen tellende collectie die (gedeeltelijk) is te zien op de website [Lucerna](#).

Toverlantaarn en toverlantaarnplaatjes uit nalatenschap Boudewijn Büch; Collectie Eye Filmmuseum

Artez-Filmproject Mediated Reality

Interactive designer Michelle van Ool, afgestudeerd aan ArtEZ in Arnhem, heeft drie maanden aan een project gewerkt in opdracht van Eye. Het resultaat is een machine die in *real time* film ontwikkelt én print. Haar installatie *Mediated Reality* werd tot 2 juli 2018 in Arnhem tentoongesteld binnen de eindexamen-tentoonstelling van de ArtEZ-studenten en was 8 september voor geïnteresseerden binnen Eye in het Collectiecentrum te zien. De installatie is door Van Ool geschonken aan de Collectie van Eye.

Michelle van Ool's installatie *Mediated Reality* (zie: collectie www.Eyefilm.nl/over-Eye/nieuws/artez-filmproject-mediated-reality-te-zien-in-arnhem) is een machine die de betrouwbaarheid van het beeld bevraagt. Deze machine is in staat om in *real time* direct film te ontwikkelen en te kopiëren. Voor dit project is onontwikkeld filmmateriaal gebruikt dat was opgenomen voor Eric de Kuyper's film *Naughty Boys* (1984). Deze filmblikken bleven 33 jaar lang opgeslagen in het donker van de Eye-archieven. Door een contactafdruk van de originele negatieve film te maken verschijnt een positieve kopie. Tijdens dit kopieerproces worden veel andere negatieven geproduceerd, die totaal verschillen van de originele film.

Still uit de film *Als je begrijpt wat ik bedoel* (1983, producent Rob Houwer); Collectie Eye Filmmuseum

Bijzondere schenking: archiefmateriaal Bommelfilm nu in Eye-collectie

Marten Toonder's kleindochter Milou Toonder heeft het archief van de Toonder Studio's geschonken aan het Literatuurmuseum en Eye. Het Literatuurmuseum verwierf het archief van Toonder Studio's; alle materialen die betrekking hebben op de Bommelfilm *Als je begrijpt wat ik bedoel* zijn naar Eye gegaan. Het Literatuurmuseum verwierf tevens ruim 25.000 stripstroken van Toonders hoofdreeksen *Panda*, *Kappie* en *Koning Hollewijn* plus zo'n 20.000 originele stripstroken van tientallen andere striptitels die door Toonder Studio's-medewerkers zijn gemaakt, onder wie de beroemde tekenaar Thé Tjong Khing. *Als je begrijpt wat ik bedoel* uit 1983 is de eerste avondvullende tekenfilm van Nederlandse bodem. Met de schenking verwierf Eye meer dan duizend

filmcells, honderden potloodschetsen voor achtergronden en de vele storyboards die voor de productie van *Als je begrijpt wat ik bedoel* zijn vervaardigd.

MARTIN SCORSESE

Statement from Martin Scorsese in support of the Film Preservation & Restoration Workshop India 2018

August 10, 2018

The Film Foundation's World Cinema Project is proud to continue its support of the Film Heritage Foundation's Film Preservation & Restoration Workshop India. In a year that marks a century of Bengali cinema, it seems fitting to host this year's workshop in Kolkata, the home of Ray, Ghatak and Mrinal Sen.

I created the World Cinema Project in 2007 to preserve, restore and share extraordinary films from around the world. To date, The Film Foundation's World Cinema Project has restored 35 films from 22 countries, helping audiences to discover different cultures and different ways of thinking and seeing the world as represented through cinema.

The Film Heritage Foundation helps students learn the archiving skills needed to protect the world's film culture so that it can be accessible to people across the globe. Over the past four years, we have seen the program grow into a comprehensive curriculum covering every aspect of film preservation and restoration, from identification and repair, to digital preservation and restoration to paper and photographic conservation. This initiative has already had a remarkable impact, becoming a model for FIAF's international training programs and providing valuable archival resources to countries that are dedicated to saving their own rich cinematic history.

I was pleased to hear that this program continues to expand with students from India, Sri Lanka, Nepal, Bhutan, Bangladesh, and other countries in the region including Burma, Malaysia, and Thailand. It is heartening to see so many young people dedicated to the preservation of our world film heritage.

We are proud to support this important initiative, along with our fellow organizations: FIAF, the Academy of Motion Picture Arts & Sciences, L'Immagine Ritrovata, Cineteca di Bologna, Criterion Collection, British Film Institute, Eye Film Museum, Irish Film Institute, Austrian Film Museum, Bundesarchiv, Indiana University Libraries Moving Image Archive, Centre for Creative Photography, and ARRI.

6. ACADEMISCHE ACIVITEITEN

6. ACADEMI ACIVITEIT

Casestudies Workshop Film Preservation and Restoration

In januari hebben de eerstejaars P&P-studenten deelgenomen aan de workshop *Film Preservation and Restoration* in het Eye Collectiecentrum. De studenten werkten in vier groepen onder begeleiding van curatoren en restauratoren aan vier casestudies: *Archiving the Film Work of Mieke Bal – A Complete Digital Film Preservation Workflow*; Artwork voor de film *Nog Eens* (NL, 1982) van Hans Nassenstein; *Panorama – 360°*; en *Peter Rubin & Die Macht der Nacht*. De eindresultaten zijn op 30 januari in de Filmzaal van het Collectiecentrum aan medewerkers van Eye en de UvA gepresenteerd.

Masteropleiding Preservation and Presentation of the Moving Image
Eye is sinds 2003 als medeoprichter betrokken bij de organisatie en invulling van deze Engelstalige duale master aan de Universiteit van Amsterdam. Op 3 september ging voor een nieuwe lichting studenten *Preservation and Presentation of the Moving Image* het collegejaar 2018/2019 van start met een welkomstbijeenkomst in Eye. Dit najaar zijn vijf tweedejaarsstudenten begonnen aan hun zeventienweken lange stage bij de afdelingen Collectiebeheer (2), Curatoren (2) en Filmconservering & Digital Access (1).

The Sensory Moving Image Archive (SEMIA)

Het tweejarige onderzoeksproject *The Sensory Moving Image Archive* (SEMIA), *Boosting Creative Reuse for Artistic Practice and Research* is in 2018 gestart. Giovanna Fossati (Eye hoofdconservator) heeft in haar hoedanigheid als hoogleraar bij de UvA in het voorjaar van 2017 hiervoor een subsidie van NWO gehonoreerd gekregen. Eye werkt in dit project nauw samen met de Universiteit van Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam, Stichting Beeld en Geluid en Studio Louter om te onderzoeken welke analysesoftware en interfaces nodig zijn om gedigitaliseerde erfgoedcollecties te verkennen en te hergebruiken op basis van visuele kenmerken (licht en kleur, vorm of beweging).

In de loop van het project organiseert het team verschillende workshops, expertmeetings en een symposium in het kader van dit project. De uitkomsten van het onderzoek worden ingezet bij de geplande vernieuwing van de 360° installatie in het Panorama van Eye. Begin februari waren internationale experts (een mix van wetenschappers, kunstenaars en erfgoed specialisten) in het Eye Collectiecentrum te gast voor de eerste expert workshop van het project. Het thema was *Image Feature Extraction and Visual Analysis*. De uitkomsten van deze workshop worden gebruikt voor de verdere koersbepaling van het onderzoeksproject. Later in 2018 is er een tweede workshop georganiseerd met makers vanuit de creatieve industrie en museum professionals. Van deze workshop is er een kort video-verslag gemaakt (vimeo.com/270130436).

Op het blog van het project valt meer te lezen over de voortgang van het onderzoek: sensorymovingimagearchive.humanities.uva.nl.

Gastlezing Anne Gant *Winter School for Audiovisual Archiving* bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

Hoofd Filmconservering & Digital Access, Anne Gant verzorgde de key note tijdens de derde editie van de *Winter School for Audiovisual Archiving*, een driedaagse training over het duurzaam bewaren van digitale audiovisuele collecties. De training richt zich met name op beheerders van audiovisuele collecties en medewerkers van audiovisuele archieven. De Winter School is georganiseerd door het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in samenwerking met AVA_Net. De presentatie van Anne Gant is terug te zien via: vimeo.com/256564488

Keynote Giovanna Fossati tijdens 3rd International Conference 'Colour in Film' 2018

Giovanna Fossati heeft op de eerste dag van de 3rd International Conference *Colour in Film 2018* in London een keynote-lezing gegeven getiteld *The Colour Fantastic. Two Decades of Research into the Colours of Silent Cinema*. Onderdeel van de presentatie was een programma met stille gekleurde films uit de Eye-collectie met live pianomuziek van Stephen Horne. De driedaagse conferentie is georganiseerd door de Colour Group (Groot Brittannië), HTW Berlin en de Universiteit van Zurich, in samenwerking met de BFI en Birkbeck, University of London.

Collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* (14 maart tot en met 16 mei)

De jaarlijkse openbare collegereeks *This is Film! Film Heritage in Practice* kende een drukbezochte vierde editie. In de serie van zes lezingen voor een breed publiek besprak Giovanna Fossati iedere twee weken verschillende recente restauratieprojecten en presentatievormen van filmerfgoed, variërend van stille films en *found footage* producties tot Hollywoodklassiekers. De internationale gasten waren dit jaar: de Amerikaanse *found footage* filmmaker Bill Morrison, Elzbieta Wysocka (Hoofd Filmrestauratie & Digital Repository, Poolse Nationale Filmarchief), Tiago Ganhaio (Filmrestaurator in het laboratorium van de Cinemateca Portuguesa – ANIM), en Michael Pogorzelski (Directeur Academy Filmarchief). Medewerkers van Eye leverden eveneens een bijdrage aan het programma. Ieder college bestaat uit een lezing, een interview en Q&A met de gast en een filmvertoning. Filmjournalist André Waardenburg heeft in de Filmkrant verslag gedaan van de gehele serie.

FIAF Conferentie in Praag (22-27 april)

Stille Film Curator Elif Rongen-Kaynakci was een van de paneleden in *Sharing: Loans and Exchange among FIAF Affiliates* op het 74e symposium van de International Federation of Film Archives (FIAF). Het congres vond plaats in het Nationale Filmarchief van Praag met als thema *sharing*. Anne Gant, Hoofd Filmconservering & Digital Access, nam als lid van de *Technical Commission* van FIAF tijdens de conferentie deel aan bijeenkomsten van de commissie.

Eye International Conference 2018 Activating the Archive (26-29 mei)

Hoe kunnen audiovisuele collecties worden ingezet ter bevordering van het gemeenschappelijk goed? Hoe kunnen restauratoren, conservatoren en programmeurs het beste worden opgeleid om dit doel te verwezenlijken? In mei 2018 verkende de vierde Eye International Conference met circa tweehonderd deelnemers

deze en andere vragen onder de noemer *Activating the Archive. Audio-Visual Collections and Civic Engagement, Political Dissent and Societal Change*. Het vierdaagse programma bestond uit panels en rondetafelgesprekken, performances, demonstraties en vele presentaties. In totaal presenteerden bijna zeventig internationale sprekers in twaalf verschillende panels over uiteenlopende thema's. De keynote-lezingen zijn verzorgd door Prof. dr. Thomas Elsaesser, emeritus hoogleraar Media en Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam, Prof. dr. Faye Ginsburg, hoogleraar Sociale Antropologie aan New York University, en Prof. dr. Julia Noordegraaf, hoogleraar Erfgoed en Digitale Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam.

Tijdens de Eye International Conference 2018 is tevens het 15-jarige jubileum van de masteropleiding *Preservation and Presentation of the Moving Image (P&P)* gevierd. De naar schatting honderdvijftig alumni van deze master zijn werkzaam in musea, archieven en universiteiten over de hele wereld. Eye, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en de stichting Living Media Arts (LIMA) zijn partners in het masterprogramma.

Media in Transition Conference in Utrecht (25-26 juni)

Op 25 en 26 juni vond de internationale conferentie *Media in Transition* in Utrecht plaats. Eye was partner van dit event, dat in het teken stond van de invloed van nieuwe technologieën op traditionele media-industrieën. Doel was het faciliteren van kennisuitwisseling tussen wetenschap en praktijk. In vier plenaire

sessies deelden internationale wetenschappers hun visie op onderwerpen als datafication, veranderende media-infrastructuren en publieke waarden.

NECS Conference in Amsterdam (27-30 juni)

De jaarlijkse conferentie van het *European Network of Cinema and Media Studies* (NECS) bracht dit jaar vijfhonderd internationale media-wetenschappers samen in Amsterdam. Het thema was *Media Tactics and Engagement*. Tijdens de conferentie heeft Eef Masson op 28 juni een presentatie gehouden over het SEMIA onderzoeksproject: *Visual Analysis as a Means of Tactical Subversion in the Exploration of Digitized Moving Image Collections*.

Artist & Scholar in Residence

In 2017 heeft Eye een eigen *Artist & Scholar in Residence* programma gestart dat jaarlijks één kunstenaar en één wetenschapper in de gelegenheid stelt om drie maanden lang (opeenvolgend of verspreid) in alle vrijheid een project te ontwikkelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de collectie en expertise van Eye. Als allereerste kunstenaar en wetenschapper zijn respectievelijk Alexandra Navratil (alexandranavratil.com/projects/All-That-Slides-Strikes-Rises-and-Falls) en Christian Gosvig Olesen (uva.nl/profiel/o/l/c.g.olesen/c.g.olesen.html) uitgenodigd.

Met dit programma, dat past in een lange traditie van eerdere samenwerkingen met gerenommeerde kunstenaars, bevordert Eye interactie tussen kunstenaars, wetenschappers en het publiek. Lezingen, seminars en/of workshops

Eye on Art met Artist in Residence, Alexandra Navratil en senior curator Mark Paul Meyer

geven het publiek toegang tot het werk van de gastkunstenaar en -wetenschapper. De financiering van de *Artist in Residence* is mede mogelijk gemaakt door de leden van Ladies Eye.

Begin december hebben Alexandra Navratil en Christian Gosvig Olesen de resultaten van hun residentie gepresenteerd. Christian Olesen heeft een lezing gehouden en de compilatiefilm *Paris 1900* (1947) vertoond. Alexandra Navratil heeft haar film gepresenteerd tijdens een door haar samengestelde editie van *Eye on Art*. Daarnaast was in diezelfde week de dia-installatie van Navratil in Eye te zien.

Najaar 2018/begin 2019 zal de tweede editie van het programma van start gaan met kunstenaar Aimée Zito Lema (aimeezitolema.com/about-the-artist) en wetenschapper Patricia Pisters (patriciapisters.com).

Traineeship

Het eerste Trainee programma liep tot en met augustus 2018. Tijdens de laatste drie maanden van het traineeship specialiseerde trainee Tulta Behm zich in een richting naar keuze en heeft ze zich toegelegd op het beschrijven van onderhoud aan analoge apparatuur (in het bijzonder de ontwikkelingsbaden bij Haghefilm). Het opleidings-traject is (op 14 september) afgesloten met een eindpresentatie in het Eye Collectiecentrum. Het trainee-programma is mede gefinancierd door het Nederlands Filmfonds.

Framing Film boekpresentaties

Begin september is de dertiende titel binnen de academische boekenreeks *Framing Film* van Eye en AUP gepresenteerd: *Images of Occupation in Dutch Film. Memory, Myth, and the Cultural Legacy of War* van Wendy Burke (King's College London). De boekpresentatie vond plaats in Eye met een Q&A met de auteur onder leiding van historicus David Barnouw. 's Avonds is speciaal voor de gelegenheid de Nederlandse oorlogsfilm *Het meisje met het rode haar* (Ben Verbong, 1981) vertoond.

In april volgde alweer de vijftiende publicatie *The Colour Fantastic. Chromatic Worlds of Silent Cinema*. Deze bloemlezing bestaat uit bijdragen van sprekers (zowel papers als transcripties van paneldiscussies) tijdens de *Eye International Conference 2015 The Colour Fantastic. Chromatic Worlds of Silent Cinema*. Zie voor meer informatie: nl.aup.nl/books/9789462983014-the-colour-fantastic.html.

Tijdens de *Giornate del Cinema Muto* in Pordenone, het inmiddels grootste filmfestival voor de stille film, is *The Colour Fantastic. Chromatic Worlds of Silent Cinema* officieel gepresenteerd.

In oktober is de herziene versie verschenen van de allereerste uitgave binnen de serie *Framing Film*, *From Grain to Pixel. The Archival Life of Film in Transition* (2009). In dit invloedrijke standaardwerk analyseert Giovanna Fossati de overgang van analoge naar digitale film en de diepgaande effecten ervan op het maken en archiveren van films. Bijna tien jaar na de eerste publicatie behandelt deze herziene editie de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied. In de winter van 2018 zal ook een Spaanse vertaling van het boek verschijnen. Voor meer informatie zie: aup.nl/en/book/9789463725002/from-grain-to-pixel.

Op de UNESCO Werelddag van het Audiovisueel Erfgoed presenteerde Sarah Dellman haar nieuwste boek *Images of Dutchness. Early Cinema, Popular Visual Culture and the Emergence of a National Cliché, 1800-1914*, de zeventiende titel binnen de academische boekenreeks *Framing Film* van Eye en AUP. Voor meer informatie zie: aup.nl/nl/book/9789462983007/images-of-dutchness.

Materials in Motion – Expert Meeting

Op 12 en 13 november 2018 is een groep (inter)nationale filmmakers, archivariissen, restauratoren, academici en andere specialisten op gebied van de conservering van animatie artwork bij elkaar geweest in het Eye Collectiecentrum. Tijdens de tweedaagse *expert meeting* hebben collega's presentaties gegeven en gedebatteerd over selectie, waardering, conservering, onderzoek en catalogisering van animatie artwork.

Specialisten werkzaam bij de volgende instellingen waren aanwezig: British Film Institute, Centre de Recherche et de Restauration des Musées de France, Cinémathèque française, Cinéma-thèque québécoise, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), Deutsches Institut für Animationsfilm, Getty Conservation Institute, Margaret Herrick Library, Musée du Film d'Animation Annecy, Schopman Animation Supplies, The British Museum, Université Bordeaux Montaigne, University College London, University of Amsterdam, University of the Creative Arts, Kent / Surrey en de Walt Disney Animation Research Library.

IDFA Industry talks

Tijdens IDFA, heeft Giovanna Fossati deelgenomen in een Industry Talk met de titel *World film heritage. Who decides?*. Hierin stipte zij de complexe kwestie van restauratie en conservering van documentaire films aan en focuste zij in het bijzonder in op de selectiecriteria die in verschillende archieven wereldwijd worden gehanteerd. De overige panelleden waren Nikolai Izvolov (Moscow Film Museum) en Juana Suarez (New York University); de moderator was Sonja de Leeuw (Utrecht University).

AMIA-conferentie

(28 november t/m 1 december 2018)

Tijdens de jaarlijkse conferentie van *Association of Moving Image Archivists* (AMIA), dit keer in Portland, hebben Giovanna Fossati en Anne Gant, een presentatie gegeven over de restauratie- en presentatieproject van vroege *Mutoscope & Biograph* films (1897-1902) die op een bijzondere brede formaat zijn opgenomen (68mm). De conferentie van AMIA is een wereldwijd uniek forum voor iedereen die betrokken is bij het produceren, beheren en conserveren van audiovisueel materiaal.

Hoofd Curator Giovanna Fossati (geheel links) tijdens IDFA Industry talk

7.
BRANCHE
ACIVITEITEN

7.
BRANCHE
ACIVITEIT

Reflectie en debat

In samenspraak met de sector organiseert en/of faciliteert Eye debatten, seminars en dergelijke die reflecteren op de Nederlandse film als industrie (zoals: hoe is de sector georganiseerd, waar zitten knelpunten), als ook op de artistieke inhoud hiervan.

In het verleden was Eye in staat om de eigen initiatieven en activiteiten van anderen op dit vlak financieel te ondersteunen. Met ingang van het nieuwe BTW-convenant in januari 2018, zijn hiervoor helaas geen middelen uit de sector meer beschikbaar, waardoor het aantal activiteiten en omvang van de steun eveneens is teruggelopen.

Dutch Academy For Film (DAFF)

De DAFF streeft naar verbinding in de Nederlandse filmsector door het verenigen van makers uit alle disciplines. Eye faciliteert de vergaderingen van de DAFF in Eye en levert voor de twee Algemene Ledenvergaderingen ook de technisch voorzitter.

NFF Extended

NFF Extended is het verbindende platform van het Nederlands Film Festival, bedoeld om iedereen in de sector jaarrond te informeren én te inspireren door bijeenkomsten over relevante, actuele en urgente onderwerpen. De vorm waarin en de locatie waar deze bijeenkomsten gehouden worden, zijn afhankelijk van de inhoud en het doel van de betreffende bijeenkomst.

Eye participeert in de inhoudelijke redactie van NFF Xtended en faciliteert de publieke bijeenkomsten in Eye.

In samenwerking met Eye organiseerde NFF Extended in januari een editie met de Werkgroep Diversiteit. Aanwezig bij deze bijeenkomst waren vertegenwoordigers van de Filmacademie, het Filmfonds, Netwerk Scenarioschrijvers, DAFF, DDG, ACT, FPN, VPRO, NTR, de Werkgroep Drama, het NPO-Fonds, Eye en het NFF.

Naar aanleiding van de sectoranalyse van de Raad voor Cultuur (*Zicht op zoveel meer*) is een bijeenkomst georganiseerd. Guido van Nispen, commissievoorzitter van de Raad voor Cultuur gaf een presentatie van het advies waarna Pieter Kuijpers, Loes Komen, Michael Leendertse, Pien Houthof, Ester Gould en Diederik Hoekstra in gesprek gingen over het advies, onder leiding van Joost de Vries.

NFF, ROSE stories, DAFF en Eye hebben ten slotte ook de handen ineen geslagen om meer aandacht te genereren voor inclusiviteit in audiovisuele producties, schrijvers verder op weg helpen in hun verhaalontwikkeling en Nederlandse producties beter aan te laten sluiten op de behoeften van een divers publiek. Op 10 december 2018 presenteerden schrijvers Alicia Muñoz Reyes, Raoul Groothuizen en Maud Wiemeijer hun scenario's in ontwikkeling aan een publiek van vakgenoten en geïnteresseerden voor feedback.

Korte Film Poule & Distributie klassiekers

Ten behoeve van de filmtheaters in Nederland heeft Eye de Korte Film Poule in het leven geroepen.

Zoals de naam al aangeeft heeft Eye een poule van korte films samengesteld (557 films), waar geabonneerde filmtheaters (26 in 2018), zowel individuele, als ook door Eye gecompileerde filmprogramma's kunnen afnemen. In totaal is in 2018 1.285 keer een titel uit de reeks vertoond.

De top vijf van filmklassiekers die Eye in 2018 heeft gedistribueerd bestaat uit: *Les uns et les autres* (1981, Claude Lelouch), *Stalker* (1979, Andrej Tarkovski), *Kom en zie* (1985, Elem Klimov), *Fanny och Alexander* (1982, Ingmar Bergman) en *Mulholland Drive* (2001, David Lynch).

Met 1.309 boekingen van 116 verschillende titels zijn in 98 theaters, waarvan 8 theaters buiten Nederland, 48.150 bezoekers bereikt.

Filmjaarboek

Al vele jaren ondersteunt Eye de publicatie van het Filmjaarboek. Zo ook in 2018 heeft Eye naast het ter beschikking stellen van data een financiële bijdrage geleverd aan dit opiniërende naslagwerk.

De Nederlandse Filmnacht

In 2016 is vanuit het Nederlands Filmtheater Overleg (NFO) de wens uitgesproken om gezamenlijk promotie te maken voor de Nederlandse arthouse cinema en daarbij tegelijkertijd een jonger publiek (18 - 35 jaar) naar de filmtheaters te trekken omdat deze groep de weg naar het filmtheater (nog) niet goed bleek te vinden. Met dit in gedachten ontstond het idee voor de Nederlandse Filmnacht: een jaarlijks en landelijk evenement rondom de première van een nieuwe Nederlandse speelfilm, met een daarbij aansluitend en multidisciplinair randprogramma georganiseerd door een team van jongvolwassen ambassadeurs.

De geselecteerde film voor 2018 was de film *Niemand in de stad*, het speelfilmdebuut van Michiel van Erp en openingsfilm van het Nederlands Film Festival. In totaal hebben tien theaters verspreid over heel Nederland aan de Nederlands Filmnacht in augustus deelgenomen. De nacht is financieel ondersteund door het Filmfonds en kwam mede tot stand dankzij medewerking van distributeur September Film. Het Nederlands Film Festival is sinds dit jaar een nieuwe partner van de Nederlandse Filmnacht.

Campagnebeeld Nederlandse Filmnacht 2018

Sectorbrede Nieuwjaarsreceptie en Filmbal

Eye is gastheer van de Sectorbrede Nieuwjaarsreceptie, die wordt georganiseerd door de NBF, de Nederlandse Beroepsvereniging van Film- en televisiemakers. Op 15 januari organiseerde NBF in samenwerking met 26 andere organisaties voor de negende keer de nieuwjaarsreceptie voor de hele audiovisuele sector.

Filmbal 2018: thema wit

Filmbal

Tijdens het Filmbal op 5 april 2018 vierde Eye haar zesde jaar in het museumgebouw aan de noordoever van het IJ. Dit in aanwezigheid van haar belangrijkste relaties uit de werelden van politiek, film en kunst. Met een videoboodschap uit Mexico nam de Belgische kunstenaar Francis Alÿs de Eye Art & Film Prize 2018 in ontvangst.

Moving Arts Center Amsterdam (MACA)

Eye heeft in 2018, naast een brainstorm met diverse makers, vertegenwoordigers van het Filmfonds, de Nederlandse Filmacademie, een ronde tafel georganiseerd over talentontwikkeling met onder andere nagenoeg alle BIS-instellingen. Daaruit kwam naar voren dat er lacunes zijn op het terrein van talentontwikkeling in de audiovisuele industrie, dat er behoefte is aan langlopende lab's en residencies, aan programma's voor regisseurs, scenaristen en andere film-makers, en voor mid-career professionals (veel is nu vooral op 'jong talent' gericht).

Het ontbreekt al langere tijd in Nederland aan een werkplaats voor makers van film en media, ná de opleidingen. Daarbij bestaat er weinig tot geen plek om als jonge maker je content te vertonen.

Eye heeft samen met de NDSM-Werf, Bureau Broedplaatsen, Dajo Bodisco en Mike van Wetten, met de BIS-festivals en filmprofessionals de handen ineengeslagen en is bezig met de ontwikkeling en implementatie van MACA: Moving Arts Center Amsterdam, een huis voor talentontwikkeling, een werkplaats, een ontmoetingsplek en podium.

Het is een broedplaats met werkplekken voor jonge én mid-career makers, een plek voor (internationale) talentontwikkeling, plus een (veilige) presentatiefunctie. Een plek waar afgestudeerden aansluiting kunnen vinden bij het beroepsveld én kunnen experimenteren. Tevens is MACA een plek waar instellingen hun talentontwikkelingsprojecten neer kunnen zetten (zoals IDFA-Summer Academy, programma's van het NPO-fonds, Cinekid workshops, BOOST NL workshops, et cetera).

Nieuwe technieken, genre-vervaging, nieuwe (digitale) platforms, een veranderend (gedrag van) publiek en een noodzaak voor meer diversiteit maken een initiatief als MACA urgent. Dezelfde behoeftes en wensen kwamen ook al naar voren in de Verkenning Beroepsprofiel Audiovisueel, die Eye in opdracht van de Filmacademie uitvoerde in 2017 (beroepsprofielaudiovisueel.eyefilm.nl).

Amsterdam als epicentrum van de film maakt de stad de meeste geëigende plek voor deze vrijplaats. De kracht van een plek als MACA kan juist de samensmelting zijn van alle spelers in de zo snel veranderende audiovisuele wereld. Van scenaristen en regisseurs tot multimedia-kunstenaars, maar ook storytellers, podcast-makers, vloggers, animatoren, interdisciplinaire theatermakers en game- en VR-ontwerpers. Een uitwisseling van kennis en kunde zonder opgelegde productiedwang. De Amsterdamse Kunstraad zei in de Verkenning 2019 over MACA: 'Juist de combinatie die makers geboden wordt – vrij werk te maken en de mogelijkheid tot het opbouwen van een publiek – is hierbij wat de kunstraad betreft interessant.' (verkenning.kunstraad.nl/#film-en-media-section-7-133).

Met behulp van een startsubsidie van bureau Broedplaatsen van de Gemeente Amsterdam wordt in 2019 begonnen met de verbouwing en inrichting van de loods aan de Van Riemsdijkweg op het terrein van de NDSM Werf in Amsterdam Noord.

Amsterdam Noord

Eye is actief in cultureel Amsterdam Noord. Deels via een bestuurslidmaatschap bij en het financieel ondersteunen van de coöperatieve vereniging CultuurTafel Noord. Samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Stadsdeel Noord, het Fonds voor Oost en een private partij is het Fonds voor Noord tot stand gebracht. Dit fonds ondersteunt op laagdrempelige wijze kleinschalige initiatieven met een culturele component van en voor Noorderlingen in dit stadsdeel. Ook neemt Eye deel aan diverse culturele activiteiten in Amsterdam Noord (zoals het Noorderpark Festival) en stelt het zalen en faciliteiten tegen gereduceerd tarief ter beschikking aan instellingen in Amsterdam Noord (zomerschool/Noordje). En levert het desgevraagd filmfragmenten uit de collectie aan instellingen in Noord.

8.

**MARKETING &
COMMUNICATIE**

8.

**MARKETING &
COMMUNICATIE**

NG & ICATIE

Merkbelofte Eye

Het is Eye de afgelopen jaren gelukt om van een amalgaam van organisaties uit te groeien tot een eenheid: Eye Filmmuseum. Desondanks is er ruimte voor verbetering, zo blijkt uit onderzoek*. Hieruit blijkt dat wat Eye allemaal te bieden heeft nog niet voldoende begrepen wordt door alle doelgroepen en potentiële bezoekers van Eye.

* Motivaction 2018

Begin 2018 heeft Eye het design- & consulting bureau EdenSpiekermann benaderd met de vraag: 'Hoe gaan we om met onze digitale kanalen?' Ook zochten we hulp bij het vinden van een antwoord op de vraag: 'Hoe maken we duidelijk waar Eye voor staat?' en daaruit volgend bij het formuleren van de merkbelofte ('Wat geeft Eye je mee?').

De formulering van de nieuwe merkbelofte is stapsgewijs ingevuld. In een aantal intensieve interne sessies (in diverse samenstellingen) herformuleerden we onze kernwaarden en wat we willen uitstralen naar het publiek (stakeholders). De merkbelofte van Eye, de mindset die iedere medewerker van Eye in zijn hoofd moet hebben en die het publiek dat in aanraking komt met Eye moet ervaren, rust op een aantal pijlers: (unieke) films, expertise, passie en het bieden van nieuwe perspectieven.

Met EdenSpiekermann kwamen we tot een aantal suggesties om zodoende de missie en visie beter te laten doordringen tot medewerkers en publiek:

- we maken de helpende rol, expertise en passie waarmee we dingen doen beter zichtbaar. Eye is meer dan het programma in de filmzalen en de tentoonstellingen in de expositieruimte; het museum heeft een belangrijke (internationale) rol als restauratie-expert, beheerder van filmerfgoed, academisch onderzoeker en collectiecentrum (archival loans; filmgerelateerde archieven). Ook verricht het baanbrekend werk op het gebied van educatie. In het onder de aandacht brengen van deze activiteiten spelen de website en nieuwe media een belangrijke rol. Inmiddels is een start gemaakt met een (publieksvriendelijker) redesign van de website;
- We zijn een herkenbare familie: maak inventief, speels gebruik van de huisstijl; hanteer een eigen toon in het aanspreken van het publiek;
- We spreken meer tot de verbeelding van mogelijke bezoekers. Bezoekers zoeken niet altijd naar producten, maar willen (ook) behoeftes vervuld zien, ze willen geen shop, maar een collectors item of een film.

Social Media

In 2018 is ingezet op een sterkere online aanwezigheid van Eye. Er is een project gestart om een nieuwe website te maken die voldoet aan de merkbelofte: Eye helpt je om belangrijke films te blijven ontdekken, en om er meer in te zien. Dit komt onder andere tot uiting door de bezoeker centraal te stellen, meer verdieping te bieden en expertise te laten zien.

Deze strategie moet ook op de social media kanalen (Facebook, Twitter en Instagram) van Eye tastbaar zijn. Er is daarom in 2018 een grote slag geslagen om social media een stuk serieuzer te nemen. Een contentkalender voor alle kanalen en een redactionele workflow voor het schrijven en het inplannen van de berichten is de eerste stap die is gezet.

Op die manier kan de *tone of voice* van de berichtgeving beter worden bewaakt en kan de frequentie van posts makkelijker worden gemonitord. Eye zet meer in op verdieping en minder op conversiegerichte posts waarin slechts wordt 'gezonden'. Daarnaast is meer kanaaleigen content ontwikkeld, zodat niet dezelfde berichten op alle kanalen terecht komen. Op die manier wordt het voor bezoekers waardevol Eye op meerdere kanalen te volgen. De nieuwe inspanningen hebben hun vruchten afgeworpen: in alle facetten is op alle kanalen een fikse groei bewerkstelligd.

De verantwoordelijkheid voor social-media-posts lag in 2018 bij de contentbeheerder. Deze is daarbij geholpen door de medewerker online en de webredacteur. Door verder na te denken over KPI's en deze te meten, kunnen we in de gaten houden of we onze doelen halen. Ondanks de grote groei in 2018 is er nog zeker winst te behalen voor Eye: vergeleken met de benchmark (musea, culturele sector, non-profit) heeft Eye nog zeker groeipotentie.

Museumnacht 2018

Mens en Machine versmelten tijdens de Museumnacht, die bij Eye geheel in het teken stond van hightech en big data.

Er was veel te doen in Eye. Zowel de staande tentoonstelling van Ryoji Ikeda, als een filmprogramma met korte films uit de schatkamer van Eye over mensen, robots en meer. Korte talks over computerkunst, brandende zonnen en utopische technologieën.

Stichting Steim had geluidskunstwerken geplaatst die het publiek aan mocht raken. Ook verzorgden zij in een filmzaal een jam-sessie; je lichaam gebruiken als instrument en intunen op de elektro instrumentale muziek van Steim.

In Cinema 1 was een theaterspektakel te zien, uitgevoerd door Project Wildeman. Zij zochten in hun theaterstuk *Deep Blue* de emotie achter technologie.

In de Arena (restaurant) was de hele avond muziek: modulaire synthesizers en controllers creëerden sublieme virtuele universums van verwarde entiteiten.

Daarna nam VJ Noralie het over. Zij mixte de hele avond muziek met beeldmateriaal uit de collectie passend bij het thema *Mens en Machine*. Tot in de kleine uurtjes kon er gedanst worden op de muziek van dj Margie, Twan & Roelien en dj Carista.

Eye Filmmuseum

THE MAN MACHINE

Films, talks & robots
18 okt – 13 nov 2018
eyefilm.nl/manmachine

WAD
depots

ENGIE

BankGiroLoterij

9.

DEVELOPMENT

9.

DEVELOP

Na 2017 met mooie cijfers te hebben afgesloten, is Eye met veel vertrouwen begonnen aan het nieuwe jaar, waarin wederom de focus lag op het vinden van nieuwe grote partners en het uitbreiden van het aantal leden van de verschillende geefkringen en filmclubs. Wij organiseerden in 2018 voor het eerst een seminar en het programma *See you in Court*.

Corporate

Behalve de focus op het vinden van nieuwe corporate partners, blijft Eye op zoek naar verdieping van de samenwerking met onze partners. De gesprekken en gezamenlijke events met hoofdsponsors WAD Depots, de BankGiro Loterij en ENGIE verliepen als altijd erg prettig. ENGIE besloot de overeenkomst met een jaar te verlengen. Met hen organiseerde Eye, onder andere, een dag voor hun medewerkers met presentaties, workshops en afsluitend een heuse filmquiz. WAD Depots organiseerde diverse relatieontvangsten waarbij beelden uit onze rijke collectie werden vertoond. Ook met partners Amvest, Solvinity en de Rabobank Foundation verliep de samenwerking goed. Panasonic tekende in het voorjaar een samenwerkingsovereenkomst met Eye. Met hen als technologiepartner kunnen de bezoekers van Eye op nog meer (beeld)kwaliteit rekenen. Beelden uit de collectie ondersteunden hun nieuwste producten op de jaarlijkse ISE – beurs. In samenwerking met nieuwe partner SRC Reizen organiseert Eye reizen voor leden van de diverse geefkringen. *Last but not least* heeft KLM besloten met ingang van 2019 om hoofdsponsor van Eye te worden. Hoogtepunt van onze samenwerking zal in 2019 de viering zijn van het 100-jarig bestaan van KLM, Fokker en de NLR.

Eye Connect

In 2018 is het aantal leden van Eye Connect stabiel gebleven. Voor hen heeft Eye in het voor- en het najaar twee *special events* georganiseerd, waarvoor ook potentiële partners zijn uitgenodigd. In maart gaf Dennis Kleijn een presentatie over het werk van PlanetX (onder meer voor de film *Bankier van het verzet*) en in het najaar gaf een senior programmeur van het IDFA een inleiding bij de film *Hungary*. Hierbij waren de filmmaker en de voormalig premier van Hongarije present voor een Q&A met de zaal.

Eye Society

Ook het aantal leden van de Eye Society is dit jaar gelijk gebleven. Voor hen heeft Eye het jaarlijkse vrienden-event georganiseerd en zijn wij begonnen met de organisatie van, inmiddels zeer populaire, rondleidingen in het Collectiecentrum. Daarnaast ontvangen zij regelmatig uitnodigingen voor premières of bijzondere voorstellingen.

U&Eye Fonds

Het U&Eye Fonds is de belangrijkste kring van particuliere schenkers. Ook dit jaar hebben veel participanten van het eerste uur aangegeven dat zij, na afloop van de eerste participatie van vijf jaar, (financieel) betrokken zullen blijven bij Eye en tekenden voor een tweede periode. De U&EYE Fonds-leden worden onder andere uitgenodigd voor (voor -)premières, voor het Filmbaldiner en -feest, de inmiddels drukbezochte Zomer- en Kerstborrel.

Welcome to

SEE YOU IN COURT

ABC Legal
 Beier advocaten
 Bremer & De Zeeuw
 Bureau Brandeis
 Gubler advocaten
 De Brouckere Wierboonen
 De Koning Vergoewen Advocaten
 De Rechtspraak
 Dijkhoff Van Dongen Advocaten
 CLA Pijper
 DNL
 Fritzsche Houbert
 Fritzsche
 Gerechtshof Amsterdam
 Harthoorn advocaten
 Hooft advocaten
 Houttuin
 HVD Law
 Instituut voor Internationaal Recht - UvA
 Janssen & Janssen
 Lowyens Advocaat Advocatenkantoor
 Loyens & Loeff
 Nieuwlands Law
 Opleiding Nieuwlands
 Oude van Advocaten Amsterdam
 Osborne Clarke
 Pijper advocaten
 Rood van der Walde
 Rechtspraak Amsterdam
 Rechtspraak Noord-Holland
 Rutgers & Pijper
 Sagure Legal
 Schot van Loon Notaris
 Six Advocaten
 Spoor & Wijk
 Stibbe
 Ubank Rijk Advocaten
 Uuk Foutel der Rechtspraak
 Van der Woude De Groot Advocaten
 Versteeg Wijnman Sney Advocaten
 Veltius Advocaten
 ZAH Vereniging Zelfrijpe Mediators
 Zuidhoek Notarissen

eye

Ladies Eye

Ladies Eye bestond dit jaar uit het maximale aantal van honderd leden. Voor hen organiseert Eye in principe drie bijeenkomsten per jaar, waarvan één volgens de formule van Zomer-gasten. Dit jaar stond schrijver Connie Palmen in de schijnwerpers, zij werd geïnterviewd door Wilma de Rek, chef Boeken van de Volkskrant. Met de bijdragen van de Ladies is dit jaar Eye Artist-in-Residence Alexandra Navatril ondersteund.

In oktober organiseerde Eye voor dit gezelschap een uitstapje naar het filmfestival in Gent, met op het programma verschillende filmvertoningen, een museumbezoek met rondleiding, een kennismaking met de directie van het festival, een rondvaart en een gezamenlijke lunch en diner.

FC Waterboys

Het eerste jaar van Film Collectief Waterboys is een feit. De exclusieve herenclub onder leiding van Alexander Rinnooy Kan (voorzitter RvT) en Sijbolt Noorda (oud-voorzitter RvT) telt inmiddels ruim veertig leden. Een aantal van hen heeft in februari een bezoek gebracht aan de Berlinale. In samenwerking met Eye International is een gevarieerd programma voor hen samengesteld met als hoogtepunt de vertoning van de gerestaureerde versie van *Der Himmel über Berlin* ingeleid door regisseur Wim Wenders. FC Waterboys ondersteunt het Scholar-in-Residence programma.

Ladies Eye in San Sebastian, Spanje

Seminar Teamleiderschap & Teamontwikkeling Manfred van Doorn

Seminar Teamleiderschap & Teamontwikkeling Sandra den Hamer

Eye Filmclubs

Eye heeft drie verschillende filmclubs: de Eye Filmclub, de Klassiekers Filmclub en de Filmclub Noord, elk met een eigen karakter. Per seizoen vertoont Eye zeven previews, die worden voorafgegaan door een korte film uit de Eye-collectie en een inleiding.

Seminar

Voor het eerst organiseerde Eye in samenwerking met leiderschapstrainers Manfred van Doorn en Rozemarijn Dols een seminar. Het seminar had als thema *Teamleiderschap & Teamontwikkeling* aan de hand van filmfragmenten en is geopend door Alexander Rinnooy Kan. Het seminar is zeer goed bezocht en de reacties waren na afloop buitengewoon positief.

See you in Court

In november zijn wij gestart met het programma *See you in Court*, exclusief voor juristen: van advocaten, officieren van justitie tot notarissen, mediators en rechters, van medewerkers tot partners. Eye vertoont zo'n driemaal per jaar een film of documentaire, een moderne of klassieker, met het Recht in de hoofdrol en een inleiding door een vakgenoot. In november was Evert-Jan Henrichs, deken van de Amsterdamse Orde van Advocaten, bereid zijn keuzefilm *Der Staat gegen Fritz Bauer* in te leiden. Het programma is enthousiast ontvangen en krijgt in 2019 een vervolg.

10. FINANCIËN & ORGANISATIE

10. FINANCIË ORGANIS

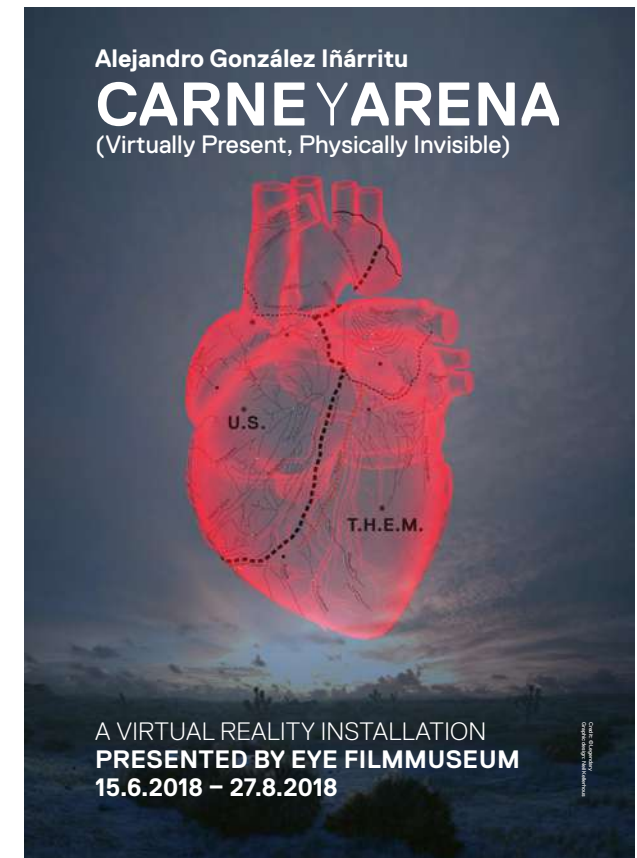
10A. BEDRIJFS- VOERING

N & ATIE

Exploitatieresultaat en eigen vermogen

Het exploitatieresultaat bedraagt +/- € 562.581, hetgeen hoger is dan het begrote resultaat van +/- € 425.461. De reden voor dit verschil is dat door de accountant is geconstateerd dat de voorgeschreven voorziening voor toekomstige jubileumtoelagen in het verleden niet is gevormd. Ter correctie van deze omissie is hiervoor een bedrag van € 143.255 in de kosten opgenomen. Vanaf dit verslagjaar wordt de accountantscontrole overigens uitgevoerd door Mazars. Daarmee is na een lange periode afscheid genomen van EY, die in een ver verleden onder de naam Moret begonnen is bij wat toen nog stichting Nederlands Filmmuseum heette. Het Bestemmingsfonds OCW 2013-2016 ad € 379.025 is, conform de aanwijzing in de brief van de minister van OCW van 5 september 2017, in 2018 aangewend ten behoeve van kernactiviteiten. Ten laste van dit fonds zijn de kosten gebracht van de projecten *Carne y Arena* en de tentoonstelling over en met Alex van Warmerdam voor zover deze niet gedekt waren door andere middelen. Het totale bedrag dat hiermee gemoeid is bedraagt € 393.625, waarmee het fonds geheel benut is. Het restant van de extra kosten is verrekend met de Algemene reserve. De Bestemmingsreserve afschrijvingen is aangewend voor een bedrag ad € 200.000. Aan de Bestemmingsreserve SEKAM gelden zijn de ontvangen vergoedingen ad € 45.998 toegevoegd.

Het Bestemmingsfonds Arthur Melbourne Cooper is in zeer beperkte mate aangewend (€ 440). Na toedeling aan de bestemmingsreserves en -fondsen is aan de algemene reserve per saldo € 45.499 toegevoegd, welke eind 2018 € 2.288.958 bedraagt.

Poster VR-installatie *Carne y Arena* (2017, Alejandro González Iñárritu); Collectie Eye Filmmuseum

Exploitatierekening

	realisatie 2018	begroot 2018	realisatie 2017
Baten			
film en tentoonstellingen	2.464.215	2.217.000	2.614.949
educatie en collectie	519.344	368.000	408.496
winkel, horeca, zaalverhuur	2.034.404	2.051.000	2.149.086
subsidie OCW	10.551.429	9.735.539	9.735.539
overige publieke middelen	894.720	451.000	883.319
private bijdragen:			
• bedrijven	522.200	475.000	480.803
• particulieren	224.723	190.000	205.321
• fondsen	450.624	143.000	297.280
• BTW convenant	75.482	630.000	877.297
• Bank Giroloterij	399.972	300.000	367.802
	1.673.000	1.738.000	2.228.503
overige baten	483.969	0.000	221.647
	18.621.081	16.640.539	18.241.539
Lasten			
activiteiten (materieel):			
• film en tentoonstellingen	2.850.627	1.626.000	2.099.190
• educatie en collectie	1.184.024	935.000	1.107.136
• overige activiteiten	1.626.253	1.452.000	1.956.279
	5.660.904	4.013.000	5.162.605
personeel	8.762.258	8.327.000	8.076.921
huisvesting	2.347.177	2.257.000	2.401.851
afschrijvingen	1.534.070	1.590.000	1.608.372
overige overhead	879.253	879.000	902.026
	19.183.662	17.066.000	18.151.775
	-562.581	-425.461	89.764

Subsidie

Sinds 2017 wordt Eye vanuit twee regelingen gefinancierd. Voor het beheer en behoud van de collectie (de erfgoedtaak) is dit de Erfgoedwet en voor alle overige taken de Culturele Basis-infrastructuur (BIS). Het bedrag dat in 2018 vanuit de twee verschillende regelingen is ontvangen is resp. € 3.389.110 en € 6.062.319 (inclusief bijstelling voor de ontwikkeling van het loon- en prijsniveau). Daarnaast is aan de BIS-subsidie structureel een bedrag van € 600.000 toegevoegd ter compensatie van het wegvallen van de bijdragen uit het BTW convenant.

Aan Eye zijn door het ministerie van OCW twee projectsubsidies verleend voor de uitvoering van activiteiten die opgenomen zijn in het beleidsplan 2017-2020 en bijbehorende meerjarenbegroting:

- de projectsubsidie digitaliseringsactiviteiten 2017-2020 á € 1 miljoen per jaar, ten behoeve van werkzaamheden rond digital born films, de voortgang van de digitalisering van de analoge collectie en de storage en het toegankelijk maken van het gedigitaliseerde materiaal. De kosten die hiermee gemoeid zijn betreffen voornamelijk personeel gerelateerde kosten (formatie en overhead).

Deze activiteiten hebben in 2018 plaatsgevonden;

- de projectsubsidie voor internationaal cultuurbeleid á € 100.000 per jaar (waarvan € 25.000 beschikbaar is gesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma Buitenlandse Bezoekers). Aan de in de subsidieverlening gestelde eisen t.a.v. aanwending is voldaan. Voor een inhoudelijk verslag van de activiteiten wordt verwezen naar de paragraaf Eye International van dit bestuursverslag.

Eye ontving een subsidie ad € 163.437 van het AFK in het kader van de Regeling Vierjarige subsidies AFK 2017-2020.

Alle subsidies zijn toegekend voor de jaren 2017-2020, met uitzondering van de subsidie in het kader van de Erfgoedwet, die langjarig is toegekend.

Daarnaast heeft Eye in 2018 voor ruim € 700.000 incidentele subsidies uit publieke middelen verkregen. Voor de uitvoering van specifieke projecten ontvingen we onder meer subsidies van het Mondriaan Fonds, het AFK, Metamorfoze, het Nederlands Filmfonds en de Europese Unie. Uit de geactiveerde investeringssubsidies vond dotatie plaats aan de baten.

Private bijdragen

In 2018 heeft Eye ruim € 1.6 miljoen geworven uit bijdragen van private fondsen, bedrijven, particulieren en de BankGiro Loterij. Dit bedrag is lager dan in 2017, omdat in dat jaar nog een aanzienlijke bijdrage is ontvangen uit het BTW-convenant. Dit convenant tussen de filmsector, Eye en het ministerie van OCW is begin 2018 aangepast, waardoor de jaarlijkse bijdrage die Eye sinds 2010 hieruit ontving, is komen te vervallen.

Voor zover de taken die uit het convenant voortvloeiden nog bij Eye zijn gebleven, is het vervallen bedrag gecompenseerd door de eerder genoemde structurele verhoging van de basisinfrastructuur-subsidie.

Dit boekjaar ontving Eye bijdragen van diverse fondsen voor projectmatige activiteiten, onder meer van Fonds 21, stichting Droom & Daad, Ammodo, het Prins Bernhard Cultuurfonds en de Freek en Hella de Jonge Stichting. Deze bij-

dragen zijn opgenomen in de baten, voor zover er bestedingen tegenover staan. Het resterende deel van deze bijdragen wordt verantwoord in het jaar dat de bijdrage wordt besteed.

Van de BankGiro Loterij ontvangt Eye een bijdrage als beneficiënt van € 3 ton per jaar. In 2018 is eveneens (via het Fotomuseum) een bijdrage ontvangen voor de programmering van het Parademuseum, evenals een bescheiden bedrag uit geoormerkt werven.

Samenstelling inkomsten

Eye verwierf in 2018 ruim € 7 miljoen aan eigen inkomsten en private bijdragen. Deze opbrengsten zijn verspreid over filmvoorstellingen (23%); tentoonstellingen (12%); uitbating van de collectie (7%); de museumwinkel (7%); afdracht van Eye bar-restaurant (8%); zaalverhuur (13%); bijdragen van fondsen (6%); de Bank Giro Loterij (6%); bedrijven (7%); particulieren (3%) en overige opbrengsten (8%). Door deze financieringsmix is Eye niet afhankelijk van inkomsten uit één kernactiviteit.

De ervaring leert dat een tegenvaller in de inkomsten van de ene activiteit opgevangen kan worden door goede resultaten op andere activiteiten.

Ondernemerschap

De omzet van de horeca heeft in de eerste twee maanden van het jaar een achterstand ten opzichte van de prognose opgelopen. De rest van het jaar is de exploitatie conform verwachting verlopen, maar is deze achterstand niet meer ingelopen.

Zaalverhuur: Sales & Events

In Eye hebben in 2018 circa 450 externe events van marktpartijen plaatsgevonden.

Vijf daarvan waren zgn. *Eye Exclusives* waarbij het hele pand wordt verhuurd en op de betreffende dag gesloten is voor het publiek. Eye streeft ernaar deze exclusieve verhuur vooral ter beschikking te stellen aan partijen waarmee een meerjarige relatie bestaat. Hoofdsponsor ENGIE was één van de exclusieve huurders dit jaar. Daarnaast probeert Eye met marktpartijen afspraken te maken over terugkerend gebruik van de ruimten. Dit beleid is succesvol. Onder de regelmatige gebruikers van de ruimten bevinden zich veel partner-bedrijven.

Ook hebben in Eye meer dan tachtig events voor de branche plaatsgevonden. Vanuit de sector-ondersteunende taak vindt Eye dit van groot belang. Het gaat hierbij om partijen uit de filmwereld in het bijzonder (DAFF, Cineville, NVBF, FDN, NFF Extended, etc.), en het culturele veld in het algemeen. Tezamen met een aantal interne activiteiten zijn, buiten de museale activiteiten om, meer dan zeshonderd events in Eye georganiseerd.

Om het gebouw zo optimaal voor externe verhuringen (en eigen presentaties) geschikt te doen zijn en de afhankelijkheid van externe leveranciers te verkleinen, zijn in 2018 verschillende investeringen gedaan op het gebied van AV.

In het jaar 2018 is Eye zich ook meer specifiek gaan richten op grote congressen met diverse break-out-sessies. Hiervoor zijn de zgn. subruimtes ge-updatet en zijn deze nu ook beter te gebruiken voor kleinere presentaties & diners. De afdeling Sales & Events is actief in veel verschillende netwerken voor event-professionals.

Boekomslag *L'histoire kaputt*, beeld Alex van Warmerdam

In dit perspectief is door Eye ook een evenement georganiseerd voor het G14 genootschap voor eventmanagers.

Eye Shop

Bij de tentoonstelling *L'histoire kaputt* is een full-colour publicatie in samenwerking met Eye en De Gids gerealiseerd met daarin opgenomen een overzicht van het rijke oeuvre van Alex van Warmerdam en bijdragen van diverse auteurs.

In de Eye shop is Eye, als eerste buiten London, T-shirts van *Girls On Top* gaan verkopen. Dit naar aanleiding van de demonstratie van vrouwen tijdens het laatste festival van Cannes, zie ook theguardian.com/film/2018/apr/18/greta-gerwig-agnes-varda-girls-on-tops-t-shirts-times-up.

Het 60-jarig bestaan van Jacques Tati's film *Mon oncle* is in de herfstvakantie gevierd met een nieuw prentenboek van kinderboekenauteur en Zilveren Penseel-winnaar Yvonne Jagtenberg, *Mijn oom en het gewone leven*. Naast het boek is de film *Mon oncle* in Eye vertoond. De uitgave is een samenwerking tussen Uitgeverij Rubinstein, Eye en Tativille.

De winkel werkt tenslotte bewust aan het weren van plastic, Eye verkoopt daarom geen wegwerp-waterflesjes en promoot tapwater. Voor de mensen die de Dopper te duur vinden, heeft *Join the Pipe* voor € 3,50 bovenstaand model met Eye ontwikkeld.

Bezoekcijfers

Eye ontving 479.926 bezoekers voor de openbare publieksactiviteiten en 15.365 voor schoolgebonden activiteiten. De respectievelijke streefcijfers voor beide activiteiten (479.000 en 11.000) zijn daarmee behaald en benaderd. In de 1ste bijlage van de jaarrekening staat een uitgebreid overzicht met prestatiegegevens. Het totaal aantal bezoekers aan het museumgebouw bedroeg 723.716.

Werkgeverschap

Eye heeft in 2018 bijzondere aandacht besteed aan het ziekteverzuim. Zo is er een samenwerkingsverband aangegaan met een in burn-out klachten gespecialiseerde psycholoog, is het contact met de bedrijfsarts geïntensifieerd en hebben alle leidinggevenden een workshop gevolgd over stressherkenning en het voorkomen van burn-out. In vervolg op het in 2017 gehouden medewerkers-tevredenheidsonderzoek, is in 2018 is een vrijwilligerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Tevens is de constatering dat de vrijwilligers tevreden zijn in Eye. Er is veel plezier in het werk, de werksfeer wordt als prettig ervaren en de begeleiding als goed. Aandachtspunten zijn de interne communicatie en meer variatie in taken. Eye volgt de Museum CAO. Conform de daarin gemaakte afspraken zijn in 2018 zijn de salarissen per 1 oktober met 2,25% verhoogd.

10B. RISICO- MANAGEMENT

In toenemende mate wordt van organisaties, en dus ook van Eye, verlangd dat zij bewust en zichtbaar met risico's kunnen omgaan. Hiertoe dienen processen en afwegingen -die voorheen meestal impliciet plaatsvonden- te worden gestructureerd, geëxpliciteerd en vastgelegd. Ook in de nieuwe Governance Code Cultuur, die vanaf 2019 van toepassing is, wordt meer aandacht besteed aan de wijze waarop met risico's wordt omgegaan.

In deze paragraaf is een aantal risico's beschreven, evenals de mate waarin Eye bereid is deze risico's te nemen en de maatregelen die Eye ter beheersing daarvan genomen heeft. De beschrijving is beknopt en beperkt zich tot de voor Eye meest relevante risico's en daarop geënte maatregelen.

Terugblik specifieke risico's in 2018

Eye besloot eind 2017 -vanwege de financiële risico's van twee bijzondere projecten die in 2018 waren gepland- een bedrag van € 4 ton uit de algemene reserve garant te stellen. In de loop van het jaar is besloten in eerste instantie het Bestemmingsfonds OCW 2013-2016 hiervoor aan te spreken.

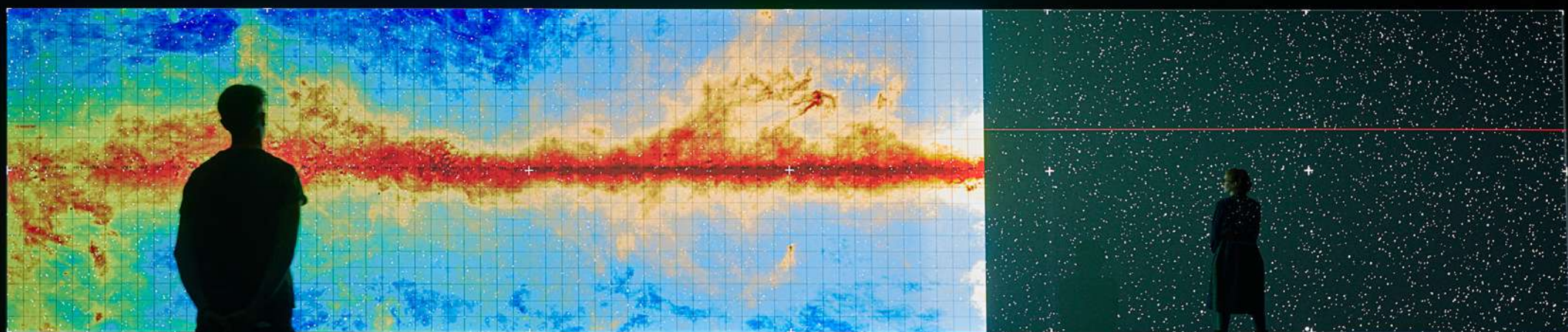
Het eerste project betrof *Carne y Arena*, een innovatieve *virtual reality* (VR) voorstelling. Deze VR heeft de vluchtelingenproblematiek als thema. Dit thema, in combinatie met de cinematografische kwaliteit en de fysieke en ruimtelijke ervaring, was voor veel bezoekers een indrukwekkende eerste kennismaking met deze, nog volop in ontwikkeling zijnde techniek. In dit project speelde het risico dat het om een activiteit ging van grote omvang met veel onbekende factoren en er daarom bij aanvang nog geen duidelijkheid bestond of de eerste kostenraming een juist beeld zou geven

van de uitgaven. Van de totale lasten van het project was € 342.272 niet gedekt door baten. Het tweede project was de tentoonstelling van en over Alex van Warmerdam. Naast de reguliere kosten rond de opbouw van de tentoonstelling moesten ook de door Van Warmerdam nieuw te maken kunstwerken worden gefinancierd. Eind 2017 was nog niet duidelijk of (voldoende) externe financiering voor dit project zou worden gevonden. Uiteindelijk is voor het project van Van Warmerdam gedeeltelijke externe financiering gevonden en is uiteindelijk een bedrag van € 51.353 niet gedekt door baten.

In totaal zijn aldus de reserves voor een bedrag van € 393.625 benut.

Buiten de invloedssfeer van Eye lag het hoger beroep dat op 15 januari 2018 diende tussen een private partij en de Nederlandse Staat. Deze partij vordert dat de Staat de aan Eye verstrekte (schatkist)lening alsnog wordt aangemeld bij de Europese Commissie en de Staat geen verdere uitvoering mag geven aan de eerder genoemde verstrekte lening. Eerder had de voorzieningenrechter in een kort geding al uitgesproken dat alle grieven van de eiser falen. In het hoger beroep is dit vonnis bekrachtigd. De eiser heeft daarop geen cassatie ingesteld.

Op 25 mei 2018 is de AGV in werking getreden. De rechten van burgers en de verplichtingen van organisaties zijn hiermee aanzienlijk aangescherpt en het risico dat er op dit gebied iets mis gaat, is daarmee toegenomen. De schade die in dat geval wordt opgelopen, kan groot zijn, zowel qua imago als in financiële middelen (boetes). Eye heeft zich op deze wijziging terdege voorbereid door het instellen van een werkgroep, waarbij ook een extern juridisch adviseur betrokken is geweest.

Tentoonstelling *Ryoji Ikeda*, foto: Hans Wilschut

De werkgroep heeft alle benodigde onderdelen van de AVG vorm gegeven, denk daarbij aan het register van de verwerkingsactiviteiten, het interne privacy protocol, het privacy- en cookiestatement voor de Eye websites, het aangaan van verwerkersovereenkomsten met leveranciers en diverse andere procedures, zoals het recht op inzage en afschrift. Op het moment van ingang van de wet was Eye AVG-bestendig. Er is een *privacy officer* aangesteld die verantwoordelijk is voor het verder vormgeven en bewaken van het privacybeleid.

Strategische risico's

De beleidskaders voor de activiteiten zijn neergelegd in het meerjarenbeleidsplan 2017-2020. In 2019 wordt gestart met het schrijven van het beleidsplan 2021-2024. Binnen de Eye-Raad (ER) vindt afstemming van de culturele activiteiten op middellange termijn plaats. Het Management Team (MT) stuurt op bezoekerstargets en financiële resultaten en stelt de budgetten vast. Daarnaast monitort het MT zaken als publieksbereik, reacties in de media en van peer-groepen/stakeholders en publiek. Voor de collectie is dit jaar een specifiek Collectiebeleidsplan gemaakt voor de periode 2018 -2021. Een belangrijke risicofactor voor het succesvol kunnen realiseren van de beleidsvoornemens is de landelijke politieke besluitvorming (de subsidie van de Rijksoverheid bedraagt meer dan de helft van de begroting).

De ontwikkelingen na de verkiezingen van 2010 (bezuinigingen op kunst en cultuur) hebben afdoende duidelijk gemaakt dat de situatie snel kan omslaan. Eye heeft hierop geen directe invloed. Eye houdt een vinger aan de pols door het onderhouden van hechte en goede relaties met beleidsambtenaren, cultuurwoordvoerders

van politieke partijen, de Raad voor Cultuur en belangen- en beroepsverenigingen en voorziet deze partijen van relevante informatie die zij bij de beoordeling van Eye kunnen gebruiken.

FINANCIËLE RISICO'S

Exploitatie

Eye heeft een algemene exploitatiereserve om in de toekomst tegenvallers te kunnen opvangen en een bestemmingsreserve die een deel van de afschrijvingen dekt die voor de inrichting van beide panden zijn gedaan. Ondanks dat de budgetten goed beheerd worden en een groot deel van de inkomstenstroom stabiel is, is er de mogelijkheid dat de algemene reserve in de komende jaren toch zal moeten worden aangesproken. Mogelijke oorzaken hiervoor worden nader toegelicht onder 'subsidie' en 'personeel'.

Subsidie

Omdat meer dan de helft van de omzet van Eye gedekt wordt door subsidie van het Ministerie van OCW is Eye voor de compensatie van kostenstijgingen erg afhankelijk van de toe te kennen loon- en prijsindexatie. De prijsindexatie, die door de minister naar eigen inzicht kan worden ingezet, wordt echter sinds het begin van deze eeuw gemiddeld maar eens in de twee jaar toegekend. Voor 2019 is nog niet over de toekenning besloten, maar heeft Eye signalen ontvangen dat overwogen wordt de prijsindexatie niet toe te kennen. Indien deze niet wordt toegekend zal Eye naar schatting € 63.000 structureel missen. Het cumulatieve bedrag dat Eye jaarlijks

niet ontvangt vanwege de niet toegekende prijsindexatie bedraagt bijna € 6 ton. De reële waarde van de subsidie ligt daarmee ca. 5% onder het niveau aan begin van de 21ste eeuw. Door deze sluipende uitholling van de subsidie wordt roofofbouw gepleegd op de organisatie. Het betekent namelijk dat de stijging van het prijsniveau van de materiële lasten geheel uit de stijging van de eigen baten moet worden gedekt. Dit is echter niet te realiseren omdat de prijselasticiteit van de meeste baten beperkt is. Omdat verdere stijging van overheadlasten vaak niet te voorkomen is (het nemen van efficiency maatregelen houdt een keer op), zijn het de activiteitenbudgetten die steeds meer onder druk komen te staan en in ieder geval niet geïndexeerd kunnen worden. De conclusie uit de audit van BCG (2016), dat Eye 'op het scherpst van de snede opereert', is mede daardoor nog steeds zeer actueel en urgent. Eye heeft geen directe invloed op dit risico, maar heeft de zorgen hierover wel al kenbaar gemaakt en besproken bij de Raad van Cultuur, het ministerie van OCW en met relevante belangen- en beroepsverenigingen, zoals de Museumvereniging en Kunsten '92.

Rente

Voor de aankoop van het museumgebouw heeft Eye een hypotheek met een looptijd van 30 jaar afgesloten bij het Rijk en een vierjarige lening bij de Triodosbank. De rente over deze leningen is voor de gehele looptijd vastgelegd.

Liquiditeit

Voor de financiering van de lopende activiteiten hoeft Eye geen gebruik te maken van een kredietfaciliteit, aangezien de eigen liquiditeit toereikend

is. Eye heeft een liquiditeitsbegroting die regelmatig geactualiseerd wordt. De activiteiten en daaruit voortvloeiende baten en lasten zijn gelijkmatig over het jaar verspreid. De subsidies, die meer dan de helft van de baten uitmaken, worden per kwartaal op een vast moment uitbetaald. Eye is voor de huurbetaling (van het Eye Collectiecentrum) overeengekomen dat deze pas na de reguliere ontvangstdata van de subsidies verplicht is.

Investeringsen

De grote investeringen die gedaan zijn bij de ingebruikname van de nieuwe gebouwen (met name in losse inrichting en casco afwerking) zijn voor een aanzienlijk deel gefinancierd vanuit incidentele middelen: de winst die door Eye geboekt is op de verkoop van vastgoed en de extra subsidies die door diverse overheden en private fondsen zijn verstrekt. Het jaarlijkse investeringsbudget is de komende jaren beperkt. Voor investeringen die dit budget te boven gaan, zal naar incidentele ondersteuning gezocht worden, via bv. fondsen of barters.

Interne controle

Het verbeteren van de interne beheersingsomgeving en risicobeheersing is een voortdurend proces. Sinds 2018 voert accountant Mazars de externe controle uit. In hun eerste managementrapportage (december 2018) hebben zij Eye een aantal adviezen gegeven ter verbetering van processen en de aanscherping van beleid. Dit betreft met name het zichtbaar maken en documenteren van bestaande controles en de aanscherping van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Eye heeft deze adviezen opgepakt en verwacht dat

deze in 2019 tot de benodigde verbeteringen zullen leiden. Voor het overige ziet Mazars geen reden voor extra aanbevelingen en/of opmerkingen ten aanzien van de bedrijfsvoering en controle procedures, voor zover deze van belang zijn voor het oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Te verzekeren risico's

De verzekeringsportefeuille is toereikend samengesteld voor de risico's die Eye loopt. De portefeuille wordt jaarlijks getoetst, of zoveel vaker als nodig is, in samenwerking met een externe assurantie-adviseur.

ICT-RISICO'S

Digitale data

Niet alleen zijn alle ondersteunende processen binnen Eye digitaal, dat geldt ook in toenemende mate ook voor het primaire proces rond de collectie. Eye heeft sinds vorig jaar een eigen digitaal archief waarin de gedigitaliseerde films uit de collectie, evenals de *digital born* nieuwe aanwinsten, zijn opgenomen. Ook het hergebruik van de collectie (presentatie en uitlevering van fragmenten) verloopt inmiddels grotendeels digitaal. Om de risico's van dataverlies en data-corruptie te beperken heeft Eye procedures opgesteld met betrekking tot de beveiliging tegen cybercriminaliteit en menselijke fouten.

In 2019 treft Eye de voorbereidingen om een audit uit te kunnen voeren voor het verkrijgen van het zogenaamde Core Trust Seal, een keurmerk dat specifiek is ontwikkeld voor digitale archieven.

Het Core Trust Seal, de opvolger van het Data Seal of Approval van de organisatie DANS, is een framework dat voorschrijft aan welke eigenschappen een digitaal archief moet voldoen om de garantie van digitale duurzaamheid te kunnen geven.

Cybercriminaliteit

Om de risico's van cybercriminaliteit zoveel mogelijk te beperken heeft Eye, naast de gebruikelijke maatregelen (virusscanner, firewall, spamfilter, periodieke wachtwoordwijziging) ook extra procedures opgesteld. Zo wordt er dagelijks een back-up gemaakt, gericht op full recovery.

De back-up media worden voor de veiligheid op een andere locatie bewaard dan waar de brondata zich bevinden. Minimaal één keer per jaar wordt er een disaster recovery-test gedaan. Er is een procedure ten aanzien van *ransomware* aanvallen waardoor het risico op verlies van data en arbeidsuren tot een minimum zijn teruggebracht.

De ICT afdeling voert jaarlijks een test uit, waarbij medewerkers een schijnbare *phishing* e-mail ontvangen die bijna niet van echt te onderscheiden is. Getest wordt of medewerkers op de link in deze mail klikken of dat de mail gemeld wordt bij de ICT afdeling (dit komt overigens vaker voor dan het klikken op de link). Medewerkers die op de link klikken, komen op een pagina met informatie over de risico's van dit soort e-mails.

De *security awareness* van medewerkers wordt verhoogd door hen regelmatig via intranet en e-mail te informeren over de digitale risico's. Volgens de Eye gedragsregels worden medewerkers geacht privémail en zakelijk mail te

scheiden en alleen voor zakelijke doeleinden vertrouwde websites te bezoeken, dit om de risico's op besmetting te verkleinen. In 2019 heeft Eye het voornemen om een zogenaamde penetratietest door een externe ICT dienstverlener uit te laten voeren. Deze penetratietest, die zich niet alleen richt op de ICT infrastructuur, maar ook op *social engineering*, zal inzicht geven in de kwetsbaarheid van de organisatie van Eye.

OPERATIONELE RISICO'S

Bezoek

Voor het bezoekersbereik van de tentoonstellingen en filmprogrammering zijn targets vastgesteld. Deze targets zijn gebaseerd op de ervaringscijfers van de laatste jaren en zijn realistisch en behoudend. De begrote ticketinkomsten zijn van deze targets afgeleid. Eye programmeert echter niet op basis van potentieel bereik van een film of tentoonstelling, maar op basis van artistiek inhoudelijke keuzes. Door de grote variëteit in het aanbod van programma's (jaarlijks zijn er vier wisselende tentoonstellingen en worden er in themaprogramma's, reeksen of als losse film ca. 800 filmtitels geprogrammeerd) is Eye niet afhankelijk van zgn. *blockbusters* om de target te halen. Door deze spreiding in het aanbod is het voor Eye mogelijk om met behoud van voldoende bezoek én financieel resultaat, artistiek onderscheidend en risicovol te programmeren.

Het aanbod van de door Eye georganiseerde activiteiten (dat inkomsten genereert) is zeer divers en richt zich op een breed publiek (cultureel

geïnteresseerden, film liefhebbers, binnen- en buitenlandse toeristen) en op professionals (nationale en internationale filmindustrie, onderwijsinstellingen, studenten, filmvertoners, bedrijven). Met name in Amsterdam is het concurrerende aanbod op alle terreinen groot. Eye houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen via informatie uit relevante benchmarks (zoals dat van Brand Consultancy en de Museummonitor) en neemt deel aan relevante netwerken (bv. Amsterdam Marketing, ACI, Amsterdam Filmtheater Overleg, Amsterdams Filmmenu, Cineville). Ook binnen de filmsector onderhoudt Eye nauwe samenwerkingsverbanden met tal van instellingen en branche- en beroepsverenigingen.

Eye heeft, door een kwalitatief hoogstaand aanbod te leveren en dit goed te marketen, zelf een grote invloed op de afname van de aangeboden diensten. Andere risico's die daarop van invloed kunnen zijn (bv. economische of geopolitieke ontwikkelingen) liggen geheel buiten de invloedssfeer van Eye. Wel is in de afgelopen jaren gebleken dat het film- en museumbezoek niet negatief beïnvloed is geweest door de economische crisis. Het Management Team ontvangt wekelijks een overzicht van de bezoekcijfers en bespreekt deze maandelijks in de vergadering.

Museumregistratie

Voor Eye is het van belang om opgenomen te blijven in het Museumregister. Hiermee wordt voor derden aangetoond dat Eye een kwalitatief hoogwaardige invulling geeft aan de functies van een museum (collectie, publiek en bedrijfsvoering) en daarmee voldoet aan de criteria uit de Museumnorm. Eye wordt hiervoor periodiek geauditeerd door een externe partij, waardoor de

kwaliteit van procedures en processen zichtbaar gemaakt, bewaakt en waar nodig verbeterd kan worden.

Personeel

Eye is een aantrekkelijke werkgever, maar Eye merkt ook dat de arbeidsmarkt de afgelopen jaren sterk is aangetrokken. Dit blijkt uit het aantal reacties op vacatures; aan het niet of nauwelijks meer toereikend zijn van de schalen uit de museum CAO bij het nieuw in dienstnemen van werknemers op specialistische functies; en aan de grotere moeite die het kost om nieuwe vrijwilligers te vinden.

Daarnaast zijn door de ontwikkeling die Eye sinds 2010 heeft doorgemaakt (fusie, museumgebouw, het Eye Collectiecentrum, digitalisering) veel functies verder geprofessionaliseerd en gespecialiseerd, dat zich vertaalt in hogere functiewaardering en inschaling dan voorheen (*fair practice*).

Het aandeel van de personeelslasten in de totale lasten neemt hierdoor toe; de ruimte voor materiële budgetten wordt juist beperkter.

Tot nu toe heeft Eye zelf nog de benodigde financiële ruimte kunnen vinden ter dekking van de kosten van bovengenoemde ontwikkelingen en van de CAO stijgingen (voor zover deze niet gedekt worden door de loonindexatie van de subsidie). Het vinden van deze ruimte gaat echter ten koste van ruimte voor met name nieuwe innovatieve activiteiten en/of voor verhoging van activiteiten-budgetten (zie ook onder 'subsidie'). Ook staat er een continue druk op de grootte van de formatie. Twee jaar geleden, na de verlaging van de structurele lasten door de aankoop van het museumgebouw, is er beperkt ruimte geweest om de formatie structureel uit te breiden op de

afdelingen waar de werkdruk het grootst was. Op verschillende afdelingen bestaat nog steeds de wens om de formatie uit te breiden ten einde de werkdruk te verlagen, dan wel voor activiteiten waar nu nog geen, of nog niet voldoende personeel voor is. Omdat dit niet mogelijk is, betekent dat in het MT regelmatig afgewogen keuzes moeten worden gemaakt om de werkdruk tot een redelijk niveau te beperken.

Rolstellingen in Eye Collectiecentrum

Fysieke omstandigheden collectie

Het bestaansrecht van Eye wordt ontleend aan de collectie. Het is van groot belang dat de collectie in goede staat blijft. Om fysiek verval van de analoge collectie te voorkomen is nagenoeg de hele collectie sinds 2016 in het nieuwe Collectiecentrum opgeslagen onder klimaatlogisch optimale omstandigheden. Uitzondering hierop vormt de brandgevaarlijke collectie nitraatfilms, die is opgeslagen in diverse bunkers in de duinen. De bewaaromstandigheden zijn daar niet optimaal. Op korte termijn wil Eye maatregelen nemen om deze bewaaromstandigheden te verbeteren en op de langere termijn hoopt Eye een nieuwe nitraatopslag met optimale omstandigheden te realiseren. Voor beide trajecten is Eye in overleg met het Rijk.

De nitraatcollectie wordt in een cyclus van drie jaar gecontroleerd op materiaalverval. De digitale collectie wordt doorlopend gemonitord.

Het Collectiecentrum is voorzien van de vereiste inbraakwerende voorzieningen, een inbraakdetectiesysteem en branddetectie. Samen met een extern adviseur is een collectiecalamiteitenplan opgesteld. De update van dit plan is nagenoeg afgerond.

Momenteel liggen er in het Collectiecentrum van Eye enkele honderden blikken acetat die zijn aangetast met het zogenaamde *vinegar* syndroom. Het vinegar syndroom is voor film-musea overal ter wereld probleem waarvan oorzaak noch oplossing bekend zijn. Eye beschikt niet over het budget om al deze blikken analoog te kopiëren of te digitaliseren en heeft er daarom voor gekozen de aangetaste blikken in het *sub zero* depot op te slaan en daarmee (letterlijk) het probleem 'te bevriezen'.

Analoge kennis, vaardigheden en apparatuur

De collectie van Eye is en blijft in belangrijke mate analoog. Het is daarom van groot belang dat kennis, vaardigheden en apparatuur blijven bestaan.

Doordat de bioscoopwereld zo goed als volledig is gedigitaliseerd, komt het gebruik van analoge apparatuur voornamelijk nog voor in filmmusea en archieven. Door het wegvallen van de vraag naar nieuwe projectoren en onderdelen worden deze niet meer geproduceerd. Eye is nu bezig om waar mogelijk reserveonderdelen op voorraad te kopen om in de toekomst onderdelen te kunnen vervangen.

Voorheen werd door de bioscooporganisatie een vakopleiding voor operateurs verzorgd. Deze is komen te vervallen. Door de digitalisering van de bioscopen zijn er weliswaar nog veel voormalige operateurs beschikbaar, maar deze beschikken vaak niet over kennis van digitale technieken, die voor het projecteren in Eye ook nodig is. Daarom is Eye nu gestart met vacatures voor de operateurs op te vullen met kandidaten die over digitaal kennis beschikken en deze intern door de eigen medewerkers op te leiden voor analoge projectie. Ook de kennis over het onderhoud van analoge apparatuur (niet alleen projectoren, maar ook viewingtafels) en de handling van analoge films wordt steeds schaarser. Eye is aan het bestuderen hoe dit kan worden opgevangen.

Tot slot wordt ook de kennis over het analoge restauratietraject (materiaal technische kennis en kennis over fotochemische duplicering en ontwikkeling) steeds schaarser. In Nederland is die kennis alleen nog aanwezig bij Eye en bij het filmlaboratorium van Haghefilm. Wereldwijd is het aantal laboratoria sterk afgenomen. Eye werkt met een aantal van deze laboratoria nauw samen.

Samen met Haghefilm wordt sinds 2018 een *traineeship* aangeboden met als doel kennis over analoge restauratie over te dragen aan een nieuwe generatie.

Vastgoed

Eye heeft in 2016 het museumgebouw aangekocht en is nu verantwoordelijk voor het onderhoud van het gehele pand. Hiervoor is door een externe adviseur een meerjarenonderhoudsplan opgesteld, dat periodiek geüpdatet wordt. Op basis van dit plan vormt Eye een voorziening voor groot onderhoud.

10C. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is enthousiast over hetgeen in het afgelopen jaar door de organisatie tot stand is gebracht. In de vier vergaderingen van de Raad van Toezicht (op 29 maart, 2 juli, 20 september en 13 december) is de raad door de bestuurder geïnformeerd over de voortgang van de bedrijfsvoering en de uitvoering van de activiteiten, zoals deze zijn beschreven in de Beleidsnota 2017-2020. Daartoe worden voorafgaand aan de vergadering de leden van de raad geïnformeerd middels schriftelijke (financiële en inhoudelijke) kwartaalrapportages. De raad spreekt zijn waardering uit richting bestuurder en medewerkers voor het succesvol realiseren van de veelheid en diversiteit van taken en projecten. De professionaliteit in de ontwikkeling en uitvoering hiervan dwingt bij de raad bewondering af. De raad onderkent dat het grote commitment van de medewerkers ook een valkuil kan zijn. Dit punt is onder meer aan de orde gekomen tijdens het jaarlijkse gesprek met de OR. De bestuurder heeft aangegeven dat het niveau van het ziekteverzuim (iets hoger dan het landelijk gemiddelde), mogelijk mede het gevolg van een hoge werkdruk, de continue aandacht van het MT heeft en dat er nieuwe stappen zijn gezet om werkdruk en verzuim terug te dringen.

In 2018 is in de raad ook speciale aandacht besteed aan onderwerpen als filmeducatie, collectie-beleid, juridische zaken (auteursrecht/verweesde werken) en marketingbeleid (inclusief een brainstorm over de 'merkbeloofte' van Eye), waarmee de raad inzicht is gegeven in de actuele ontwikkelingen op deze beleidsterreinen. De raad constateert voorts dat de organisatie binnen de financiële kaders van de vierjarige begroting opereert. Maar merkt hierbij wel op dat

door de onzekerheid over het al dan niet compenseren van autonome prijsverhogingen door het ministerie de activiteitenbudgetten van Eye onder druk staan. De raad hoopt dat de minister in 2019 besluit een prijscompensatie voor gestegen prijzen aan de organisatie toe te kennen.

In 2018 is afscheid genomen van accountant EY en heeft de raad, na offertes van en gesprekken met diverse bureaus, accountantskantoor Mazars benoemd tot nieuwe accountant van Eye. De dienstverlening van de accountant wordt periodiek geëvalueerd. De accountant brengt tweemaal per jaar aan de Raad van Toezicht en het bestuur verslag uit van zijn bevindingen (middels het Accountantsrapport en een zgn. Management Letter). De accountant wordt ten minste tweemaal per jaar uitgenodigd in een vergadering van de Raad van Toezicht en/of de Audit Commissie, waarbij gesproken wordt over onder meer de getrouwheid van de jaarrekening en de kwaliteit van de interne organisatie en beheersing. In december 2018 heeft de accountant een aantal aanbevelingen gedaan, die in 2019 door Eye worden geïmplementeerd. Zo wordt bij het schrijven van de paragraaf Risicomanagement in het bestuursverslag beter rekening gehouden met de eisen uit Richtlijnen Jaarverslaggeving en er wordt een voorziening gecreëerd voor jubileumtoelagen (zie financieel verslag).

De raad voert jaarlijks een functionerings-/ voortgangsgesprek met de directeur/bestuurder. Dit heeft in 2018 halverwege het jaar plaatsgevonden, waarbij de raad zeer positief oordeelde over het functioneren van bestuurder. Ook de onderlinge verhouding tussen raad en bestuurder

is wederzijds als prettig en functioneel beoordeeld. Van het functioneringsgesprek is verslag gedaan in de notulen van de vergadering van 20 september 2018.

De bestuurder is voor onbepaalde tijd in dienst. Ook heeft de raad haar interne functioneren geëvalueerd en de uitkomsten hiervan zijn met de bestuurder gedeeld.

Op 1 mei 2018 zijn de statuten van Eye Filmmuseum aangepast. De aanleiding en inhoud hiervan is beschreven in de paragraaf Toepassing Governance Code Cultuur.

Ten slotte heeft de raad in oktober met dank afscheid genomen van twee van haar leden die sinds de opening van het museumgebouw lid van de raad zijn geweest, te weten Hermine Voûte (juridische expertise) en Robbert Aarts (kennis van de (inter)nationale filmsector).

Tijdens een afscheidsdiner zijn beiden bedankt voor hun inzet en bijdragen gedurende de zes jaar dat zij in de raad actief zijn geweest. In de decembervergadering is Marc van Warmerdam (filmproducent) toegetreden als nieuw lid tot de Raad van Toezicht. Nog net voor het einde van het jaar is Gunay Uslu (bedrijfsleven en wetenschappelijk) verwelkomt. Haar zittings termijn is ingegaan op 1 januari 2019.

10D. GOVERNANCE CODE CULTUUR

Het bestuur en de Raad van Toezicht (RvT) onderschrijven de Governance Code Cultuur en zien er actief op toe dat de organisatie functioneert volgens de principes van de code. De wijze waarop Eye de code in 2018 heeft toegepast, is hier nader toegelicht.

Algemeen

Het bestuur en de RvT zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur. De code wordt door Eye onderschreven en toegepast. In 2019 zal informatie over de wijze waarop Eye de code toepast op de vernieuwde website worden vermeld.

Bestuursmodel

De stichting (opgericht in 1952 als voortzetting van het in 1946 opgerichte Nederlands Historisch Film Archief) kent sinds 2003 het Raad van Toezicht model met eenhoofdig bestuur/directie (hierna: het bestuur).

De statuten en reglementen van Eye stemmen overeen met de Code.

Op 1 mei 2018 zijn de statuten van Eye Filmmuseum aangepast. De reden hiervoor was tweeledig.

De toenmalige stichting Nederlands Filmmuseum is in 2010 gefuseerd met een drietal andere filmorganisaties tot sectorinstituut voor de film. Destijds is gekozen om als statutaire naam stichting Film Instituut Nederland te voeren en in de praktijk het nieuwe instituut Eye Film Instituut Nederland te noemen. De stichting wordt door het ministerie van OCW met ingang van de cultuurplanperiode 2013-2016 niet meer aangemerkt als sectorinstituut, maar als

sectorondersteunende instelling met kerntaken op het gebied van behoud, beheer en ontsluiting van filmisch erfgoed en een aantal ondersteunende functies voor de filmsector op het gebied van nationale filmeducatie en internationale promotie van de Nederlandse film en filmcultuur.

De RvT heeft in 2018, op voorstel van de bestuurder, besloten de statutaire naam aan te passen aan de reeds in het handelsverkeer gebruikte naam en deze te veranderen in: (stichting) Eye Filmmuseum.

Binnen het bestuur en raad leefde daarnaast de wens om de mogelijkheid te hebben raadsleden langer aan zich te kunnen binden dan de in 2010 vastgelegde twee termijnen van drie jaar.

Met name voor de leden die een bepaalde portefeuille beheren (zoals bv. de leden van de Audit Commissie) is een totale zittingstermijn van zes jaar als te kort beoordeeld. Bij een dergelijk korte periode gaat te snel teveel kennis over de organisatie verloren.

De statuten zijn in 2018 zodanig aangepast dat het vanaf 1 mei statutair mogelijk is om als lid van de raad voor een derde termijn van drie jaar benoemd te worden (zie ook het rooster van aftreden). Herbenoeming van een lid vindt plaats na interne overweging, waarbij onder andere de samenstelling (aanwezige competenties, diversiteit, en dergelijke) van de Raad van Toezicht in de besluitvorming hierover wordt betrokken.

Bestuur

Het bestuur bestaat statutair uit een eenhoofdige directie: Sandra den Hamer. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur heeft in 2015 twee titulaire adjunct-directeuren benoemd, Ido Abram (inhoudelijk) en Stan Spijkerman (zakelijk).

Het bestuur stelt in de vierjaarlijkse beleidsplannen de missie en visie van de instelling voor de betreffende periode vast.

Beleidsplannen zijn de resultante van een intensief proces. In de beleidsnota's zijn de in de Regeling op het Specifiek Cultuurbeleid 2017-2020 opgenomen taken en activiteiten beschreven. Hierin zijn onder andere meegewogen de uitkomsten van diverse publieks- en andere stakeholdersonderzoeken, en van speciaal voor dit doel georganiseerde bijeenkomsten met nationale en internationale experts en stakeholders.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en in het bijzonder voor de vervulling van de wettelijke taken die verbonden zijn aan overheids-subsidiering.

De organisatie kent een op de instelling toegesneden systeem voor risicobeheersing en interne controle. De accountant toetst de interne risicobeheersingsmaatregelen, alsmede het interne controlesysteem, en rapporteert hierover in de jaarlijkse managementletter aan bestuur en Raad van Toezicht.

Het bestuur meldt alle nevenfuncties aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel tegenstrijdig belang.

Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur heeft in samenspraak en met goedkeuring van de Raad van Toezicht in 2014 de reglementen voor de Raad van Toezicht en het bestuur vastgesteld. Hierin zijn de respec-

tieve taken en bevoegdheden vastgelegd, alsmede de onderlinge samenhang en de onderlinge taakverdeling en werkverdeling tussen bestuur en Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht: taken en bevoegdheden

In het reglement van de Raad van Toezicht zijn onder andere de volgende taken en bevoegdheden vastgelegd:

- De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting. De raad grijpt waar nodig in en staat het bestuur met raad terzijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de stichting en weegt daarbij de belangen af van de bij de stichting betrokkenen en de stakeholders.
- Ten aanzien van het bestuur van de stichting behoren in ieder geval tot de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht: benoeming, ontslag en schorsing van het bestuur en de vaststelling van het salaris en de regeling van de overige arbeidsvoorwaarden van het bestuur.
- Het verlenen van instemming met de vaststelling en wijziging van een bestuursreglement door het bestuur; het goedkeuren van statutenwijziging, fusie of ontbinding van de stichting, alsmede het doen van voorstellen tot wijziging van de statuten of ontbinding van de stichting; het al dan niet goedkeuren van door het bestuur genomen besluiten en opgestelde beleidsplannen en het goedkeuren van het jaarverslag, inclusief jaarrekening.

- De raad benoemt de externe accountant na advies van het bestuur en de Audit Commissie, en stelt diens beloning vast.

In 2013 is door de Raad van Toezicht het Beloningsbeleid van het bestuur en de leden van de raad vastgesteld:

- Aan de leden van de Raad van Toezicht wordt geen beloning toegekend.
- Het salaris van de bestuurder wordt bij benoeming vastgesteld door de Raad van Toezicht, die daarbij rekening houdt met de ervaring van de bestuurder, met de beloning die de bestuurder in de voorgaande functie ontving, met hetgeen gebruikelijk is in de culturele sector en met de wettelijke grenzen.
- Ten aanzien van het salaris zal te allen tijde gelden dat dit niet bovenmatig is, in overeenstemming is met hetgeen maatschappelijk als aanvaardbaar wordt beschouwd en dat dit nooit het niveau mag overschrijden van het in de Wet Normering Topinkomens genoemde maximale salaris.

Het salaris van de bestuurder wordt periodiek aangepast op basis van de resultaten van een jaarlijks te houden functioneringsgesprek tussen (een deel van) de RvT en de bestuurder. De uitkomsten hiervan worden in en met de voltallige raad besproken en worden in de notulen van de eerste daaropvolgende vergadering van de raad vastgelegd.

In 2014 tenslotte is door het bestuur en de raad het *Treasury- en Financieringsstatuut* vastgelegd met betrekking tot het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de inkomende en uitgaande geldstromen en de hieraan verbonden risico's.

Raad van Toezicht: vergaderingen

De raad vergadert viermaal per jaar. De agenda van de vergaderingen kent een aantal vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals: realisatie van activiteiten en monitoring van het financiële beleid. In de maart-vergadering wordt jaarlijks het jaarverslag (bestuursverslag, jaarrekening en prestatieverantwoording) vastgesteld. Eenmaal in de vier jaar wordt de beleidsnota (inclusief begroting) van de organisatie vastgesteld, die ten grondslag ligt aan de subsidiering door de rijks- en gemeentelijke overheid.

Daarnaast wordt in de RVT-vergadering met regelmaat een inhoudelijk onderwerp geagendeerd, waarbij medewerkers van verschillende sectoren of afdelingen een presentatie houden van activiteiten of beleidsvoornemens. Kandidaten voor vacatures in de Raad van Toezicht worden op voordracht van het bestuur en een delegatie van de raad, door de hele raad beoordeeld en benoemd.

Nieuwe leden krijgen een korte introductie in het bedrijf.

Jaarlijks vindt er een intern evaluatiegesprek plaats. Hierin bespreekt de Raad van Toezicht haar functioneren en wordt bepaald in welk opzicht de leden behoefte hebben aan verdieping of verbreding van hun kennis.

In de bijlage is de samenstelling en het rooster van afreden van de Raad van Toezicht opgenomen.

Raad van Toezicht: nevenfuncties

In het bestuursverslag van de stichting wordt opgenomen de profielschets voor de raad en de relevante (neven)functies van de toezichthouders en het bestuur (zie bijlage). Voor zover leden van de RvT op voordracht of met goedkeuring van derden zijn benoemd, wordt daarvan ook melding gemaakt.

De leden doen opgave van hun nevenfuncties, waaronder – maar niet beperkt tot – bestuursfuncties, commissariaten en adviseurschappen. Indien en voor zover hier sprake van is, dient een lid van de RvT melding te doen van zakelijke banden tussen de stichting en een andere rechtspersoon of onderneming waarmee het betreffende lid – direct dan wel indirect – persoonlijk is betrokken.

Als een raadslid een nevenfunctie aanvaardt, die gezien de aard of het tijdsbeslag van betekenis is voor zijn functioneren, vraagt hij vooraf goedkeuring van de Raad van Toezicht.

De leden van de Raad van Toezicht aanvaarden dus niet zonder meer nevenfuncties als deze de belangen van de organisatie zouden kunnen raken. De nevenfuncties van de leden van de raad, alsmede van de bestuurder zijn opgenomen in een aparte bijlage.

Raad van Toezicht: taken en bevoegdheden van de voorzitter

De voorzitter van de RvT bereidt samen met de bestuurder de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor de juiste informatievoorziening en zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het goed functioneren van de Raad van Toezicht.

De voorzitter is namens de raad het voornaamste aanspreekpunt voor bestuur; initieert de evaluatie van het functioneren van de RvT en bestuur/directie en ziet erop toe dat de contacten tussen Raad van Toezicht en bestuur/directie naar behoren verlopen.

De organisatie draagt zorg voor de goede ondersteuning van de voorzitter van de raad in de persoon van een secretaris.

Raad van Toezicht: Audit Commissie

Uit zijn midden benoemt de RvT een Audit Commissie (AC) van tenminste twee leden.

Sinds 2013 is Siebe van Elsloo voorzitter van de AC en sinds 2015 is Lex ter Braak lid van de Audit Commissie. De AC bespreekt met het bestuur in het bijzijn van de bestuurder en de zakelijk adjunct directeur (Stan Spijkerman), voorafgaand aan elke reguliere vergadering van de raad (dus viermaal per jaar), de financiële stand van zaken van de organisatie, inclusief de inschatting door het bestuur van de te verwachten risico's, alsmede een overzicht van recente activiteiten en ontwikkelingen.

Eenmaal per jaar (maart) bespreekt de AC met het bestuur en de zakelijk adjunct directeur het jaarverslag (inclusief de jaarrekening). Twee maal per jaar spreekt de AC de accountant, in de laatste vergadering van het jaar is het onderwerp de Managementletter, in de maart-vergadering de concept-Jaarrekening en het Accountantsrapport.

Bespreking van de notulen van de vergaderingen van de AC behoren tot een van de standaard items van de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Gevraagd en ongevraagd adviseert de AC de raad op punten van financieel beleid, de (jaar)begroting en jaarrekening, de vierjaarlijkse begroting bij de beleidsnota en de kandidatuur van een nieuw aan te stellen accountant.

OR

Het bestuur vergadert vier keer per jaar met de Ondernemingsraad, vaak in aanwezigheid van de zakelijk adjunct-directeur en het hoofd P&O. Eenmaal per jaar vergadert de OR met de Raad van Toezicht in het bijzijn van het bestuur.

Vertrouwenspersoon

Eye beschikt in 2018 over een vertrouwenspersoon (in 2019 is een tweede vertrouwenspersoon aangesteld). Medewerkers die onregelmatigheden menen waar te nemen en/of zich op de werkvloer onheus bejegend voelen kunnen dit zonder risico voor hun positie bij de vertrouwenspersoon melden. Als medewerkers onregelmatigheden te melden hebben die het bestuur zelf betreffen, dan kunnen zij dit melden aan de voorzitter van de RvT.

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter: Alexander Rinnooy Kan (herbenoemd in 2018 tot 2 oktober 2021)

Siebe van Elsloo (lid en voorzitter Audit Commissie) (herbenoemd in 2018 tot 2 oktober 2021)

Lex ter Braak (lid en lid Audit Commissie) (herbenoemd in 2018 tot 11 december 2021)

Caroline Princen (lid)(herbenoemd in 2018 tot 2 oktober 2021)

William Uricchio (lid)(benoemd tot 28 september 2019)

Marc van Warmerdam (lid)(benoemd in 2018 tot 13 december 2021)

Gunay Uslu (lid)(benoemd in 2018 tot 1 januari 2022).

Uitgetreden in 2018:

Hermine Voûte

Robbert Aarts

Elk lid heeft een eigen specifieke deskundigheid, kennis en expertise die ten dienste staat van de uitvoering van de taken van de Raad van Toezicht. De expertises variëren van bestuurlijke ervaring, juridisch en financiële kennis, kennis van de museale en wetenschappelijke wereld, kennis van de nationale en internationale film-sector tot het hebben van specifieke netwerken. In zijn samenstelling heeft de raad aandacht voor leeftijd, etnische achtergrond en geslacht.

10E. CODE CULTURELE DIVERSITEIT

Ons mantra voorafgaand aan de opening van het nieuwe museumgebouw was: Eye is er voor iedereen. We willen voor iedereen een toegankelijke plek zijn. Zowel fysiek als in overdrachtelijke zin.

Middels een aantal faciliteiten (bv liften) zijn alle ruimtes in het gebouw goed toegankelijk voor minder validen. Via Nederlandse ondertiteling van buitenlandse films en Engelse ondertiteling van Nederlandse films, is het merendeel van de vertoonde films goed door doven en slechthorenden te volgen. Via een ringleiding in alle zalen wordt met behulp van een op aanvraag te verkrijgen kastje het geluid verstrekt.

FM systeem

Het FM Base systeem (radio frequentie) is een versterker die in de zaal is geplaatst. De gebruiker (drager van het gehoortoestel) draagt een nek-ontvanger/halslus. Mensen die een gehoortoestel dragen, kunnen met behulp van zo'n gehoorsysteem beter genieten van film. Het geluid van de voorstelling wordt door het FM systeem opgevangen, doorgezonden naar de nekontvanger en ontvangen door het gehoortoestel.

Ook doet Eye mee aan audiodescriptie voor blinden en slechtzienden. Audiodescriptie/ondertiteling is door het Filmfonds verplicht gesteld voor Nederlandse speelfilms, documentaires en lange animatiefilms met een bioscoop-uitbreng. Bij tentoonstellingen en bijzondere evenementen als de Museumnacht worden rondleidingen en workshops in gebarentaal aangeboden.

Ook streeft Eye in haar personeelsbestand naar inclusiviteit. De man-vrouw verhouding in Eye toont enige oververtegenwoordiging van vrouwen in het personeelsbestand.

Uitgangspunt in het presentatie- en collectiebeleid van Eye is (artistieke) kwaliteit. Maar ook maatschappelijk engagement en actualiteit is een van uitgangspunten waarop het film- en tentoonstellingsbeleid is gebaseerd. Eye besteedt aandacht aan sociaal maatschappelijke issues en streeft ernaar om een zo evenwichtig mogelijk aanbod van mannelijke en vrouwelijke filmmakers en kunstenaars te realiseren.

In 2017 had 84% van de Amsterdammers de Nederlandse nationaliteit en iets meer dan de helft (53%) een migratieachtergrond. Het aandeel inwoners met een migratieachtergrond neemt al jaren heel geleidelijk toe, maar de samenstelling van deze groep Amsterdammers verandert. Voor de statistiek heeft iemand een migratieachtergrond als de persoon in het buitenland is geboren of als (één van) beide ouders in het buitenland is/zijn geboren.

De 'klassieke' migranten (Amsterdammers met een migratieachtergrond uit Suriname en de Antillen, 77.165 personen; Marokko, 76.108; Turkije, 43.501) vormen in Amsterdam de grootste groepen; tezamen iets meer dan 35%, waar migranten met een westerse achtergrond 18% van de populatie vormen en autochtone Nederlanders 47%.

Bron Gemeente Amsterdam OIS

Eye constateert dat inclusie en diversiteit van publiek en personeel voor mensen met een niet-westerse achtergrond verbeterd kan en moet worden.

Met name via onze afdeling Educatie bereiken we met schoolbezoeken aan Eye wel al een groot deel van de jeugd met een niet-westerse achtergrond.

Voor de ontwikkeling van het jongerenprogramma MovieZone betreft de afdeling Educatie een denktank van zes mensen in de leeftijd 16-21, in meerderheid met een bi-culturele achtergrond. Zij bedenken en maken (video)content voor het Instagram account van MovieZone. Het team is te volgen op de site [instagram.com/moviezone_nl/](https://www.instagram.com/moviezone_nl/).

Bij afdelingen waar de doorstroom van personeel relatief hoog is (baliemedewerkers en facilitair) loopt de aanname van medewerkers met een niet-westerse achtergrond goed.

Op afdelingen, met name die waar film-specialistische kennis worden gevraagd, is de doorstroom van personeel (zeer) beperkt en daarmee de kans om ook hier tot een meer met de Amsterdamse bevolking in overeenstemming zijnde afspiegeling te komen. Voor het introduceren van bijvoorbeeld ingroei functies op deze plekken bestaat, met het teruglopen van het effectieve budget als gevolg van autonome prijsstijgingen, op korte termijn eveneens nauwelijks tot geen ruimte tot uitbreiding.

Wel hebben bij gelijke geschiktheid, kandidaten met een niet-westerse achtergrond bij vervulling van vacatures de voorkeur. Waarbij competenties die niet-direct vakinhoudelijk zijn, eveneens worden meegenomen in de beoordeling van de kandidaten.

Het publiek in Eye kan hoofdzakelijk als blank en hoog opgeleid worden gekenschetst. Publiek van een bi-culturele achtergrond is in de minderheid. Met programma's als *Eye Shadow*, de *Nederlandse Filmmacht*, de door EXPOSED georganiseerde openingen van de tentoonstellingen, etc., de samenwerking met de Nederlandse Filmacademie in het *Keep an Eye Festival*, of geheel anders, de samenwerking met de Voedselbank in Amsterdam-Noord en de Filmclub Noord, probeert Eye wel degelijk ook voor deze doelgroep(en) toegankelijk te zijn.

EXPOSED is eveneens betrokken bij het 'vertalen' van het programma in Eye naar meerdere diverse doelgroepen.

Het is duidelijk dat er op dit punt in Eye nog veel moet veranderen, maar ook dat dit een zaak is die nog jaren onze aandacht zal vragen. Eye dient hierop een actief beleid te formuleren en te implementeren (hiertoe zijn in 2019 al verschillende aanzetten gegeven en is de Eye Diversiteitsraad opgericht).

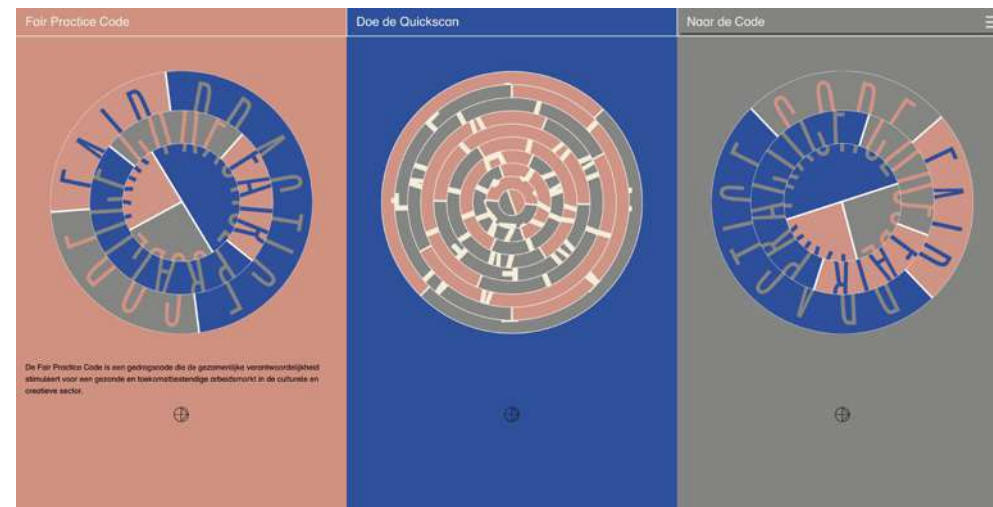
10F. FAIR PRACTICE CODE

Fair practice staat voor een betere arbeidsmarktpositie voor kunstenaars en goed werkgeverschap van opdrachtgevers. De Fair Practice Code is gezamenlijk opgesteld door makers, werkgevers, vakbonden, beroepsgroepen en andere partners uit de creatieve en culturele sector.

De Sociaal Economische Raad en de Raad voor Cultuur hebben in het adviesrapport *Passie gewaardeerd* geconcludeerd dat de sector weliswaar hoogwaardig en internationaal toonaangevend is, maar dat er ook sprake is van een zekere uitholling en van een zorgelijke arbeidsmarkt.

De Fair Practice Code is een concrete uitwerking van de arbeidsmarktagenda. De ontwikkeling, toepassing en evaluatie van de Fair Practice Code is een vast onderdeel van doorgaande maatschappelijke dialoog. Het is daarin een normatief kader voor duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in de kunst, cultuur en creatieve industrie.

Eye erkent en honoreert collectieve (auteursrechtelijke) afspraken en het belang van collectieve verantwoordelijkheid in de filmsector en is -voor zover het niet strijdig is met de toepassing van de AVG- voorstander van openheid in zijn beleid en bedrijfsvoering. Voorts onderschrijft Eye het beleid dat inzet op realistische beloning en arbeidsvoorwaarden, groei en ontwikkeling van menselijk kapitaal. Het is daarbij wel van belang te bedenken dat een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is dat de overheid voldoende middelen beschikbaar stelt om de verrichte arbeid ook inderdaad marktconform te kunnen honoreren.

www.fairpracticecode.nl

GEN

11. BIJLAGEN

BIJLAGE 1. DIVERSE LEZINGEN EN PRESENTATIES (COLLECTIE & ACADEMISCHE FUNCTIE)

Gemiddeld drie keer per jaar houden internationale sprekers gastlezingen in het Eye Collectiecentrum over kwesties rondom conservering en presentatie van en onderzoek naar archieffilms in het kader van de ASCA Research Group *Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition*.

In de eerste maanden van 2018 hielden Jane Gaines (professor Film Program/School of the Arts, Columbia University) de lezing *Mechanical Reproducibility: The Theoretical and Archival Status of the Dupe Print* en verzorgde ze ook een inleiding bij het Cinema Concert van de nieuwe restauratie van *Shoes* (Lois Weber, 1916) getiteld *Lois Weber's Shoes (1916) and American Lit: The Seduction of the Shop Girl*.

Eind april heeft Stille Film Curator Elif Rongen-Kaynakci tijdens de conferentie *Pola Negri and the Vicissitudes of Stardom* een keynote verzorgd over het werk van Pola Negri, de Poolse diva van de stille film. De conferentie is georganiseerd door het Poolse Nationale Filmarchief (FINA).

In de FIAF Conferentie in Praag (22-27 april) heeft Elif Rongen deelgenomen aan een panel *Sharing: Loans and Exchange among FIAF Affiliates*. Het congres had als thema *sharing* en vond plaats in het Nationale Filmarchief van Praag. Anne Gant, Hoofd Filmconservering & Digital Access, heeft als lid van de Technical Commission van FIAF tijdens de conferentie deelgenomen aan bijeenkomsten van de commissie.

Giovanna Fossati heeft in de serie *Pioneering Filmkultur* in het Deutsche Filminstitut, Frankfurt (11 juni) een lezing gegeven. De serie maakt onderdeel uit van het *Masterprogramma Filmkultur: Archivierung, Programmierung, Präsentation* van de Goethe-Universität. Tijdens haar bezoek heeft zij ook een bezoek gebracht aan het filmarchief van het DIF in Wiesbaden.

Gemiddeld drie keer per jaar vinden er gastlezingen in het Eye Collectiecentrum plaats over kwesties rondom conservering en presentatie van, en onderzoek naar, archieffilms in het kader van de ASCA Research Group *Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition*.

Op 23 maart, in het kader van de ASCA Research Group *Moving Images: Preservation, Curation, Exhibition*, hield Christian Olesen (Eye Scholar-in-Residence) voor medewerkers van Eye en de UvA een gastlezing over twee van zijn onderzoeksprojecten: *MIMEHIST: Annotating Eye's Jean Desmet Collection* (2017-2018) en *The Sensory Moving Image Archive* (SEMIA, 2017-2019).

De titel van zijn lezing was: *Videographic Film Historiographies: Annotating and Visualizing Film Archives in Digital Historical and Artistic Research*.

Op 15 juni hield Maral Mohsenin (Universiteit van Lausanne/UvA) in de Filmzaal een lezing met als titel *Digital Technology in Film Archives: Discourses and Techniques*.

Senior Curator Nederlandse Film Rommy Albers heeft in september en oktober groepen studenten van de Rijksuniversiteit Groningen en Erasmus Universiteit Rotterdam ontvangen in het Eye Collectiecentrum. De Groninger studenten kregen een algemene inleiding over Eye (collectie, beleid, conservering en presentatie). Het gastcollege voor de studenten uit Rotterdam ging specifiek over de problematiek rondom digitalisering op het gebied van onderzoek, rechten en presentatie.

De Kring van Senioren – een van de kringen van de Amsterdamse Universiteits Vereniging, de AUV – heeft eveneens een bezoek gebracht aan het Eye Collectiecentrum. Deze kring organiseert voor gepensioneerd medewerkers van de UvA maandelijks excursies aan een universitair instituut of een met de universiteit gelieerde instelling.

BIJLAGE 2. ROOSTER VAN AFTREDEN LEDEN RAAD VAN TOEZICHT

Naam leden	Aanvang	einde 1e termijn	einde 2e termijn	einde 3e termijn	
Alexander Rinnooy Kan	02-10-12	02-10-15	02-10-18	02-10-21	
Siebe van Elslloo	02-10-12	02-10-15	02-10-18	02-10-21	
Hermine Voûte	02-10-12	02-10-15	02-10-18	Teruggetreden	
Caroline Princen	02-10-12	02-10-15	02-10-18	02-10-21	
Robbert Aarts	02-10-12	02-10-15	883.319	Teruggetreden	
Lex ter Braak	11-12-15	11-12-18	11-12-21		
William Uricchio	28-09-16	28-09-19			
Marc van Warmerdam	13-12-18	13-12-21			
Gunay Uslu	01-01-19	01-01-22			

BIJLAGE 3. NEVENFUNCTIES LEDEN RAAD VAN TOEZICHT

Alexander Rinnooy Kan

(voorzitter)

Funcities naast het Eerste Kamerlidmaatschap:

Voorzitter Libris stichting vanaf 21 december 2018

Lid klankbordgroep van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving vanaf 6 december 2018

Voorzitter Raad van Toezicht Museum

Boerhaave vanaf 25 september 2018

Lid Raad van Advies Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam vanaf 1 september 2018

Voorzitter van de Instituutsadviesraad CWI (Centrum Wiskunde & Informatica) vanaf 13 juni 2018

Verkenner versterking beroepsgroep voor leraren ministerie van OCW vanaf 11 juni 2018

Voorzitter Agenda GGZ Gepast gebruik & transparantie (AGGT) vanaf 15 januari 2018

Lid Raad van Advies Effectief Altruïsme vanaf 1 mei 2017

Lid Raad van Advies DeedMob vanaf 1 april 2017

Lid Raad van Advies KIS vanaf 1 april 2017

Lid Raad van Advies Stichting Nationaal Monument MH17 vanaf juni 2016

Voorzitter Raad van Toezicht Podium De Balie te Amsterdam vanaf 31 mei 2016

Lid Raad van Advies BorderXingInfo vanaf 1 mei 2016

Voorzitter Raad van Toezicht Manifesta vanaf april 2016

Voorzitter Raad van Advies Diabetesvereniging Nederland vanaf 2016

Voorzitter Big Data Alliance (BDA) vanaf 24 juni 2015

Lid Internationale Adviesraad Teijin, Japan vanaf 1 mei 2015

Voorzitter Raad van Advies Thema Instituten (UU) vanaf 1 januari 2015

Voorzitter Avond van Wetenschap en

Maatschappij vanaf 2015

Lid Raad van Commissarissen Siemens

Nederland vanaf 2 december 2014

Lid College van Regenten Prof. F. de Vries-Stichting vanaf 1 mei 2014

Lid bestuur World Connectors vanaf september 2013

Universiteitshoogleraar economie en bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam vanaf 1 september 2012

Lid Raad van Advies Stichting Instituut GAK vanaf 2012

Voorzitter Raad van Advies ACE (Amsterdam Center for Entrepreneurship) vanaf 6 juni 2011

Voorzitter Apeldoorn Conference Series vanaf 2009

Lid Instituutsadviesraad CWI (Centrum Wiskunde & Informatica) vanaf 1 april 2018 tot 12 juni 2018

Voorzitter bestuur Stichting Folia Civitatis vanaf 1 september 2012 tot 1 december 2018

Lid bestuur Blockbusterfonds vanaf 18 april 2012 tot 1 januari 2019

Lid Raad van Advies Mr. Hans van Mierlo Stichting vanaf 2012 tot 31 december 2018

Voorzitter Raad van Advies Universiteit voor Humanistiek vanaf september 2011 tot 10 oktober 2018

Voorzitter Raad van Toezicht Academisch Medisch Centrum (AMC), Universiteit van Amsterdam vanaf 1 februari 2007 tot 31 januari 2018

Voorzitter Raad van Toezicht Prins Bernhard Cultuurfonds tot 17 december 2018

Voorzitter Care Summit tot 1 juli 2018

Siebe van Elsloo

(lid RvT en voorzitter Audit Commissie)
Functies naast Lid RvB en CFO a.i. (bezoldigd)
Buma/Stemra, Lid van het bestuur (bezoldigd)
Stichting Buma Beleggingsfonds en Lid van het bestuur (bezoldigd) Stichting Stemra Beleggingsfonds
Lid Raad van Toezicht en voorzitter Audit Commissie (bezoldigd) Stichting Cito
Lid van het bestuur/penningmeester (onbezoldigd)
De Groene Beheer – Groene Amsterdammer
Lid van het bestuur Stichting 1877

Lex ter Braak

(Lid RvT en lid van de Audit Commissie)
Lid Bestuur AKZO Nobel Art Foundation
Voorzitter (tot september 2018) Presentatie instelling De Appel
Voorzitter bestuur Literair tijdschrift De Revisor
Lid Raad van Advies Elisabeth Strouven Fonds
Lid Raad van Bestuur Museum voor hedendaagse kunst MU-HKA Antwerpen
Lid van de Commissie Beeldende Kunst Raad voor Cultuur
Lid College van Advies Elisabeth Strouven Fonds

Caroline Princen

(Lid RvT)
Voorzitter Raad van Toezicht UMC Utrecht
Voorzitter Monitoring Commissie Talent naar de Top
Voorzitter Raad van Commissarissen Ordina
Bestuurslid Stichting Steun VUmc Alzheimer-centrum
Member IMD Foundation Board IMD Business School (geëindigd november 2018)
Raad van Commissarissen Royal FloraHolland (geëindigd juni 2018)

William Uricchio

(lid RvT)
Board of Directors, Silbersaltz Film Festival (Berlin/Halle)
Board of Advisors, PublicSpaces (NL)
[series editor] Playful Thinking (book series, MIT Press)
[associate editor] The International Journal of Cultural Studies
[advisory board] Revue Intermédialités/ Intermediality, Montreal
[scientific board] Social Theory, Communication and Media Studies, Rome
[advisory board] ECSUS European Journal of Media Studies, Amsterdam
[advisory board] University of Amsterdam Press Media Matters Series
[editorial board] Games and Culture

Marc van Warmerdam

(Lid RvT)
Functies naast Directeur/bestuurder Muziek-theatergezelschap Orkater en DGA Graniet Film
Lid Raad van Toezicht Schouwburg Kunstmin, Dordrecht
Bestuurslid Stichting Louis Hartlooper, Utrecht

Gunay Uslu

(Lid RvT)
Voorzitter, Corendon Foundation
Adviseur, Raad voor Cultuur, lid commissie sector musea + monitoring commissie
Adviseur, Vereniging Rembrandt
Comité van Aanbeveling, Stichting MeerJazz
Raad van Toezicht, Migratie Museum, Den Haag
Onderzoeker, Amsterdam School for Heritage and Memory, Universiteit van Amsterdam
Docent Cultuurwetenschappen (Museumstudies, Erfgoedstudies) UvA
Lid onderzoeksgroep The East & Europe

BIJLAGE 4.
NEVENFUNCTIES
BESTUURDER
SANDRA DEN
HAMER

Voorzitter Stichting Museumnacht Amsterdam
Voorzitter Association des Cinémathèques
Européennes (ACE)
Bestuurslid Stichting Dansmakers Amsterdam
Lid Dutch Creative Council
Bestuurslid Cinema Digitaal
Bestuurslid Stichting Eurosonic/Noorderslag
Groningen
Bestuurslid Stichting Het Nieuwe IJ
Raad van Advies Inscience Film Festival
Nijmegen

BIJLAGE 5A. HOOFDSPONSORS EYE

ENGIE
WAD Depots
BankGiro Loterij

BankGiroLoterij

BIJLAGE 5B. PROJECT- PARTNERS EYE

Amvest
Panasonic
Solvinity
Rabobank
Gofilex
VPRO
Albemarle

Rabobank

BIJLAGE 5C. EYE CONNECT

BakkerCrossMedia
Beam Systems
Bouwbedrijf M.J. de Nijs & Zonen
DNB
Gom
Meijburg & Co (KPMG)
Monalyse
Overhoeks Development
Rabobank Amsterdam
Selectcatering
Konica Minolta
Limoengroen
MovingMedia

BIJLAGE 6. MEDIA- OVERZICHT 2018

Exponentiële stijging bereik en advertentiewaarde in 2018

Inleiding

In 2018 is het potentieel bereik van de free publicity gestegen met 73% ten opzichte van het jaar daarvoor. In totale aantallen komt dit neer op ruim 250 miljoen keer dat iemand een artikel heeft gezien of gelezen waarin Eye stond vermeld. In totaal zijn er 3.052 artikelen gepubliceerd, waarvan 2.227 online. De advertentiewaarde is het afgelopen jaar met 31% gestegen. Dit komt neer op een absoluut aantal van ruim 8 miljoen euro aan waarde die kon worden verkocht aan het plaatsen van advertenties.

De totaalcijfers van alle geprinte en online media zijn gegenereerd op basis van de gegevens uit Monalyse, onze media-analyse monitor. Internationale media zijn wel opgenomen in het overzicht voor zover deze bij Eye bekend waren, maar zijn niet meegerekend in de totale aantallen aan bereik en advertentiewaarde. De social mediacyfers zijn eveneens buiten beschouwing gelaten. Voor een beknopt overzicht van deze cijfers wordt verwezen naar het Jaaroverzicht dat is aangeleverd door Monalyse zelf.

Tentoonstellingen

Een deel van de verklaring aan gestegen bereik en advertentiewaarde is te danken aan de succesvolle tentoonstellingen van Alex van Warmerdam – met 164 nieuwsberichten – en Ryoji Ikeda – met 97 nieuwsberichten. Er is een piek waar te nemen in week 24 (maand juni) door de grote hoeveelheid nieuws die verscheen rondom de tentoonstelling van Van Warmerdam die in dat weekend van start ging. In het Jaaroverzicht van

Monalyse wordt ook duidelijk dat de tentoonstelling van Van Warmerdam een advertentiewaarde opleverde van tegen de € 750.000 en een potentieel bereik van ruim 15 miljoen, en dat de tentoonstelling van Ryoji Ikeda zorgde voor een advertentiewaarde van ruim € 280.000 en een potentieel bereik van meer dan 10 miljoen.

Filmprogramma's en retrospectieven

Het retrospectief van Billy Wilder heeft ook veel bereik en advertentiewaarde gegenereerd; respectievelijk een kleine 10 miljoen aan potentieel bereik en tegen de € 450.000 aan advertentiewaarde. Voornamelijk tussen de maanden juni en augustus is er veel gepubliceerd dat de stijging van de cijfers in die maanden ten opzichte van de rest van het jaar verklaart. In totaal zijn er meer dan tachtig artikelen verschenen rondom deze Hollywoodlegende. Een prominent aantal dagbladen heeft veel geschreven naar aanleiding van het retrospectief. Bovendien zijn er twee radio-uitzendingen geweest die hier zendtijd aan hebben besteed.

Het themaprogramma *The Man Machine* heeft eveneens een (klein) deel van het totale bereik veroorzaakt. Het themaprogramma is 32 keer genoemd in de media, vaak in combinatie met de Ryoji Ikeda tentoonstelling, en heeft daarmee in potentie een kleine 2 miljoen mensen bereikt. Het andere themaprogramma *1968: You Say You Want a Revolution* heeft met 26 publicaties voor de hoogste advertentiewaarde van de twee gezorgd, namelijk een kleine €130.000.

Reeksen

De *Xtended* reeks heeft voor een zeer groot deel van het bereik en advertentiewaarde in 2018

VERVOLG BIJLAGE 6. MEDIAOVERZICHT 2018

gezorgd. De VR-installatie *Carne y Arena* van Alejandro Iñárritu, met zelfs 49 vermeldingen in de maanden juni en juli, droeg voornamelijk bij aan de flinke stijging. In totaal heeft zijn installatie in potentie ruim 7 miljoen mensen bereikt met een advertentiewaarde van ongeveer € 350.000. Marina Abramovic' VR-werk *Rising* nam een groot deel van de stijging in de maand november voor haar rekening. Wel liefst twintig keer kwam zij in die maand voorbij in diverse publicaties. Dit kwam neer op een potentieel bereik van 2 miljoen mensen en € 300.000 aan advertentiewaarde.

Algemeen

Het nieuws over de schenking van het archief van Marten Toonder aan Eye heeft in week 45 (maand november) voor zeer veel mediaberichten gezorgd. Een indrukwekkend aantal van 51 keer kwam dit nieuwsfeit voorbij in de media. De kleine verdubbeling van de maand november in verhouding tot de rest van het jaar is dus mede te danken aan deze schenking. Dit resulteerde in een totaal potentieel bereik van ruim 8 miljoen mensen.

De nieuwswebsite Nu.nl heeft ook een aardige hoeveelheid aan nieuwsberichten over Eye gepubliceerd. Iedere publicatie heeft een potentieel bereik van 2 miljoen bezoekers waardoor het totale bereik ook is gestegen. Vooral in de maand november is er in verhouding meer over ons verschenen op deze populaire website dan in de rest van het jaar.

Een bijzondere vermelding gaat bovendien uit naar het fragment in een uitzending van *De Wereld Draait Door* waarin onze 70mm vertoning van *The Sound of Music* kort werd gepromoot.

Netwerk marketing en pers

Een andere verklaring van de stijging naast de inhoudelijke is mogelijk te vinden in de werkzaamheden rondom marketing, communicatie, pers en publiciteit. De inspanningen van de afdeling Marketing & Communicatie kunnen ook geleid hebben tot een toename van publiciteit in de media. Dit kan onder andere te danken zijn aan de verbeterde en intensievere contacten met de pers.

Conclusie en vooruitzicht

In het afgelopen jaar is er een flinke stijging geweest van het mediabereik en advertentiewaarde aan free publicity. Vooral in de maanden juni, juli, augustus en november was er een flinke piek aan mediaberichten waar te nemen. Dit was voornamelijk te danken aan nieuws rondom de succesvolle tentoonstellingen van Alex van Warmerdam en Ryoji Ikeda, het retrospectief van Billy Wilder, en de Xtended-reeksen *Carne y Arena* en *Rising*.

Op basis van deze statistieken is te verwachten dat er in 2019 een mogelijke stijging aan free publicity zal zijn rondom het retrospectief van Isabelle Huppert, en de tentoonstellingen van William Kentridge en Andrej Tarkovski. Dit betekent dat er een verwachte piek rond de zomermaanden 2019 zal zijn.

BIJLAGE 7.

BEGROTING

EYE FILMMUSEUM

2019

Baten		
film en tentoonstellingen	2.305.000	
educatie en collectie	413.000	
winkel, horeca, zaalverhuur	2.006.000	
subsidie OCW	10.611.000	
overige publieke middelen	465.000	
private bijdragen:		
• bedrijven	495.000	
• particulieren	185.000	
• fondsen	42.000	
• BTW convenant	-	
• Bank Giro loterij	300.000	
	1.022.000	
overige baten	50.00	
	16.872.000	
Lasten		
activiteiten (materieel):		
• film en tentoonstellingen	1.543.000	
• educatie en collectie	927.000	
• overige activiteiten	1.478.000	
	3.948.000	
personeel	8.480.000	
huisvesting	2.276.000	
afschrijvingen	1.550.000	
overige overhead	869.000	
	17.123.000	
exploitatietekort	-251.000	
benutting bestemmingsreserve	251.000	
tekort na benutting	-	

BIJLAGE 8. **JAAROVERZICHT** **ARCHIVAL LOANS** **(VERTONINGEN** **VAN FILMS UIT** **DE EYE COLLECTIE** **IN BINNEN- EN** **BUITENLAND)**

Totaal aantal analoge en digitale vertoningen

Maand	analoog	digitaal	analoge en digitale vertoningen	
Januari	29	12	41	
Februari	47	14	61	
Maart	34	4	38	
April	10	21	31	
Mei	11	24	35	
Juni	66	8	74	
Juli	6	8	14	
Augustus	2	3	5	
September	4	25	29	
Oktober	19	46	65	
November	29	41	70	
December	25	102	127	
Totaal 2018	282	308	590	
Totaal 2018 %	47,80%	52,20%	100%	

**VERVOLG
BIJLAGE 8.**
JAAROVERZICHT
ARCHIVAL LOANS
(VERTONINGEN
VAN FILMS UIT
DE EYE COLLECTIE
IN BINNEN- EN
BUITENLAND)

Totaal aantal Nederlandse en buitenlandse filmvertoningen*

Maand	NL-films	EXT-films	NL-films en EXT- filmsvertoningen	
Januari	32	9	41	
Februari	30	31	61	
Maart	29	9	38	
April	16	15	31	
Mei	15	20	35	
Juni	29	45	74	
Juli	10	4	14	
Augustus	2	3	5	
September	15	14	29	
Oktober	13	52	65	
November	7	63	70	
December	24	103	127	
Totaal 2018	222	368	590	
Totaal 2018 %	37,63%	62,37%	100%	

* het gaat hier om het aantal vertoningen van Nederlandse films
(een film kan dus meerdere keren tellen omdat de film meerdere
keren gedraaid heeft)